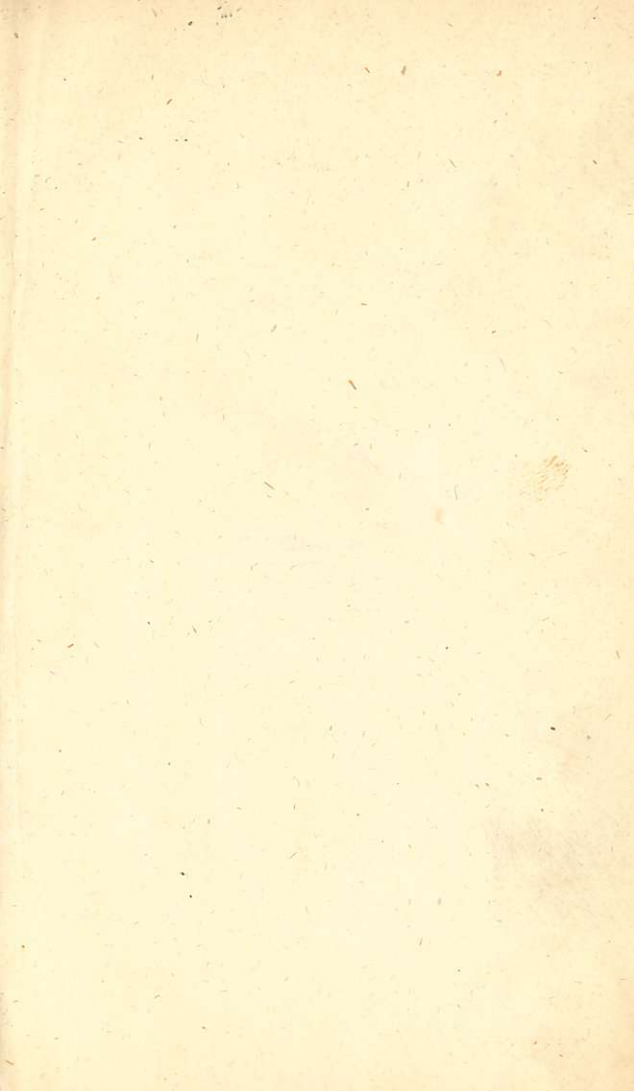




Mattis  
och  
Barvolius  
Gool-  
predikning







Maizer

Swenne

Boot, och Bättrings,

# Predikningar

Af

Den widerberömbde Theologo

Doct. JOH. FRIDE-  
RICH Maijer/

General Superintendent uti

Pommern/ samt Procancellario och Pro-  
fessore Primario wid Kongl. Universitetet  
i Gripswald / för någon tid i Tyskland.

håldne / och nu på Swenska

öfversatte:

Samt å nyo utlagd

En SYNODAL - Predikan

## Om Helsinget /

Af

Mr. JACOB GARWOLIO,

Past. och Preposito i Curaäminne.

Cum Gratia & Privilegio S. R. Majestatis.

A B D /

Fyndt af Henrich C. Merckell / Kongl. Booktr.

Åhr 1707. och finnes hos honom til köps.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

DOCTOR JOHN FRIEDRICH  
RICH

DR. JACOB CARWELLS

CHICAGO, ILLINOIS

1857

**B**land the många Sällheter/ som then him-  
 melsta sanningens Ljus hafwer hafst med  
 sig i vårt Käre Fädernesland / innom the  
 sidst framflutne 200 Åhr / bör of / Bootfärdige  
 Christne/ med hiertans Sacksättelse til GUD hålla  
 then Åhrlige store Bönedags Ordningen för en be-  
 synnerlig upväckelse till Bättring/ och för en tröste-  
 full Försäkring at undsä af wår/ genom **JESUM**  
 försonte **HJEMMELSE FADER** / widare  
 Gudomelig Hielp och Bistånd ; Jemte thet hwar  
 Gudfruchtig Inwånare såledz hugneligen dömer/ så  
 äro och wåra Siender ther sielfwe Domare om/  
 (5 Mos. 32:31.) Herren som är en stor GUD  
 och en stor Konung öfwer alla Gudar/ (Ps. 95:3.)  
 I hwilkens hand Konungars Hierta är / (Ordspr.  
 21:1.) Han hafwer Thet i the Stormåltigste  
 Swäriges **KONUNGAN** til thetta högst nyttige  
 Wårkes påbiudande/ handhafwande och förneh-  
 rande så helgat / at wi och så för thetta/ med ewär-  
 deligit beröm/ underdånigst bepröfa **TSARAS**  
**MAJESTÄT** / Hwilkas Glorwürdigste  
 Namn äro i wårdsamste Aminnelse! samt Hans  
**KONIGLIGA MAJESTÄT** / som nu  
 aldranädigst öfwer of regerar / och öfwer sine Siender  
 måchtigt segrar : Then **ALLMÄRTIGE**  
**läte HANS MAJESTÄT** Dagar wara  
 så länge som Himmelens Dagar ! (Bar. 1:  
 11.) och bekrone thes Regemente med all  
 Konglig Särlighet! (Psal. 132. 18.) The  
 hwilkom GUD sitt Ordz lärande förtrodte/ och med  
 sin **ANDAS** Nijt bewårdat/ äro billigt här med  
 högeligen omtänkte / at the af wår Aldranädigste

Öfwerhet förordnade Hel. Texter / måge wäl till  
upbyggelse förestälte warda. I sådant Gudeligit  
upsät / hafwer min Sal. K. Fader / medan Han  
war Bisshop öfwer thetta lofliga Stiffte / för 41. år  
sedan beghnt / och jag för 32 Åhr honom i thetta bit  
trädt / at med någon anledning till Texternes nyttis  
gebruf / betiena wåre Med-Bröder / som i these af  
lägne orter / intet kunna hafwa förwåd af *Biblistka  
Commentarier*: Swad på 27 Åhr *Streckewits* utgick /  
blef *Åo. 1693.* tillsammans å nyjo tryckt: Då monde  
jag tillsäia / at med någre mina Predikningar i  
wårt Språk gifwa wed handen / huru the forte an-  
ledningar kunde utföras: men som mine Embetes  
och Arbetes beswår mig sedan hafwa öfwerhopat /  
år thet blifwet upslutit: En har jag till en Begynn-  
nelse genom en arbetsam ung Prästman / låtit öfwer  
sättia af *Enskan* then widt berömda *Theologi Herz  
General Superintendentens* öfwer *Pommern* / samt  
*Procancellarii* och *Professoris Primarii* i *Gripswald* /  
*Högwärdig Doct. JOH. FRIDERICH Majers* /  
tweenne Boot-Predikningar / af honom i Staden  
*Grimma* wed *Leipsig* / tillförende håldne / och äro  
then 10. och 11. ibland the *Åo. 1702* tryckte *Geists-  
liche Reden*: thesa hafwer sedan en annan lärde  
Prästman / som genom *peregrination* giordt sig *Enska  
Språket* mehra bekant / närmare till wårt Språk  
lämpat; allenast år här för wisa Orsaker thet förs  
biigånget / som af *Patrius* och andra lärda Mån  
på latin war infördt. *SL* Krans Selge *WIDU*  
styrckie of till then Bättring som är in för  
*GUD* / och i then Tron som är till wår *SL* *Erra*  
*Jesus!* (*Ap. G. 20:21.*) Åbo den 4. *Maj* 1707.

JO. GEZELIUS, J. F.



## Företal.

Om thet rätta sättet / huru en rättfärdig  
 Christen / sine Boot- Bøne- och Faste-  
 Dagar / Gudi till behag sijnra och  
 begå skall.

**N**är en Bättrings- Fäst tillstun-  
 dar / så bered dig thet till Elskelige  
 Christen. Dagen föruth påmin dig  
 thet med all flit / att ta GUD i Josua  
 tid på en Bättrings- Dag / sin För-  
 bannelse ifrån Israels Folck wille afwända / för-  
 drade han med största alfwär / at Folcket skulle sig  
 thet till wähl bereda: helger Eder till morgons  
 ropade han sielf genom Josuam / Jos. 7: 13.

Fördenfull sijre och wiß Boot- Bøne- och Fa-  
 ste- Dagar / at then förtörnade Guden sin Förban-  
 nelse ifrån oss wända / och uti en Wälsignelse för-  
 wandla wille. Will tu nu / Elskel. Christen /  
 thetta af Gudi århålla / så helga dig och ditt Huus /  
 dagen föruth / thet är / hålt then föregående dagen  
 såsom en Beredelse- Dag / till then annalkande  
 Bättrings- Fästen / med en sorgfulltine swära syn-

ders bekännelse / med andächtige *Boot-Psalmer* / och med titt *Huusfolckz* Gudeliga underwiffande. *Su* *Huus-Fader* / hålt tin *Sial* och titt *Huusfolck* före / at fastande / när thet rått företaget warder / *Gudi* ganska wåll behagar / och warder af honom med nådige *Ogon* ansedt.

Beropa tig uppå *Gudz* *Befallning* / at man skall fasta / och på then *Gudommelige* *Nåde* *Wålsignelsen* / hwilken han enom ofkrymtad fastande tillsagt hafwer. Läs förden skull med största andacht / och ett mogit efftertänckande / *HERANS* tins *Gudz* *Ord* ( hwar efter wåre *Faste-Dagar* sig och råtta skola / ) hwilka han genom *Propheten* *Joel* upteckna låtit. *Joel. 2: 12. till 19.* Så sager nu *HEREN* / wänder eder till mig af alt *Sierta* / med fastande / med gråtande och med sorjande. *Rijs*wer idor *Sierta* / och icke idor *Klåder* / och wänder ider till *HEREN* idor *GUD* / ty han är nådelig / barmhertig / tålig och af stor *Mildhet* / och låter sig snart ångra straffet / han förbarmar sig ju ännu och efter sitt *Straff* / *Nåde* bewijsar. *Till Spijs-Offer* / och *Dryck-Offer* *HERAN* idrom *Gudi*. *Blåser* med *Basuner* i *Zion* / helger ena *Fasto* / kaller *Menigheten* tillhopa / församler *Solket* / helger *Sörsamlingena* / sammankaller the *Äldsta* / hafwer the unga *Barn* / och dag-gio *Barn* tillsammans. *Brudgummen* gånge uthu sinom *Kammar* och *Bruden* uthu sitt *Maack*. *Låter* *Prästerna* *HERANS* *Tienare* grås

gråta / emellan Förhuset och Altaret / och  
 säga; **HERRE** Skona tino Golcke och lått icke  
 tin Arfwedeel till skam warda / så at Sed-  
 ningarna få råda öfwer them / hwij will tu  
 låta säga ibland Golcken / hwar är nu theras  
 Gud? Så skall tå **HERREN** hafwa nijt om  
 sitt Land / och skona sino Golcke. Lär för  
 tig sielf och underwijsa the tine / hwar uthi then  
 råtte Fastan består / som Gudi wähl behagar.  
 Intet allenast i återhåld ifrån Lefamlig Maat  
 och Dryck / at tu plågar tin Kropp med hunger:  
 ty så fastade och thet Ogudachtige och Obootsfär-  
 dige Israel / men fick doch af Gudi ett wredsamt  
 Swar / Esai. 58: 2 & 5. The eska mig i Rät-  
 ten / och willia med sinom Gud till Rätta  
 gå; hwarföre faste wij / och tu seer intet  
 ther uppå? hwij twinge wij wår Kropp / och  
 tu will intet weta ther af? Sij när I fa-  
 sten / så bruke I idar willia och trugen al-  
 la idra Galdenärer. Sij I fasten till at  
 tråta / och kuffwa och slån med Nafwa-  
 nom Ofkåliga. Gaster icke såsom I nu gö-  
 ren / at ett roop skall af ider i högdenne hört  
 warda. Skulle thet wara en Gasta / then  
 jag uthwållia skulle / at en menniskja twin-  
 gar om Dagen sin Kropp / eller hänger sitt  
 Huswud såsom ett Säf eller ligger i Säck och  
 Ask? willie I thet kalla Gasto / och then  
 Dag som **HERREN** inom tacknämlig är?  
 Uthan en rätt **GUDS** behagelig Gasta är then

na / när en ifrån sin Synda Sömn upväckt  
 Christen / ställer sig sina Synder för Ögonen /  
 ther med han Gud hjert in till förtörnat / och then-  
 ne Rättfärdige domaren / till then stora Lanspläs-  
 gan veetat hafwer ; them i sitt Hierta känner /  
 öfwer them suckar / och them begråter : samt å  
 nyio uprättar sitt förbund med Gud. Lika som  
 han nu håller sig ifrån all Maat och Dryck /  
 så will han och här efter genom then Helige  
 Andes Kraft alfwarligen affsätta alla the Syn-  
 der / the ther hafwa ropat öfwer honom till Him-  
 melen / och honom för Gudz Doom anlagat /  
 hwar öfwer han och ångslas ; Ja lika som han  
 twingar sin hungriga / efter maten långtande Kropp /  
 medelst återhåld ifrån lekamlig Spiis / så till-  
 säger han och alfwarligen sinom Gudi / at när  
 hans Kött och Blod / och the syndige lustar / ho-  
 nom wille lätta till at bedrifwa någon Synd /  
 will han stå them emot med fullt alfwar och nit ; och  
 om ån hans Siäl skulle thär öfwer wändas / så  
 wille han doch undandraga för them / all nåring /  
 thet är / betaga begärelserna theas föda : undfly al-  
 la tillfåken till Synd / ja och korsfästa sitt Kött /  
 samt med des Lustar och begärelser / Gal. 5 : 24.  
 Korteligen med hans Boot och Båttring skall  
 främdeles wara ett fullt alfware. I öfrigit gifwer  
 han med thetta Fastande / i diupaste ödmjukhet  
 tillkänna / sig hafwa så wedersinggeligen syndat /  
 at han intet är wärd / at then Kärlekz rike Fa-  
 dren / honom en Brödbeta eller någon Watu  
 Draps

Dräppa meddela skulle / utan en ewig Hunger /  
 och en ewig Törst / uti ewiga Helfwets Blod /  
 hade hans misgärningar förtient ; Måste han för-  
 thenskull / om han Nåde hoos then förtörnade Guds  
 den wille e rhålla / taga all sin tillflycht till Jesu  
 Christi dyra Förtjänst och Blodiga Sår / som  
 är Försoningen för heela Werldennes Syn-  
 der / 1 Joh. 2: 2. Swilken är thet Gud ; Lamb /  
 som borttager heela Werldennes Synder /  
 Joh. 1: 29.

Når nu then Helge Faste- och Bättrings- Da-  
 gen ingår / tu hörer Klockorna klinga / och genom  
 samma Klang tig kallas till Kyrckian / så troo så-  
 kert at tu då hörer / tin HERRE Gud af Himmes-  
 len till dig hit neder / uti tin stoore jämmer ropa ;  
 Wänt om / wänt om tu affällige Barn / så  
 will jag intet wända mitt Ansichte ifrån dig /  
 ty jag är Barmhertig / och will icke wred-  
 gas ewinnerliga / allenast känn tina Misgär-  
 ning at tu emoot HERREN syndat hafwer :  
 Jer. 3: 12. Ja / når tu hörer Klockornes Klang /  
 så slå dig förtitt Bröst och säg / Ach Gud war  
 mig Syndare nådig / Luc. 18: 13 och betänck  
 then outhgrundeliga Guds Barmhårtighet / at  
 då wij Honom med våra Synder / så storligen för-  
 törnat / at Han såsom en rättfärdig Domare redan  
 slår till oss med sitt Wredes- Rits / han licke wäl  
 intet allenast är willig till Nåde och Försoning /  
 utan och oss genom Klockorna mildeligen låter biuda /  
 at wij doch måtte en sådan Nåd emottaga / och

intet sielfwa / genom Förstockelse störta och uthi  
 Plågor / ja uthi then ewiga Döden. Han warde  
 uppå wår Bättring straxt benågen / at ropa till  
 Nord-Engelen; Thet är nog halt tin Sand til-  
 baka: 2 Sam. B. 24: 16. För thenne stoore kår-  
 leken tacka HERranom tinom Gud / och skicka dig  
 Elskelige Christen / med ett ångersfult bootsfår-  
 digt Hierta / at möta HERren tin Gud / och när  
 tu genom Kloforna hörer / ropas wåndt om / så  
 achta dig / at tu ju icke blifwer hemma / och wänder  
 Ringgen till Gud / Jer. 2: 27. Uthan gör dig  
 redo / och i thet tu går till Kyrckian / så swara tin  
 Gud: then dig kallar

Alltså jag träder nu till dig /

Och faller för dig neder /

Med bögda knäa så innerlig /

Åf alt mitt Hierta beder:

Förlåt mig Gud så mildelig /

At jag med Synden styggelig /

Har giordt dig moot mig wreder.

Åstu med ett sådant bootsfårdigt Hierta / och  
 förkräffad Siäl i Kyrckian ingången / så föreställ  
 dig intet annat / ån at tin JESUS möter dig uti tin  
 Bänck / och will dig såsom sitt förlorade Får /  
 hwilket han så länge estergått / och med all flit  
 sökt / med glädie en taga på sina blodiga Arlar. Så  
 see doch wåhl till at tu genom underlåtande af tin  
 andacht / och med försummelse af ett innerligt lång-  
 tande efter GUDs Nåde / icke må wissa dig mot-  
 stråwig

stråwig; Uthan låt titt Hierta alltid när tin Jesum wara / alltid till Jesum sucka / the begångna Synder alltid affbidia / och med hans blodiga Såår anhålla. Ropa till tin Frålsare; Jag är såsom ett willfarande och förtappat Såår / söök tin Tienare (Tienarinno) Psalm. 119. 176.

Hörer tu i Kyrcian the små Barnen i Bost Psalmer och Böner inståmma / så tänck at theras spåda Röst besynerligen kan beweka then förtörnade Guds Hierta så / at thet brista måste / Jon. 4: 11. Kom ther jänte ihog / huru tu tig förbarmar öfwer tine quidande små Torstige Barn / så warder och Gud hwilkens Barn tu äst / öfwer titt och tin nödlydande Med = Christens elende / sig förbarmande / Psalm. 103: 13. Ältså ropa och tu i tine Böner och sänger innerligen till Gud af ett aldeles beängstadt Hierta.

Hörer tu trogne Predikanter och Lärare på Predikstolen alfwarligen ropa / så uptag theras Ord icke annars / än at Gud sielf med tig talade. Hörer tu någon uprichtigt menande Öfwerhets Person / såsom Josua / klageligē och bewekeligen fråga: Ach HERRans Brede är öfwer os uptånd / HERRen hafwer wifkit ifrån os med sine Nader / hwad motte då wara orsaken till thenna förtärande wreden? Mine Söner / mine Döttrar gifwer HERRanom Edrom Gudi Ahrona / gifwer honom lof och säger: Hwad hafwen I giordt och neken thet icke. Så gör och tu titt Skriftermål uti titt Hierta / fråga titt Samwete hwad för

Synder tu här tills begångit / och ther med hulspit till / at reta Gud till thet myckna onda och påkommen nöd; bekän them med Tårar och säg: Sannerligen jag hafwer syndat emot HERren Israels Gud / så och så hafwer jag giort Jos. 7: 19: 20.

Namngifwa Predikanterna någre Synder / så som Horerij / Skörlesnad / oförsonlighet / oråträdighet / högfärd / etc. Och tu finner tig rörd och i titt Samwete öfwerthygad at tu sådane Synder här till ålskat och effterfarit / så sucka tu hemligen hoos dig sielf / och säg: Ach jag är en Dödsens Man. Jag är en Dödsens Qwinna; Theke Synder hafwer jag inför dig O tu Rättfärdige och Allwetande Gud begångit; Ach Jesu / O Jesu i sådan Nöd förbarma mig / och låt mig om mig wårda / ty tu hafwer ju städt ut för mig / på Korset Döden hårda / at jag ett skulle lida sligt / men slippa all then Dom och plicht / som Synden wähl förtienar. Seer tu huru efter ändad Predikan hela Församlingen faller Gudi till fota / och på sinna Andan bedia honom om Nåde / så gif ock tu granacht uppå / huru ock titt Hierta / när tu läser Gader wår / må wara rätt brinnande / at tin Bön af Hiertat går / och ett i blotta Orden står: Omfatta HERren tin Gud / med tina uplyfte Händer / hålt honom fast / med tin Andacht och släpp thenne tin fåre Gader icke för än han wålsignar dig / och gifwer dig ehwad tu beder. Åstu kommen ifrån HERrans Huus uti titt Huus igen / så efter tänd Predi



Predikan / then tu åhördt / hwad tin Gud genom sin Tienare uti tig hafwer straffat / och hwad Gud af tig fordrar / at tu framdeles skall undfly. Dragtig till minnes Predicantens påminnelser / och besluta dig sedan på thet högsta / titt Leswerne ther efter at ändra och bättra. Ty then Menniskia som för sina Synder fastar / och syndar ju alltid igen / hoo skulle hans Böön höra? Och hwad hielper honom hans Fastande? Skrifwer ganska estertånsdeligen Syrach Cap. 34: 31. Och wachta dig för Synder / och bättra titt Leswerne / icke allenast thenne Bättrings Dagen / utan och heela tin fölliande Lifstid / på thet tin Gud intet måtte klaga / öfwer dig såsom öfwer Israel Jer. 18: 14 Blifwer doch Snön länger på Stenomen i Markene / så thet snögar ned af Libanon / och Regn-Watnet förlöper icke så snart / såsom mitt Guld mig förgäter.

Tillbringa widare heela then öfrige Dagen med en rätt Fasta / thet är återhåld ifrån Lefamlig Spis / ( ty tins Gudz Ögon see uti alla Bräår / om tu och gåckar then höga Öfwerherten: ) med Andächtige Böner om tine Synders Förlåtelse / och om en sann Bättring / ( hwilken tu noggsamt warder sinnande uti tine Underijke Bönes Böcker: ) ther till med Andächtige Bost och Döds Psalmer / och besluut endteligen thenne Dagen med fölliande suckningar / hwilka tu af titt Hieras innersta till Gud upsända skall.

Abba kärreste Fader/ tu hafwer af ofänelig kär-  
 lek/ mig titt förlorade Barn i Dag åter till Næ-  
 der uptagit. Jesu tu alla fattiga Syndares  
 trogne Frålsare/ tu hafwer med titt Blod stillat  
 tin Faders vrede/ för mig bidit; Mig titt will-  
 farande Fäär på tine Aylar åter tagit/ och med  
 tine Helige Englar i Dag frögdadt mig öfwer min  
 Bättring. O Gud tu Helige Ande/ tu hafwer  
 min Gudi behagelige Bättring/ min Andächtige  
 Bön uti mig wärdat/ tu hafwer/ O Gud/ i  
 Dag åter wiffit mig Wägen then jag här efter  
 till Himmelen wandra skall. Nu är jag wif/  
 att Gud will mig alla mina Synder förlåta/ och  
 ej på någon af them mera tänckia. Jag är wif  
 at min Bön hafwer trängt sig genom skyarne/  
 Gud hafwer hört then mig till gods. Therfö-  
 re kommer jag nu wid thenne Dagsens sluit med  
 frögdande och glädiande för titt Ansichte; O Gud  
 tu som äst min glädie; O HERR jag är för-  
 ringa till thenne stoora och obestriswelige barm-  
 hertigheten/ som tu uppå mig i Dag bewist haf-  
 wer. Min Gud/ Alldräkäraste Nådige Gud/  
 therföre will jag läfwa dig alltid och Erwinnerliga.  
 Men Ach HERR wredgas icke at jag än en-  
 gång med dig talar. Jag fruchtar/ at jag thet  
 med dig i Dag gjorde förbund straxt åter öfwer-  
 trädande/ och mig uti then förriga Syndanöden  
 igen störande warder/ ty jag weet/ Min Gud/  
 at i mig/ thet är i mitt Riött/ boor int et godt/  
 willian hafwer jag wähl/ men at fullborda  
 thet goda/ finner jag intet; thet goda som jag  
 will/

will / thet gör jag icke / men thet onda thet jag intet will / thet gör jag. Så warder och min wedersakare Diefwulen icke hwylande / för än han hafwer kommit mig igen uti then försriga jammern och nöden. Ach så förbarma tig öfwer mig / min Gud för all tin godhet skull! Tånel hwad för ett wårck jag är / tånel doch at jag är Stoft och Aska. Och tag förthen skull tin Helige Ande aldrig mera ifrån mig / lått thenne tin Ande min Gud stedze leeda mig på en jämn Wäg. Hindra genom thenna tin Anda / alla tillfällen som kunde locka mig till at synda. Upwäck mig genom thenna Anden / när min Anda till Synden will samtyckia / at jag motte tånelia på titt wreda Domare Ansichte. Låt genom tin Helige Anda alla Diefwulens / Werldennes / och mitt eget Rök och blod; listiga anlopp till skam warda. Driff mig genom thenne tin Helige Anda / till Andans fruchter / på thet Troo / Kärlek / Hopp / Ödmuikhet / Tolamod / Andacht och Gud; fruchtan i mig tillwåra måga. Kansaka mig Gud och få weta mitt Sierta / bepröfwa mig och förnim huru jag menar thet / och see om jag på enom ondom wäg är / och leed mig på then ewiga Wägen! Nu öfwerantwardar jag mig aldeles tig och tin Försyn min Gud. HERRE Israels Gud stärck mig / hielp mig nådeligen min Bood och mitt lefwerne Bättring fullända / then jag med full förtröstan på tig / hafwer mig företagit. HERRE låt mig icke till skam warda! Amen för JESU Christi dyra förtienst skull; Amen.



## Om vårt Lefwernes sanstyllige Bättring.

### Börberedelsen.



Bättra tig Jerusalem/  
 för än mitt Hierta  
 wänder sig ifrån  
 dig / och jag gör dig  
 till ett ödeland ther  
 ingen utiboor. Med  
 thenne **GUDS** Röst /  
 hwilken hotar at upfylla idart Land med  
 the Dödas Lik / så framt Jeder icke bät-  
 tren / upwäcker jag strax i begynnelsen  
 the förstockade och Obotsfärdige Hiertan.  
 I Syndare och Synderstor ibland Fol-  
 cket / såsom Jeremias / efter Gudz befallning /  
 sitt säkra och syndiga Jerusalem / för-  
 mana måste / Jer. 6: v. 8. Bättra dig /  
 ropar jag på Gudz wagnar / än engång  
 till eder: bättra dig tu närwarande Jeru-  
 salem / för än mitt Hierta / wänder sig  
 ifrån

ifrån tig / och jag giörtig / till ett Ödesland ther ingen uti boor. Sannerligen / thet will doch ty wärr / hafwa nästan thet utseende / såsom Gudz Hierta / som of elliest så Hierteligen älskade / hade redan wändt sig något ifrån of / och tillskickat of så bedröfwelige / och trowelachtige förebod / at wij intet weta (Gud ware of doch nådig!) Din Mord. Engelen hafwer och i wåre Bortar beghnt / at nederflå; therföre wåra Hiertan the bafwa / lika som Trån i skogenom bafwa för wädret / Esa. 7:2. Synes thet doch som Gudz Ögon / the of så nådeligen ansedt / och som Israels wächtares Ögon / öfwer wår Stad så troiligen wakat / Psal. 121: 4. nu i wrede ansåge wår Ort / then samna at föröda. Amos. 9: 8. At giöra then till ett Ödeland ther ingen uti boor: Säger nu J som här för Gudi sittien och stån! Giorde tå Gud of härutinnan: orätt? Hafwer icke thenne Rättfärdige Domaren länge nog eder hotat? Hafwer han icke länge nog wüßt Eder the dödelige skott / som han lagdt på sin uppspanta Boga? Men J hafwen doch intet welat omwända Eder. Skulle han tå icke med all Rätt skiuta löst på eder

der sin wredes Pilar Psal. 7:14. Will  
 man intet giömma sig under Jesu Win-  
 gar? men thet heter / J hafwen icke we-  
 lat! therfore är thet ett eller Jesu skuld /  
 at owådret så stormar på thetta ohörsam-  
 me och wårnlöse Slächtet / thetas Huus  
 skall blifwa them Öde. Matth. 23: 38.  
 Och wee förtenksfull itt sådant Land / wee en  
 sådan Stad / ifrån hwilken Gudz Hier-  
 ta sig bortwänder / öfwer hwilken Gud  
 sig intet meera will förbarma / utan ledes  
 wid at förbarma. Wee thet Land ifrån  
 hwilket Gud wijken är! Hos. 9:12. Eme-  
 dan J nu uti en sådan skoor nöd stadde  
 ären / och om än Gud här in till hade  
 öf förskont / kunnen J doch thet af edra  
 Gunder lätteligen sluta / at Gud warder  
 wändande itt Hierta ifrån eder; Ach så  
 bättra tig tu Stad och församling / för  
 än tin Nådige Faders Kärlekz-rjka Hier-  
 ta wänder sig aldeles ifrån tig / och gör  
 tig till ett Odeland ther ingen uti boor.  
 Hörer doch / hörer och besinner doch! Gud  
 fallar eder sielfwer / ännu wore thet tid /  
 bättra tig. J skullen än i Dag bättra Eder /  
 i Dag ännu skulle hans Faderliga Kärlekz-  
 Armar / hans Faderliga Hierta stå öpne!  
 Ther.

Therefore i Dag / när i Hören **Herrens**  
 eders **Gudz Röst** / så förstocker icke e-  
 der **Hierta Ps. 95: 8. Hebr. 3: 7.** O hwad  
 för en stor kärlek! Gud will och sielf lära  
 eder sättet huru I thet angripa skolen / at  
 I kunnen eder rätt bättra / så at han intet  
 måtte wända ifrån eder sitt kärleksful-  
 la Hierta. **Esaijas** har af **Gudz** befa-  
 ling uti wår Text **Eder härutinnan ty-**  
**deligen at underwisa.** Gifwe Gud I wo-  
 ren i Dag så salige och Bootfärdige **Uhö-**  
**rare /** såsom then om hwilken uti **Vitis Pa-**  
**tram** warder förnämt **No. 167.** At när  
 en öfwermåttan grof **Syndare** och **Hoor-**  
**Karl** war kommen uti **Kyrckian /** hwilcken  
**Dieswulen** (såsom en then **S. Antoni Lär-**  
**junge Paulus** wid **Namn** thet sedt) med  
**Bett** och **Behel** ledde / och **Prästen** åfwen-  
 nplas then **Text /** hwilken I i Dag till eder  
**Boot** och **Bättring skole** höra förklarar:  
 så hafwa these **Textens Ord** trängt sig  
 diuvt uti thenne **Gudlösa Menniskians**  
**Hierta /** at han sig besunnat / suckat öf-  
 wer sina **Synder /** sig bättrat och begynt  
 at föra ett fromt och **Christeligt** **Lefwer-**  
**ne; hwar** på åfwe thene **Paulus** sedt / huru  
 han med ett skånande **Ansichte** och **Snöo-**  
 hwitt

hwißt Kropp under beledsagande / af sin  
 Skyß Engel gådt utur Kyrciā. Och at then-  
 ne Dagsens Tert och thes förklarung / jäm-  
 wai hoos eder måtte sådana Fruchter åstad  
 komma / at I och skullen bättra der! Nu  
 på thet at och wår Andacht må hafwa en  
 sådan framgång; så wele wi med hwar  
 annan anropa Gud om wålsignelse / styr-  
 ckio och Krafft / i tronā läsande Herrans  
 Bööu / Fader wår / men och på thet wår  
 Gud; Hierta icke må wända sig ifrån oss  
 och ödeläggia wårt Land så at ingen ther  
 uti boor / utan at thet öfwer wår jämmer  
 brista måtte; Så kommer Elskelige Chri-  
 stne / låter oss klappa på thet barmhertige  
 Hiertat / med en wår Andächtig Boot-  
 psalm etc.

Textens Ord / Esaia I: v.

16 | 17 / 18 / 19 / 20.

**W**år ider / giörer ider  
 rena / Lågger bort idart  
 onda wåsede ifrån min  
 Ögon



Ögon. 17. Bänder igen af  
 thet onda / lärer göra thet godt  
 är; farer efter thet som rätt är:  
 hielper them förtryckta / skaf-  
 ser them Faderlösa rätt / och  
 hielper Enckiones Saak. 18.  
 Så kommer då sedan / och lä-  
 ter oss gå med hwar annan til  
 rätta / säger Herren. Om i-  
 dra Synder än woro blodrö-  
 da; Så skola the doch wara  
 snöhwijta / och om the än wo-  
 ro såsom Rosenfärga / så sko-  
 la the doch warda såsom en  
 Ull. 19. Wilien I höra mig:  
 så skole I nyttia Landzens  
 goda. 20. Wilien I ock icke /  
 B utan

utan ären ohörsamme: Så  
skolen I af Erward förtärde  
warda: Ty Herrans Munu  
säger thet.

## Ingången.

**D**etta är thet Folck som HER-  
ren sin GUD icke hörer / eller sig  
bättra will. Denne är then bewe-  
felige Klagan / hwilken Jeremias öfwer  
thet ogudachtiga Israels Folck / på GUDs  
wågnar föra måste / och med fingren pee-  
ka uppå them / sägande: Detta är thet  
Folck / som Herren sin GUD icke hörer  
ett eller sig bättra will. Jer. 7: 28. Bth  
then föregående 16 vers / hade Gud / emot  
hwilken the syndat hade / förestält them  
sin rättfärdige och upstående Bredes nitt  
huru Han öfwer thetta Folck högeligen  
war förbittrad; i thet Han gaf Prophe-  
ten ett Förbod / at han icke skulle meh  
bidia för then ogudachtiga Säden: Tu  
skalt ingen Klagan eller Böön utgi-  
ta / eller läggia tig ut för them /

jag will intet höra tig. Men hwad war  
 ta Orsaken/ at Gud så swära wredgades  
 öfwer Juda/ at Han ej eller någon Bödn  
 för them wille uptaga? Then war the-  
 ras ohörsamhet och förstockelse. At thet-  
 ta Folck/ ehuru Gud lät predika för them/  
 wille the doch icke höra Honom/ the wil-  
 le aldeles intet bättra sig. Efter I nu  
 alle sådana stycken bedrifwen/ och jag  
 eder allestädes predika läter/ och I  
 wiljen icke höra/ jag ropar/ I wiljen  
 icke swara. B. 13. Therefore skola the  
 ock för sin Ohörsamhet straffade warda.  
 Ett så stort antal af the Döda skulle wa-  
 ra ibland them/ at man intet Rum mehr  
 hade at begrafwa them. Tophet skall  
 vara fullt med the dödas grifter. (En-  
 der Gudz wredes Röst v. 32.) Ty ther  
 skall intet annat rum på färde warda;  
 Och thetta Folckz Kroppar skola Him-  
 melens Foglom och Diurrom på Jor-  
 denne till Spås warda/ och ingen skal  
 drifwa them ther ifrå. Och jag skal  
 i Juda Städer och på Gatorna i Je-  
 rusalem/ borttaga glädies och fröydes  
 roop/ och Brudgummars och Brudz  
 Röst; Ty Landet skall öde warda.

Thetta skulle wara Fruchten af theras  
 ohörsamhet / så skulle thet gå thet Folck /  
 som HERren sin Gud intet hörer / eij eller  
 sig bättra will. Gifwe Gud ! at allena Je-  
 remie Finger hade warit så olyckelige / at  
 han med thesse klage Ord på sina Nihöra-  
 re måst peka ; Gifwe Gud ! at med Je-  
 remie Nihörare hade och alt thet Folck blif-  
 wit utödt / som HERren sin Gud intet  
 höra eij eller sig bättra will ; så behöfde  
 jag icke nu med Tårar / wisa på måstedelen  
 af Eder och säga: Thetta är thet Folck som  
 HERren sin GUD icke höra / eij eller sig  
 bättra will. Wredgens icke / mine käreste /  
 jag talar icke om the fromme uti thenne  
 Stad eller Församling / hwilka ganska få  
 äro / En hielp HERre / the Helige  
 äro förminskade / utthan om the mästa ;  
 och så är thet sannerligen en uppenbar  
 sanning / at J ären thet Folck / som HER-  
 ran sin GUD icke hörer / eij eller sig bät-  
 tra will. HERrans eders GUD ; Röst /  
 hafwer dundrat ibland eder / GUD haf-  
 wer låtit förkunna eder sin Wrede ; Wij  
 som Präster äro / hafwom uphåfwit wår  
 Röst såsom en Basun / och förkunnat e-  
 der edra öfwerträdelse / Esa. 58: 1, Wij  
 haf-

hafwom the straff och Bredes - Ord / som  
 wij af Gudz Munn hördt / eders förehållit /  
 och giordt eders ena Warning på Gudz  
 wagnar / på thet I icke döo skullen / Ez.  
 3: 17. På roopande hafwer här icke felat /  
 men huru hafwen I hördt Gudz Röst;  
 Hafwer thet icke eders förtutit / när man  
 hafwer stält eders / idra Synder under S-  
 gonen? Hafwen I icke warit eders Straff-  
 Predikant gramse / som eders uppenbarl.  
 straffat / och haft en styggelse till then / som  
 doch hålsosamt lärdt hafwer? Amos. 5:  
 10. Hafwer man en eller annan synd straf-  
 fat / så hafwer doch efter mångens tancka /  
 saaken intet tycktz wara stoor / och af den  
 wicht / at Presten behöfde på Prediksto-  
 len ett sådant Leswerne omröra; Då  
 hafwer mången / uti sitt förstockade sinne /  
 swarat sin straff-Predikant: Predika intet /  
 ty sådan Predikan kommer oss intet wid /  
 wij warda intet så till skam / Mich. 2: 6.  
 Och hoo weet / huru mången nu tillstop-  
 par sina Öron / tå the märckia at HER-  
 ren will straffa them som i thetta Lande  
 boo? Hos. 4: 1. Menande at thet försuä-  
 dande / (ty så fallar man nu ett rättin-  
 ligt straffande /) warder förmycket: Men

mine Käreste / Guld gifwe! at I gjorden  
 så / at wij uti thesse jemnerfulle och be-  
 dröfwelige Tyder / hade Orsak eder mera  
 at trösta och uprätta / än at man genom  
 så offta yltrade Straff-Predikningar /  
 måtte fatta ider i Hären och rycka eder  
 utu edart fördärf. Så hafwen I alt här  
 intill hört HERRANS Guld; Köst; Skul-  
 len I wara thet Folck / som sig icke bät-  
 tra will / ej eller låter tuchta sig? Uthaf  
 theras Fruchter / säger Christus / skola I  
 känna them. Hwad för Fruchter haf-  
 wa våra Straff-Predikningar werckat  
 hoos eder. I weten huru alfwarligen then  
 Helge Ande genom oss hafwer yltrat / så  
 öfwer andra uppenbara Synder / som be-  
 sinnerligen öfwer Fylleri och Drucken-  
 skap. Fråger nu allenast edra Samwe-  
 ten / I som här sittien / huru offta en eller  
 annan / sedan den sidst förwekne Bät-  
 tringz dag / hafwer druckit sig full af Brän-  
 wijn / Öhl eller Wijn? Om icke Huuswär-  
 den wijd sine anstälte Gåstebod hafwer  
 bemödt sig / så myckit honom möheligit  
 varit / at dricka ett starckt Ruus på sine  
 budne Gåster / och nödga them till Fylle-  
 ri? Heeter thet at hafwa bättradt sig?  
 Huru

Huru offta hafwer man innerligen bedit/  
 at Söndagarna skulle helgas / men jag  
 frågar eder / om I ock afstådt med syn-  
 digt Arbete om Söndagarne? Hafwer  
 man kunnat komma eder ther till / at I  
 låtit af ther med / på thet GUD måtte  
 hafwa sitt wärck uti eder? Skulle thet he-  
 ta at hafwa bättrat sig? Ach påminnen I  
 eder doch icke the många Fröjdz-Prediknin-  
 gar / så jag eder till Endrächthet och  
 Fröjdjamhet enständigt förmanat / at  
 Haat / Afwund och Tråtor skulle wara  
 fierran ifrå eder / men Broderlig kärlek  
 wara hiertelig ibland eder; hwad hafwer  
 thet hulwit? hwar är en rätt Fröjd stiftad  
 worden? Är icke then gamla bitterheten/  
 och inrotade Fiendskaper bleswen i Hier-  
 tat? Har icke then ena Grannen med  
 then andra / then ena Embetz Brodren  
 med then andra / Man och Hustru sins  
 emellan / i Käf och tråtor framgent fortsa-  
 rit? Thet ligger för allas Ögon: heter thet  
 at hafwa bättrat sig? Är thet så ofta  
 straffade Horerij och Skörachtighet af-  
 skaffat; eller hafwer man ther uthi blif-  
 wit slugare och bistrigare? Fråga titt  
 Samwete / om thet heter at hafwa

bättrat sig? Och så har thet sig med alla Synder. Man hafwer eder bedit afstå med the samma för Gudz barmhertighet / för Jesu Christi dyra Sår / och för eder Salighets skull; I hafwen eder ändoch icke bättrat; Eld är kommen med straff-rådet / hafwer wilst eder thet / och thet med hotat / om I ock wiljen bättra eder / men I ären blefue uti edra Synder förstockade. Hwad tyckes eder / om Sodom hade sedt Gomorra af Eld undergå / och sedan någon tyd behållen blsiwit / måtte icke Gomorra förtärande Eldylåga / upwäckt en Bättringz. heta i Sodoms sinne / så at det tänckt : Hafwer Eld och Swafwel förderfwat Gomorra för sine Synders skull? så warder thet ock wisserligen mig altså gängande / som ock samma Misgärningar bedrifwer; Therefore up / up mine Inwånare! Flyr i tyd thet samme / på thet I thet försträckeliga straffet mågen undanga. Säger doch Herren Jesus sielf? Hade sådane Kraffter skedt i Sodom / som i tig skedde äro / thet hade stått än i dag / Math. 11: 23. Så nådeligen hafwer ock Eld handlat med eder; han begynte på edra Grannar och hem-  
sökte



sökte them / och wiste eder at knapt in-  
 nom en Timma / skullen I see / hwad för  
 Tämmer och Hierte=qrwal thet med sig  
 förer: at intet fruchta HERren sin Gud/  
 Jer. 2: 19. Bättraden I eder äntå? GUD  
 soor fort / och hemsökte med straffet det  
 fåra Leipzig / eder sorgfällige Moder och  
 Nährerska / (öfwer hwilket / såsom ock öf-  
 wer alla andra Orter / som med denne plå-  
 gan ( Pestilentien ) hemsökte äro / Han sig  
 snart förbarma wille!) låt eder tryta eder  
 Nähring / och mente sig kunna winna e-  
 der: Hafsven I än therföre eder bättrat?  
 Och på thet at I icke måtten tänckia / at  
 thet skulle så allena gå med the stora Stå-  
 der / the hade thet wäl förtient; så wiste  
 eder GUD på en liten Stad uthi edert  
 Granskap / huru Han ock öfwer en Stad  
 som är af lyka wilkor med eder / wore för-  
 törnad / och huru Han för Syndenes skull  
 them hemsökia wille; Men ären I ther-  
 före frommare wordne? Hafsven I eder  
 bättrat? GUD tog bort ifrå eder / eder  
 oförluckelige Landz Fader / Han tog bort  
 ifrå eder den andächtige Bidiaren / then  
 dyre och ostraffelige D. Geijer / och låt eder  
 see / huru Han öfwer eder war så förgrin-  
 mad!

mad / at Han ingen Förbön för eder me-  
 ra wille låta för sig komma. Hafwen  
 I förthen skuld bättrat eder? Ach ald-  
 råreste Christne / det angår eder Salig-  
 het! Ach skrymsen doch icke: bemantlen  
 eder icke med en falsk Fromheet; ty ont  
 I än twädden eder med Luut / och togen  
 ther mincken Såpo till / så synes eder on-  
 ska doch mehr för Gud / Jer. 2:22. Nu  
 öfwer denna obotsfärdigheten / öfwer min  
 Siäl hemligen för Gud gråtit / hon suckar  
 ännu uppenbarligen för allas edre Dron /  
 och ropar med flere Tårar än Ord. Thet-  
 ta är thet folck / som HERREN sin  
 Gud intet höra eller sig bättra will!  
 Gifwe GUD / at I kunden blyjas / och  
 bätwaden ther öfwer. Men Ach! Jag seer  
 at thet aldeles intet will hielpa / här emot  
 seer jag och; som GUD för thenne förstå-  
 kelsen skull sloge redan till eder / så at straf-  
 Engelen / O käre Stad / skulle ock i tine  
 Huus-Dörrar uth och ingå / skulle då icke  
 jag / som tig så hierteligen älskar då mitt  
 Hierta förkrossa / låta mine Ögon flyta  
 med heeta Tårar? Ach hwij willien I  
 nu döo mine käreste? Hwarföre skall  
 Straffet eder förtära? Hwarföre skola  
 edra

edra dyra Stålar/ then Helfwetis grym-  
 ma Blågaren warda till rooff. Willien  
 I tå icke bättra eder / så at I lyden  
 min Ord? säger HERN / Jer. 35: 13.  
 O så swarer tå/ emedan I genom en sann  
 Bättring kunde afwända allt elände: Ja  
 tu förtörnade Gud / wå wilha hwar och  
 en omwända oss ifrån wårt onda Wå-  
 sende/ och bättra wår wandel. Thet är och  
 hög tid mine käreste/ I hafwen nog redan  
 med eder Förstäckelse Gudz Godheet och  
 Långmedigheet swärliga misbrukat. I  
 hafwen icke allenast thet grymma Straff-  
 Råts förachtat / hwilket GUD at sitt  
 Ord hafwer eder wisa låtit / I hafwen  
 förachtat IESU Nåde- Wingar / hwil-  
 ke IESUS Eder uti en särdeles Predikan  
 sidsta Bön- och Bättrings-Dagen låt till-  
 biuda / tå Jag utaf Hos. 14: 1-5 then-  
 ne Stad/ tillbudne IESU wingar emot  
 Pestilentien / eder förhölt. Farer icke  
 wille/ Elskelige Chrisine / Gud låter icke  
 gåcka sig; Seer till at i här efter giören  
 sådana Frucht som bättring tillhörer;  
 nu är och Nren satt till rootena på trädet:  
 therföre hwart och ett Trå som icke giör  
 goda Frucht blifwer afhuggit och kastat  
 i Eel-

i Elden / Matth. 3: 8. 10. Och på thet  
 at i nu kunden weta / hwad som eder bät-  
 tring tillhörer / och hwad för nytta i war-  
 den hafwande af en rättfärdig Bättring /  
 så hafwer Esajas efter Gudz befalning / u-  
 ti thenne war Text eder at underwisa ;  
 Utas hwilken jag förthenfull eder till en  
 helig öfning will föreställa:

Then sig Bättrande Staden.

1. Hwad then står till at göra / när  
 han sig bättra will.
2. Hwad thet gagnar om han sig  
 rätteligen bättrar.

Then som Hron hafwer at höra / han höre !  
 Men emedan / O Gud / så litet som en Ethioper  
 kan förwandla sin Huud / eller en Parde sin  
 fläckar / så litet kunne wij och göra thet godt är /  
 emedan wij ärom wahne wid thet onda ; Ther-  
 före omwändt tu of Herre / så warde wij  
 omwände / och när wij omwände äre / så  
 göra wij Bättring / Amen !

## Uthandlingen.

Then ther wüs är / han hörer til  
 Och förbättrar sig. Thenna Trö-  
 sten gifwer mig / then wüße Predi-  
 karen Salomo / mine käreste / at ther nå-  
 gon

gon ibland eder är Förständig / thet är /  
 i Andanom Wits och klook / at om thes  
 flittige åhörande och Bättring / hade jag  
 icke at twifla / Ordsp. 1:5. O at J för-  
 thenskull alle wisse woren! är min hiers-  
 telige önskan med Mose / 5 B. Mos. 32: 29.  
 Men welen J weta hwarutinnan ta eder  
 Bättring skall bestå / så fordrar Pro-  
 pheten Esajas åfwen the stycken af eder /  
 hwilka Dawid inneslutit uti kortta Ord:  
 Låt af thet onda / och gör thet goda /  
 Ps. 34: 15. Uti följande förmaning: Twär  
 eder / görer eder reena / lägger bort  
 edert onda Wäsende för min Ögon;  
 Wänder igen af thet onda / lärer gö-  
 ra thet godt är / farer efter thet som  
 rätt är. Och må Eders Kärlichheeter säkert  
 troo / at hwad Propheten fordrar utaf  
 sitt Jerusalem / thet begärer han ock af  
 eder / thenne Stadzens Juwänare. In  
 thet heter ock af thenne Prophetiske Text/  
 at alt thet som tilförenne skrifwit är;  
 thet är of skrifwit til Lärdom / Rom.  
 15: 4. Thenne Skriff är of nyttig till  
 vår Bättring / 2 Tim. 3: 16. Märcker  
 förthensskull mine käreste / thet heter / lä-  
 ter af thet onda / twär eder / görer es-

Der reena. Then H. Ande lifnar edra  
 Synder wid en wederstinggelig Smitto /  
 Esa. 4: 4. Och fastligt Blod / ifrån hwil-  
 ket man sig två och reena måste. Samma  
 sätt at tala brukar ock Ez. 16: 4/6. Och i  
 många andra Num; Och will si mycket  
 säga: I syndare synens för Gudi ganska  
 smittosamme / och fastlige med wedersting-  
 geligt Blod alt öfwer besrukna; Alder-  
 före Rachazu, två är eder; Hwar med då?  
 Mon med naturligit watern? sådan kraft at  
 thet kunde af två Synderna tillägna wäl  
 Hedningarna / Watnet; vid: Virg: lib. 2.  
 Aen; v. 617. confer Lud. de la Cerdam in  
 h. 1. f. 254. & Tertul: lib: 2; de Bapt: ( 5.  
 Hwilken willfarande mening / the försto-  
 ckade Judar / the stenar af hwilka Gud skul-  
 le upwäckia Abrahæ Säd / oförståndigt  
 äro tillgifne. Jag will icke här anföra /  
 huru the på sin Nyårs Dag fasta sina  
 Synder i Watern / och willia genom na-  
 turligit Watern gödra sig ifrån the samma  
 reene och frije. Buxtorf: syn. 1. Jud: e: 24.  
 p. m. 505. Uthan thet allenast ihugkomma /  
 at the theföre två the dödas lekamen / e-  
 medan the theßmedelst skulle ifrån sina  
 Synder reenade warda / och kunna bestå  
 ofstyl.

ofskyldige för Domen; såsom uthi thetas  
 Minhagim uti thet sidsta Capitel/ är at lå-  
 sa. Och/ Jordiskt Watn hafwer icke then  
 Kraft / at kunna reena of ifrån våra  
 Synder / och om wij än twädde of  
 med Luut och togo mycken Såpo  
 ther till / så synes doch vår onsko de-  
 ste mehr; hafwa wij tillförenne hört  
 af Jeremia / 2 Cap. v. 12. och så lütet  
 som en Ethioper med Watn kan astwå  
 sin swårto / så lütet och en Syndare Synde-  
 nes swårto; Utan Esajas hafwer sitt  
 Heliga affeende på HERran Mesie ro-  
 senfärgade Blod; Thetta twår of af  
 våra Nisfgärningar / och rensat of if-  
 från våra Synder. Ps. 51: 4. Thet är  
 Jesu Christi Gudz Sons Blod /  
 som icke allenast försäkrar of om den / af  
 Gudi beslutne våra Synders Förlåtelse /  
 och beseglar den samme / såsom Socinus  
 P. I. de Christ: Serv. c. III. & P. II. c. 17. sig  
 där med will förnöja; Utthan ock thet  
 sielst renar of ifrån alla våra Syn-  
 der / 1 Joh. 1: 7. Thet är / thet hafwer icke  
 allenast försonat then förtörnade Guden /  
 och stält hans Rättfärdigheet för våra  
 Synder fullkomligen tillfredz / Heb. 9: 14 /

22. Utthan når en Syndare thet med en sann Troo sig tillågnar / så betåcker och öfwerstyler thet alla hans Synder / Ps. 32: 1. Så at han är aldeles reen och förutan någon fläck at ansee / som wore han sniö hwijt twagen / Ps. 51: 9. Thetta Jesu Christi dyra Blod / föreskrifwer tig Propheten Esajas / O Stad / såsom det nödwändigaste Stycket / ther igenom tin Båttring kan blifwa befordrad; och i thet han förer tig till the blodige Jesu Såår / ropar han: **Twå tig! gör tig reenan!** Såsom han säga wille: O tu arme syndige Stad / wil tu bättra tig med tina Inwånare och sökia Nåde hos then förörnade Guden; Ach / så sucka och för all ting begråt tina Synders wederstinggelighet / försträckz öfwer tina fastliga Synders Smitto / hwilken Gudz råttfärdige Hgon uppå tig sedt / och löp med bittra Tårar till tin Jesum och hans bloddrypande Såår / bed och sucka / at thenne tin blodige Frälsare / wille twå och reena tig ifrån tina Wißgärningar / med sitt dyra Blod; Bed at Han måtte stänckia sine Blodzdroppar / såsom Försoningz Offers Blod / öfwer tig O arme Stad / och låta them



them roopa: Nåd! Nåd! Bed at han med sine blodige Såar / alla tina Synder öfwerstyler. O så warder tu tå ifrå alla tina Synder twagen och reenad / och i Lambsens Blod hwijt och skön at påsee / Uppenb. 7: 14. Thet skall ingen fördömmelse wara i tig / emedå tu äst uti Christo Jesu / Rom. 8: 1. Lär af thet onda! ropar Propheeten wårdare: Lägger bort edart onda Wäsende ifrå min Ögon; Hafwer snarligen bort edra onda Gärningar ifrå min Ögon. GUD; Ögon hafwa alt noga beskådat / the see alla Kun / the skåda också in uti the hemligaste och mörckaste Wrår. Syr. 23: 29. Ja ock uti sielfwa Mörckret / Psal. 139: 12. Theße Ögon hafwa ock nu många onda Wärck och Gärningar sedt hoos eder. Hafiru, affkaffer snarligen thessa Synder / lagen så at min Ögon sådane Synder icke mehr när eder see måtte / warer migh icke mehr en sådan stiggelse i min Ögon / låter af thet onda / wänder edra Ögon ifrån thet onda / at the icke skåda efter fäfarngelighet / Hiob. 31: 1 / 5. Wänder Edra Hiertan ifrån onda Tanckar / Matth. 15: 19. Edra Händer at the icke

måtte wara fulla med blod och hämd/  
 Esa. 1: 15. Edra Öron at the icke klia at  
 höra slem Ord och Säckertj/ Eph. 5: 3. Ej  
 eller eder Nästas Förtal/ Ps. 101: 5. Eder  
 Munn/ at J hållen then tillbaka såsom  
 med ett Bett/ så at J ther med icke  
 synden/ Psol. 39: 2. Edra Fötter/ at the  
 icke afwika på wrånga Wägar/ Ps. 125: 5.  
 In Summa, styr alt thet som Synd heter/  
 Job. 4: 6. Och alt thetta utan Drögmål/  
 skynder eder utur thetta syndige Sodom/  
 på thet J mågen förwara edra Siälur/  
 1 B. Mos. 19: 17/ 22. Fördrög icke att from  
 warda/ och drög icke med tin Bättring/  
 Syr. 18: 22. Koper intet med Korpen/  
 cras, cras, i Morgon/ i Morgon/ utan  
 i Dag/ i Dag/ nu/ när tu thenna Rö-  
 sten hörer/ uti thetta Ögnableck/ lägg  
 bort titt onda Wäsende ifrån Herrans  
 Gudz Ögon. Fåderne/ (skrifwer den S.  
 Ambrosius myckit wäl Lib. X. Epist. LXXXII.  
 ad Vercell. Eccles. f. m. 207.) åto Lambet  
 skyndsameligen; Troon är skyndsam/  
 Andachten hurtig/ och ett oförtrutit hopp/  
 lyder icke någre Sinnens mootsäijelser/  
 utan lämnar then ofruchtsamma Lättrian/  
 och faar efter at niuta Fruchten af sitt  
 Arbe.

Arbete. Swarföre sküter tu up till Morgon Dagen? Tu kan ock winna denna Dagen. Ty tag tig till wara / att tu icke må then umbära / och thenna förlora. Thet är ock intet en ringa Skada / som man kan taga allenast af en Timma; ty ock en Timma är en Dehl af heela vår Lifstid. **Sij / Elskelige Stad /** thet är thet första Medel till tin Bättring: Lär af thet onda; och så måste tu låta af thet onda / at tin Onska icke kan sees af Menniskior; ej eller Herrans tins Gudz Ögon / uti tina Kamrar och Brår något Ondt på tig see måtte; ty han är **GUD** / som pröfwar Hierta och Mäurar / **Psal. 7: 10.** Om en Gudi behagelig Bättring säger Dawid: Hör thet goda. Swar med Esajas instämmer / säjande: Lärer göra thet godt är. I thenne Orts Inwånare / hafwen här till farit efter at ihnda / hafwer thet giordt eder ondt / at I intet hafwen kunnat göra thet wärre: så låter thet nu wara edert största bekymber och högsta flit / at I lären göra thet godt är. **Ofwen eder uti Gudachtighet och Kärleek. 1 Tim. 4: 8.** Användet all flit / huru I kunnen lägga bort i

från eder then gamla Mennistian /  
 ther I förra med omgingen / hwil-  
 ken genom lusta i wilfarelse sig för-  
 derfwar. Och förnyer eder uti eder  
 sinnes Anda. Och ifkläder eder then  
 nya Mennistiona / then efter Gud  
 skapat är / i sanstylliga Rättfärdig-  
 heet och Heligheet / Eph. 4:22/23/24.  
 Såär Rättfärdigheet / och upstärer  
 Kärleek / Hos. 10:12. Medan tiden är /  
 at söka HERRAN. Då nu then dyre Gudz  
 Mannen Esajas upräknar åthskilliga  
 sätt / huru man thet goda skulle efter-  
 trachta; säger han: Trachter efter thet  
 rätt är / såsom wår Gud är en Rätt-  
 färdig Gud. HERRAN är rättfärdig /  
 och hafwer Rättfärdighetena kär /  
 Psal. 11:8. När HERRANOM wår om  
 Gud är ingen orätt eller anseende till  
 Personen / en eller tager han Gåf-  
 wor / 2 Chron. 3. 19:7. Alltså will han  
 ock at Öfwerheet Personer (som äro hans  
 Riktes Embegmän / Wissh. 3. 6: 15.  
 The ther hålla HERRANS Doom / 2.  
 Chron. 19: 6. Swilka han ock en gång  
 skall kalla för Domen / och fråga hu-  
 ru the handlat hafwa / och ransaka /  
 hwad

hwad the hast för händer / Wÿs. 3.  
 6: 4.) tÿrigt skola winläggia sig om Rätt-  
 hetena / och inrätta deras görande och  
 handlingar efter Gudz Rätter ; Såsom  
 Lagboken till den ändan Israels Konun-  
 gom af HERRanom. Eldi / alswarligen  
 war befalt / 5. B. Mos. 17: 18. Och til Jo-  
 sua sade det Guddomeliga Majestetet :  
 War nu tröst och gamta frimodig /  
 at tu håller och gör alt efter Lagen /  
 som Mose min Dienare tig budit haf-  
 wer ; Wÿk icke therifrå / antingen  
 på höggra sidan eller then wän-  
 stra / på thet at tu må handla wÿsli-  
 ga i alt thet tu göra skalt. Och låt  
 thenne Lagboken icke komma uthu-  
 tinom Munn ; utan haf tina Tanckar  
 ther uti Dag och Natt / på thet at tu  
 skal hålla och göra all ting ther ef-  
 ter / som ther uti skrifwit står ; så skal  
 tig lyckas i alt thet tu gör / och tu  
 skalt kunna handla wÿsliga / Jos. 1: 7/8.  
 Och thet är äfwen thet samma som Esa-  
 jas här begårar : At trachta efter thet  
 som rätt är : Thet är / ransaker noga  
 med all flÿt / om Edert afgörande kommer  
 öfwereens med GUDz Lag. Faller icke  
 E 3 någon

någon orätt Doom uti edra Dryckesbän-  
 ckar/ Es. 28: 7. Låter icke förblinda Edra  
 Ögon med Mutor / och säger icke them  
 mästa Rätten / som Eder måst be-  
 sticka. I skolen icke taga Mutor och  
 böja Rättena / ty Gåfwor förblin-  
 da the wissa / och förwända the rätt-  
 färdigas Saak / 5. Mos. 3. 1; 19. O v-  
 luctsalig / O elendig Öfwerheet / O för-  
 dömda Demare / som med sådana skän-  
 ker täncker richte sig: Een sådan Judæ J-  
 scharioths Silspenning hafwer intet an-  
 nat med sig / än Förbannelse till then  
 öfriga Wäringen / som ock then förtärer.  
 Förbannat ware then / säger Doma-  
 ren ibland Gudarna / som rager Mu-  
 tor / at han ens öfhyllugz Blodz Siäl  
 slå skall / och alt Folck skall säja / A-  
 men. 5. Mos. 27: 25. Alla Mutor och  
 orätt Godz måste förgås / (skrifwer  
 Syr. 41: 12/13/14.) men Sanningen blif-  
 wer ewinnerliga. The Ogudachtig-  
 gas Godz förtorckas såsom en Bäck /  
 såsom en Toordön utbullrar sig i Ke-  
 gnet. The äro glade så länge the  
 taga Mutor / men på sidstone stola  
 the doch förgås. Therefore trachter ef-  
 ter

ter thet som rätt är! Och hielper then förtryckta / saar Propheten wijdare fort. Väter Eder doch med alsware och eftertryck wårda om the Fattiga / the ther oskyldigt förtryckte och förföljde wårda. Tillstäder icke at then Fattige rättfärdige / genom onödige och långwarige Procceser och Omkostningar / än mehra må blifwa bracht om sin Egendom. Sönderslår thens Orättfärdigas Orla-tänder / och tager Koswet utur hans Tänder / Job. 29: 17. I Advocater, I som heten the förtrycktas och beträngdas hielp och beskydd / hielper the förtryckta / och hielper icke at förtryckta / och för Gud; skull tiener doch icke emot en uppenbar rättfärdig Saak / betäncker at Gud hootar eder med ett förskräckeligt wee / så I begynnen en sådan Procces: Wee them som kalla thet onda godt och thet goda ondt / the ther af mörkret lins göra / och af liuset mörker / the ther göra sött af suuro och surt af söro / Ejai. 5: 20. Wender icke eder Tunga till at förswara onda och orättfärdige Saaker / så at ingen Rätt Kan till ända komma / Hab. 1: 4. Thet är aldeles förskräckeligt hwad Ern: Goc-

kelius Tr; de Europæis Regibus Cap: 6. n: 32.  
 Skrifwer/ om Gud; Rättwissa hånbd öf-  
 wer the Samwehlösa Advocater: Ut then  
 en tid i Padua starckt graßerande Be-  
 stilentian/ sin stycken Advocater på et Åhr  
 hädan ryckt / och wid theras aflydande/  
 ryckt Tungorne af theras Hals/ så at the  
 ester sin Död / äro fundne wordne u-  
 tan Tungor. Nu på thet at icke eder  
 och edra Tungor en sådan Doom må  
 träffa; Så hielper med all flit then för-  
 tryckta. Och läser här om/ (doch med  
 thet upsät at I ther ester giören) om I  
 menen at wij/ som Prester äro/ ej försto-  
 de then fröhet som I hafwen wid edra  
 Processer, then förträffeliga Dissertation,  
 som en högtberömd Juris Doctor, Sam:  
 Strykius de conscientia Advocati, om Ad-  
 vocaters Samwete/ hållit hafwer; thet  
 warden I finnande then rätta Glossam  
 och uthtydningen öfwer thet wär Text/  
 huru I then förtryckta hielpa skolen.  
 Hielper then förtryckta/ skaffer them  
 Faderlösa Rätt/ och hielper Enc-  
 fiones Saak; är thet som Esajas sidst  
 förmanar. Enckior och Faderlösa äro the  
 elendeste ibland alla Menniskiors Barn/  
 ther-



therföre hafwer och Gud sielf them besn-  
 nerligen sig antagit. Han kallar sig the Fa-  
 derlösas Fader och en Domare för  
 Enckior Psalm. 68: 6. Han är the  
 Faderlösas hielpare / Psalm. 10: 18.  
 Hwarföre Han och lagt en skräckelig för-  
 bannelse uppå them som giöra Enckior  
 och Faderlösa förnår; I Regenter slår  
 up Enckiors och Faderlösas skydd. Bref/  
 hwilket thet Guddomeliga Majestetet  
 2 Mos. B. 22: 22/ 23/ 24. 5 Mos. B. 10; 14/  
 24/ 19. och i flere andre rum har infördt/  
 och med en hård Förbannelse beseglat.  
 Willien I nu / I Öfwerhets Personer /  
 en sådan Förbannelse undfly / och icke  
 snartligen göra edra Hustrur Enckior/  
 och edra arne Barn Faderlösa; Så  
 hielper Enckior och Faderlösa. Tröster med  
 Job / Enckiornas Hierta; Hielper then  
 Fattiga som ropar / och then Fader-  
 lösa som ingen hielpare hafwer; Job.  
 29: 12/ 13. Warer emot Enckiorne såsom en  
 Huus-Fader Spr: 4. I Förmyndare /  
 thetta Ordet går och eder an. Skaffer  
 then Faderlösa Rätt / håller så Huus  
 med the eder anförtrodde Arne Barn /  
 som I thet för then alla Fattiga Fader-  
 lösas

löfas trogne Broder Gudz endaste  
 Son HERRanom Jesu / täncken at för-  
 swara. Läggen icke the Fattigas ringa  
 Förmögenheet under eder / på thet at  
 I icke läggen alla edra Ugodelar i en  
 holigan Pung. Hagg. 1: 6. Men här  
 om hafwe wi / så wäl eder / I Förmyn-  
 dare / som och them som öfwer eder haf-  
 wa opficht / then Elskelige Öfwerheten / i en  
 besynnerlig Predikan / om the Faderlö-  
 sa / widlyftigt påmint. Gifwe Gud!  
 I woren icke allenast thet då predikade  
 Ordes hörare / uthan och görare.

Nu si / tu fåre Stad / thet fordrar tin  
 Gud utaf dig om tu dig rätteligen bättra  
 will! Then som förthen skull ibland eder  
 wås är / han bättrar sig; Ty hoo wille  
 doch ibland Eder umbära för det

11. Den store Nyttä / som Gud ge-  
 nom Esajam / uppå Eder samma Bättring /  
 Eder tillsägga låter? Denne Guden ut-  
 lofwar ju en öfwermåttan stoor Godhet.  
 Här wijd uppehålle wi oss icke at un-  
 dersökia / hwarföre Synden en röd Fär-  
 ga tillskrifwes: om den Helge Ande här  
 med hafst sitt affseende på Hore. Dräch-  
 ten som mästedels war röd / (såsom Corn.  
 å Cap.

å Cap. in h. l. håller före ) therföre ock i  
 Bypenb. B. 17: 4. Förmåles om den Ba-  
 byloniska Sköcian / at hon war klädd  
 med Purpur och Rosenfärgo. Eller  
 ock på det röda Bandet / hwilket war  
 bundet emellan Försoningz - Bockens  
 Horn wißd Tabernaklets Dörr / och skul-  
 le / när den Högste förlåt sino Folcke thes  
 Synder / hafwa blifwit sniöhwijt. Swar  
 om den Studerande Ungdomen kan upslå  
 den Talmudiske Tractaten Joma , hwil-  
 ken ock den Berömde Engländeren Ro-  
 bertus Scheringham på Latin öfversatt /  
 och med sköna Anmärckningar låtit uth-  
 gå. Wi see fast mehra på Gudz Andes  
 Mening / den Eder här med wid Eder  
 Bättrings / edra Synders nådiga Förlätel-  
 se rundeligen tillsäger / och Eder trösta will:  
 Om I woren de aldrastörste och grofwe-  
 ste Syndare / och Eder Skuld wore så  
 stoor / at den räckte alt up till Himme-  
 len / och I skullen Eder af Hiertat bät-  
 tra / så skulle I ock see ut sniöhwijta som  
 Gudz Englar; Ty Christi Blod / om I  
 det med en sann Troo omfattan / gör at  
 Gud Eder inga Synder mehra tillräck-  
 nar / Psal. 32: 2. At alla Misgärningar  
 war.

warda nederflagne / och alla Synder ka-  
 stade uti Hafzens Diup / Mich. 7: 19. I  
 skullen alle åter warda Gudz käreaste Sö-  
 ner och Döttrar: O hwad för en stoor  
 Mildheet för the bedröfwade och öfwer  
 sina Synder förjande Siälur! Theßas  
 Kroppar will han ock göra godt: I  
 skolen / säger han / niuta Landzens goda.  
 Herren will wälsigna Eder / Landet  
 skall gifwa sina Frucht / Psalm. 85: 13.  
 Han will höra Himmelen / och Him-  
 melen skall höra Jordena / och Jor-  
 den skall höra Kornet / Must och  
 Oljo. Han will förbarma sig öfwer  
 Eder / som i Ögunst woren / och sä-  
 ja till Eder / som icke woro Gudz  
 folck; Tu äst mitt folck / och I sko-  
 len säja: Tu äst min Gud / Hos. 2: 21/22/23.  
 Han skall betäckia Eder med sina fiä-  
 drar / på thet Eder warder intet ondt  
 wedersarande / och ingen Plåga nal-  
 ckas Eder Syddo / Ps. 91: 4. 10. Men  
 welen I alt framgent blifwa ohörsamme/  
 och kan icke eller detta GUDz liusliga  
 lockande och Löfften hielpa; Så skolen  
 I af Swärd förtärde warda. Di-  
 na Huus och Gator / O Stad / skola  
 öde

öde warda / Döden skall falla in genom tina Fönster / och komma i tinn Palatz / till at dräpa Barnen på Gatorne / och Ynglingarna i Gränderna / Jer. 9: 21. Och detta skall sannerligen skee ; Herrens Mun säger thet ; Thet är / så sant Gud en sanfärdig Gud är.

Du mine Käreste / Wälsignelsen och Förbannelsen / Ljfwet och Döden / är Eder åter i Dag förestälte ; Ach at I derföre wisse woren och sådant betänckten / så kunden I skaffa Eder / Edra Siälars och Edra Kroppars / både timmeliga och Ewiga Roo och Hwila ! Ach at I icke måtten förachta Gudz godheet och långmodigheet Rikedomar ! Och icke samka Eder Wrede på Wredennes-dag / Rom. 2: 4/5. Exempel ligger Eder för Gonen / uti hwad för obeskriweligen stort elände ett sådant Föracht hafwer stort Menniskior-na. Wille den förra Werlden uppå så många Straff-Predikningar intet bättra sig / så moste hon aldeles nyckeligen drunc-kna uti Syndafloden / i Mos. 7. Kan icke Loth med alt sitt straffande beweka Sodomiterna till någon Bättring / utan then Kättfärdiga Siälen war plågad  
med

med theras onda Gärningar/ 2 Pet. 2: 8. Så förtärer them Elden utaf Himmelen / 1 Mos. 19: 2. Kunde Jesu Tårar icke beweka det säkra Jerusalem till någon Bättring/ så wardt thet omsijder aldeles förstördt/ Luc. 19: 42. Will ock du Ofäre Stad/ af så många wälmeente Boot-Pre-dikningar tig intet bättra / så må du wetta / at när Pestilentien och öfwer dina Huus jemte andra Olyckor warder sammanstötande / må tu ingen skuld tillskrifwa den Nådige och Kärleekz-rijke Guden/ som tig så troligen hafwer warnat / och ännu i Dag/ låtit tig tillbiuda sin Godheet och Wälsignelse; Ej eller tinom Frålsare Jesu/ som ock ännu i Dag tig tillbudit sina Nåde-wingar och sina Såår / tig ifrån alt Ofall at bewara; Ej eller dina Präster / hwilka din Bättring och dit bästa med högsta lifwer sökt; Uthan din egen Obootsfärdigheet.

Ty ropar jag än innerlig  
Ach Syndastad/ tu bättra tig!

AM 27.





Om Gudz swåra Straff / ther med Han  
ett Land för Syndenes skuld hem-  
söker.

### Förberedelsen.

**G**UD Fader / som Eder alla till Lifswet  
skapat hafwer / Jesus Christus / som  
therföre är dödad worden / på thet I  
måttén hafwa Lif / och then Hel. Andas  
som Eder alla till Lifswet på nytt födt haf-  
wer / förbarme sig öfwer Eder : O I af  
dödzens fruchtan ångslige Siålar ! Amen.

**N**Ch at nu någon wüß wore /  
och lade thet på Hiertat / och  
förtunnade hwad Herrans  
Munn till honom säger :  
hwarföre doch Landet så  
fördärfwat och förhäriat warder /  
lika som en Öde-Marck / ther ingen  
wüßtas. Thenna then dyra Prophe-  
tens Jeremie hierteliga önskan / brukar  
jag

jag billigt / till at upwäckia Edra Hjer-  
tan / uppå thenne Båtringz-Dagen / till  
en gudelig Andacht; uti hwilcken Ön-  
skan thenne trogne Gudz Tienare / wid  
then instundande stora Döden / intet hö-  
gre af sin GUD önsfode / eller för sine  
Öhörare baad / än at the doch betänckia  
måtte ordsaken / hwarföre landet så för-  
hårias / och förderfwas / hwarföre Gud  
alt thetta gör. Jer. 9: 12. Afwen thet  
öde och Landzens förödelse / för hwilcken  
Jeremias fruchtade / tā han then såg uti  
Andanom förut / är then samme som wij  
genom GUDz rättfärdiga Domar / ty  
wärr! med wåra Ögon see. Ty hafwer  
icke Döden många Huus / ja och Städer  
i wårt Land uttömt? Liggia icke nu the  
folckriska Städer öde? Uro icke nu Drot-  
ningar och Förstinnor ibland Folcken  
Änckior wordne? Klappar man och icke  
i wår Stad på några Dörrar / och frå-  
gar / om ther än är mycket Folck inne;  
men bekommer offta thetta försträckian-  
de / och alldeles hårda Swar: The äro  
alle sin foos / tu måste sökia alla  
thes Inbyggjare på Kyrckhogårdar-  
ne: såsom GUD en tid lät alswarligen  
med



med en sådan Hemsökelse hota sitt Folck.  
 Amos 6: 10. Ach! att nu någon wid  
 thetta stora Glände wjs wore / och  
 lade thet på hiertat / hwarföre Lan-  
 det så fördärfwat och förhäriat war-  
 der / såsom en Öde-Marck ther ingen  
 wistas: Är och min innerliga önskan.  
 När Iesus fick see Staden Jerusalem /  
 fälte Han bittra Tårar ther öfwer / at  
 thet icke wille betänckia hwad thes Fröd  
 tillhörde / och hwarföre GUD wille thet  
 i grund förstöra / Luc. 19: 41. Sannerli-  
 gen / minom Iesu brister än hans Hierta /  
 och wij Hans trogne Tienare gråta / enär  
 wij i thetta stora Glände betrachte edor  
 försträckeliga Förstockelse / at i så aldeles  
 intet willien betänckia hwarföre GUD  
 eder så swåra hemsöker. Nu jag will i  
 dag / genom then Hel. Andes bystånd /  
 öppna eder Ögonen / sucke till GUD om  
 en helig uplyshning / af ett troget Hierta  
 bediande: Fader Wär / ic. och anhåller  
 med Tårar / at Straffet måtte afwän-  
 das / med en wår andächtige Boot.  
 Psalm 2c.

Texten/ Jer. 2: v. 19 -- 22.

**D**het är tine Ondskos skull/  
 at tu så plägat warder/  
 och tine Olydnos at tu så  
 näpft warder. Alltså måste  
 tu så weta och försara / hwad  
 Gämmer och Sorg thet med  
 sig hafwer / at tu öfswergiswer  
 HErran tin GUD / och icke  
 fruchtar honom / säger HErr-  
 ren HErren Zebaoth.

20. Ty tu hafwer af ålder  
 sönderbrutit titt oof / och sönder-  
 slitit tin band / och sagt :  
 jag will icke så undertrycke  
 wara : Uthan uppå all hög  
 berg /

berg/och under all grön Trää  
lop tu efter Horerij.

21. Men jag hade plante-  
rat dig / till ett sött Wijnträ/  
och till en ganska rättfärdig  
Säd / huru äst tu då nu mig  
worden till ett bittert wildt  
Wijnträä?

22. Och om tu äntwäddde  
dig med Luut / och togo ther  
mycken Såpo till : så synes  
doch tin Ondska theß meer för  
mig / säger Herren Herren.

### Ingången.

Varföre faste wij / och tu seer  
ther intet uppå? Swij twinge  
wij war Kropp / och tu wilt intet  
weta

weta ther af? Thetta war then fråga/  
 hafwandes thet skeen som then wore rätt-  
 måtig/ hwilken Israels Folck sinom Gudi  
 förestälte/ at Han här på swara skulle/ ther  
 öfwer thet fordrade honom till rätta  
 och wille begynna en Rättegångz Process  
 med sin Gud; såsom thet then Helige An-  
 da uytecknat hafwer/ Esa. 58:3. The före-  
 höllo Gudi/ hwad the Honom till wiljes  
 gjort/ och hwad Gud them ther emot för-  
 wågrat hade. Swarföre faste wij?  
 Tzum, Fasta / heeter egenteligen / till en  
 wiß tyd hålla sig ifrå all Maat och Dryck;  
 och om thet än gjorde Kroppen aldrig så  
 ondt / intet taga till sig någon Spijs el-  
 ler nähring. Så strängt höllo och Ju-  
 darna sin Fasta/ therföre the och beropa  
 sig uppå sin Kropz lidande: Swarföre  
 twinge wij vår Kropp? (Naphschenu;  
 vår Kropp och Siäl/ thet är/ vår heela  
 Menniskia/ med våra begärelser) såsom  
 af the gamle Fäders utblågning R. Mo-  
 ses Majmonides skrifer; At thet rätta sätt  
 at Fasta/ förbinder Judarna ther till / at  
 the heela sin Faste Dag öfwer / in till  
 Aftonen / så Stiernorna på Himmelen  
 reda begynna at lysa / icke äta en beta af  
 någon

någon slagz Spysning; och om någor  
 ther af skulle råka uti en stor Kroppz swag-  
 heet / så war honom wäl efterlätit at taga  
 någon Maat i Munnen / och then tugga  
 samt / doch torde han icke något ned swälja:  
 förthen skull och Jesuiten Menochinus, när  
 han Judarnas stränga fastande betäncker/  
 rätt mycket ther öfwer blyses / at han si-  
 ne Tros-Förwarters / the Påwisstas Fisk-  
 åtande skulle kalla ett fastande. Så beha-  
 gade och fastandet / thet Guddomeliga Mai-  
 jesteret aldeles wäl / såsom ett tienligt  
 medel / at göra thet ofyriga / och alltid  
 emot Andan strykdande Riöttet / till en sann  
 Boot och Gudelige Böner beqwämligit;  
 såsom ett sådant Gudz wählbehag (Conf.  
 Lev. 23: 32.) Af Propheten Joel jämte  
 andra Propheter gifwes tillkänna: Hel-  
 ger ena Fasto / Joel 1: 14. Så säger Her-  
 ren: Wänder eder till mig af alt Hjer-  
 ta / med Fastande / med Gråtande och  
 med Sörjande. Joel. 2: 12. Thetta  
 inbillade sig Israel / som hade thet alt thetta  
 giordt; the måtte nu beswära sig öfwer  
 Gud: Swarföre faste wij och tu leer  
 intet ther uppå? Swarföre twinge  
 wij war Kropp / och tu wilt intet we-  
 ta

Ra ther af? Gud hölt sig lika såsom then  
 fastan ginge honom icke ens an. Han  
 tedde sig / som Han icke engång wiste  
 thet / at Israel så strängt fastade. Thet  
 är; Honom behagade intet theras fastan-  
 de. Han hörde icke theras roop. Han  
 lät theras sweda icke röra sitt Hierta.  
 Såsom Jesuiten Sanctices, the Orden lo  
 Raich, så wäl öfwer thetta rum / som  
 och öfwer Apost. Gär. 7. No. 59. Minc-  
 ket wäl förklaran; och the som i thet Hel-  
 ga Språket något äro försarne / jämwäl  
 sielfwa kunna förstå at Verba Sensuum,  
 hos the Hebreer / med en innerlig rörel-  
 se och bewefelse äro förbundne. Ther öf-  
 wer roopa the nu / Lammah Lammah,  
 Swartöre? Swad är doch ordsaken /  
 O Blid / at ingen Fasto tig mehr behagar /  
 och wäl thet icke bekomme; hwareffter  
 doch alt Folck så innerligen sucka: Men  
 the singo ett aldeles wredsamt swar / at the-  
 ras grofwa Synder förorsakade thet. Sij  
 när I fasten / så bruke I edra wilja /  
 och trugen alle edra gällnärer. Sij!  
 I fasten till at tråta och Kyswa /  
 och slåän med Näsowanom ostäliga.  
 Faster icke såsom Inu giören / at roop  
 stall

Skal af eder ihögdenne hört warda.  
 Esai. 58: 3/4. Mine käreste wij hafwe en  
 stor nöd i Landet. Vårt fattige och eländi-  
 dige Land / ängslas lika som en Qwin-  
 na i sin Barns Börd. Thet är klage-  
 gråt på alla Gator; och på alla Vä-  
 gar säger man / Ach wee / Ach wee / man  
 kallar Näkernan till Sorg / och till klage-  
 gråt then ther gråta kan. Uti alla Wyn-  
 gårdar är klagegråt : ty Herren hafwer  
 farit fram ibland oss. Amos 5: 16 / 17.  
 Thenna nöden hafwer driswit oss / at  
 hålla i thetta åhr så många Faste-dagar.  
 Thersöre hafwe wij och fast i tre wekor /  
 särdeles Faste-dagar begåt / å hwilka wij  
 twungit wåre Kroppar / doch icke ester  
 the Påwissas mening / till at / med then-  
 ne Fasto / betala och göra tillfyllest för  
 våra Synder / samt ställa Gudz Rätt-  
 färdighet tillfredz / ett eller at förtiena  
 ther med någon timmelig och ewig glä-  
 die: såsom Bellarminus och Drexelius sin Fa-  
 sto ther afberöma; Uthan at wissa genom  
 thetta sorgeliga tecken wår Hiertans in-  
 nerliga bedröfwelse / then wij sinne öfwer  
 våra begångne Synder / ther med at up-  
 muntra oss / genom then Helge Andes by-

stånd / till deste större / och mehra brin-  
 nande andacht och alswarsam bättring :  
 såsom och at bekänna ther med / at wij  
 sielfwe straffet wäl förtient / så at wij icke  
 wore wärde / at mehra få af Gud en beta  
 Bröd. Hwer sådana klagelige åthäswor  
 och bedröfwelse / meente wij Gudz nådiga  
 Hierta skulle sig förbarma och stilla wår  
 plåga: Men hwad hafwer thet hulpit ?  
 Hafwer straffet therföre uphört i wårt  
 Land alt in till thenna Dag ? Hwad  
 hafwa wåra bättringz sanninge bod / (så  
 kallar then Helige Kyrckiones Fader Am-  
 brosius Fastan) hos then förtörnade Gu-  
 den utbrättat ? Josaphat hölt allenast  
 en Faste-dag / warandes uti then största  
 Dödz fahran; Så strider Gud sielf för  
 honom / och han förnam strart på sin e-  
 na Faste dag en stor hielp 2 Chron B. 20:  
 3. Wij hafwe begät så många Faste-da-  
 gar; Men huru går thet till / man måre-  
 ker lijkwäl icke ännu någon hielp eller ånda  
 på plågan ? faller Dawid allenast en gång  
 på sitt ansichte / när han ser Pestilenz  
 Engelen / så uphörer strar Pestilenzian.  
 2. Sam B. 24: 17-25. Wij hafwe så män-  
 ge Faste-dagar / Kastat oss ned på wåra  
 knän /



knän/och roopat til Gud/huru kommer thet  
 tā till/at wāra Bōner/som wäl förmodeli-  
 gen gāt af en nychter mun/ icke ännu haf-  
 wa bewekt Gudz Hierta? Skulle icke  
 the måste ibland eder fråga: Hwad haf-  
 wa nu wāre Boot-Faste- och Bōne-Da-  
 gar of hulptit? Lammah, hwarföre /  
 hwarföre faste wij / O store Gud och  
 tu seer thet intet uppå? hwarföre twin-  
 ge wij wār Kropp / och tu witt intet  
 weta thet af? Men mig tyckes / at  
 GUD sätter sig på sin Doomsstol / och  
 gifwer of till swars på wårt hwarföre/  
 ett klart thet för / genom Prophetens Je-  
 remie Munn uti wār Text: thet är min  
 Ondskos skuld / at tu så plågat war-  
 der / och tine olydnos / at tu så Nepst  
 warder. Hwarföre och wij eder kär-  
 ligheter / äfwen på thetta hwarföre /  
 till edert syndiga Leswernes bättring /  
 och eder skeenhelighet och skrymtachtig-  
 het kännedom / af Gudz Munn swara  
 williom :

Hwarföre doch straffet / efter så många  
 Faste-Dagar / ännu icke hafwe uphört.

Nemligen thet för.

- I. Emedan wij äre uppenbare Syndare. Och
- II. Willia doch likwål wara inga Syndare.

Men tit Ord HERRen ware såsom en Eld /  
 thet ware som en Hammar then Bårg sönder-  
 bryter! Amen.

## Ufhandlingen.

**O**rdom när thet Gudomneliga Ma-  
 ktestet / genom thene Prophetens Je-  
 remie Munn / sitt syndiga Folck ho-  
 tade / at han wille giöra thet aldeles till  
 intet / så införer han thet förstockade Folck  
 sålunda frågande: **H**wij giör **H**ERren  
 wår Gud of alt thetta? Jer. 5: 19. Wå-  
 ra Synder anklaga / oss och stå icke till at  
 neka / likwål will man förundra sig /  
 hwarföre Gud låter ett så stort straf gå  
 öfwer oss / och icke håller tillbaka med sitt  
 grymma wredes Rys. **H**wij giör of  
**H**ERren wår Gud alt thetta? **A**-  
 wen therföre skeer thet / emedan

1. Wij ärom store Syndare: **T**het  
 är tina Ondstos skuld at tu så plågat  
 warder. Jeremie Uhörare och wij / ä-  
 re

ye hwarannan icke oljka / ther wth icke  
 hålla wår Syfter Israel för altför From.  
 Therföre beskoder edra Ansichten uti Je-  
 remie Spegel. Som han för eder stål-  
 ler. Propheten kallar sina Zihörare ondsko-  
 fulla! Thet är tine Ondskos skuld  
 y7 betyder en stadigwarande Ondsko / tå  
 man icke låter af at giöra thet ondt är /  
 såsom thet Ord brukat warder om Menni-  
 skiones Hiertans Ondska / som warar  
 alt ifrån Ungdomen / in till Döden / 1 Mos.  
 B. 8:21. Sauerligen / så argt och Ondskofult  
 war thetta Folck uti Jerusalem / thet wil-  
 le icke göra någon ånda på sin ondskaf / så-  
 som Propheten utaf Gudz Mun / som är en  
 hiertans ransakare / utförligen thet beskrif-  
 wer. Hwar är någor om hån faller / then  
 icke gärna står up igen? Hwar är nå-  
 gor som willo går / then icke gärna  
 komer uppå Rätta Wägen igen? In-  
 wål will ju thetta Folcket i Jerusa-  
 lem gå willo utan återwåndo. The stå  
 så hart på then falska Gudztiensten /  
 at the intet låta sig ther afwånda. Jag  
 seer och hörer at the låra icke Rätt /  
 ingen är then som ångrar sine Ond-  
 sko / och säger: Hwad giör jag doch?  
 The

The löpa alle sitt Lopp / lika som en  
 grym Häst i Stridenne. Jer. 8: 4. seqq.  
 Jeremias sade sine Åhörare i ögonen / at  
 the word ett affälligt folck / och tine  
 Olydnos etc. säger han / uthi thet Hel.  
 Språket står thet Ord / Melchabbah,  
 hwilcket betyder / en af- eller bortwänd-  
 ning och affall ifrån thet Goda till thet  
 Dnda / som R. Aben Ezra, gör then-  
 ne anmärkning öfwer Hos. 11. Cap. v. 7.  
 Swarest thet Gudomliga Majestetet  
 flagar: Mitt folck hafwer ingen lust/  
 at wända sig till mig / och ehuru  
 man predikar them / så sticker sig  
 doch ingen till at höra; At thetta Ord  
 aldrig warder brukat / uthi en god mees-  
 ning / utan alltid för ett neesligt och  
 skändeligt Affall ifrån thet Goda / hwil-  
 ket afwikande Propheten ganska tydeli-  
 gen förklarar / nemligen at han förstår  
 här med / sitt folcks wederstyggeliga och  
 förbannade Afgudertij / at folcket wände  
 sig ifrån then lefwande Guden / till the  
 stumme och lyflöse Afgudar. Och kallar thetta  
 Affall uti vår Text ett Horertij: Uppå  
 all hög Berg / och under all grön Trä  
 lopp tu efter Horertij. Ty när then  
 nådi-

Nådige Guden / sitt kärleks- rika För-  
 bund / hwilket Han med Meniskian in-  
 gådt och sitt af kärlek emot thet Meni-  
 skliga släctet / intagne Hierta / under  
 någon liknelse af ett Jordiskt ting will  
 afmåla / så brukar han thet till thet för-  
 bund / som är emellan ett par Achte  
 Folck / såsom och en Achte Kärlek. Hwar-  
 före han sig och hoos Thenne Propheten  
 liknar wid en Brudgumme / och thet Ju-  
 diska Folket wid en Brud : Jag tän-  
 ker på then wälgärning som mig steds-  
 de i tinom Ungdom / och the kärlek som  
 jag mig bewyste / då tu war dägelig /  
 då tu fölgde mig i Öknena. Jer. 2: 2  
 Alltså och när han beskriwer the ogudach-  
 tige Meniskiors trolöhet och affällig-  
 heet / hwilken the med Afguderit och an-  
 dre grofwe synder emot Honom begå / kal-  
 lar Han then samma ett Horert / såsom thet  
 nog samt är at see hoos Propheten Hesech.  
 i heela thet 16 Cap. En sådan sköta och  
 hoorkona / war nu thet affällige Juda och  
 Israel. Hon bolade med Stenar och med  
 Trån / hon sade till Trån (till the Trå-  
 gudar) tu äst min fader / och till Stee-  
 nen (Afguda Beläten af Steen) tu haf-  
 wer

wer födt mig Jer. 2: 17. Thetta Af-  
 guderij bedref Folcket uppenbarligen up-  
 på all hög Bårg / och under all grön  
 Trä / lof thet effter horerij och Afgu-  
 derij. Gud hade wäl strängelgen befalt:  
 Förgörer all the rum / thet Hednin-  
 garna sina Gudar tient hafwa / wa-  
 re sig på hög Bårg / på Backar eller  
 under grön Trä. Bryter neder the-  
 ras Altare / och slår sönder the-  
 ras Stodar / och the-  
 ras Lundar upbränner  
 med Eld. 5 Mos. 32: 2/3. Men thet  
 trolösa Folck hade sin största lust i en så-  
 dan Afgudatiensst / thet lopp uti sin Af-  
 gudiske brånad / såsom en Camelinna  
 uti sinom heta / och såsom wild As-  
 nanplågar i öknene så han af stor heta  
 så oförwägen löper at ingen kan stil-  
 la honom. Jer. 2: 24. Thet bygde sig  
 Bårg-kyrckior och gjorde sig Berg-Altare /  
 på alla Gator. Ezech. 16: 24/25. Thet sa-  
 de at thes Trä och the-  
 ras Staf predi-  
 kade them / ofwan på Beraen offra-  
 de the / och på högomen rökte the /  
 under Fet / lind och Bört. Hos. 4: 12/13.  
 Ther en skön stoor Fet war / ther war  
 strax ett Altare upbyggt / Afgudo-  
 men

men till Ahra / ther på war satt ett stngdt  
 Afguda Beläte / och under the skuggrik-  
 kare Tråd blef thet största Horerth och O-  
 tucht bedrifwit. Ja / thetta Folck war så  
 dårachtigt / at thet hölt sielswa the gröna  
 Trån för Sudar / hwar om R. Mos.  
 Majm. är at låsa. Och såsom Die swu-  
 len och talte gennom Trån / så hafwa  
 the rådfrågat Tråan / och wäntat ther på /  
 hwad swar the them gifwa skulle. Therfö-  
 re och många utbläggia thesse Hoseæ Ord:  
 Mitt Folck frågar sūt Trå / och the-  
 ras Staf Predikar them / om thetta  
 rådfrågende hoos Trån. Och finner then  
 studerande Ungdomen här om / mycket  
 underrättelse uti then / af Christi Kyrckian  
 och then lärda Werlden Högförtiente Ursti-  
 ni sköna Arboreto Biblico / såsom och u-  
 ti then Höglärde Vossi Theol. Gentil.  
 Lib. V.c:46. Så woro och Judarna uti  
 thetta Trå. Högd- och Lunda. Horerth så  
 förstokade och förblindade / at om skönt  
 the therföre wore hårdt straffade / låto the  
 lykwal långt / långt ther efter sig / therifrån  
 icke afhålla / såsom af Juvenalis Saryra 6. är  
 bekant. O ett affälligt Folck! O försöf-  
 sade Ahörare / jag säger med rätto Sndlöse  
 Ahö-

Åhörare / ty så beskriwer them Prophe-  
 ten egenteligen / så han om them säger:  
 The hafwa icke fruchtat HÆRren sin  
 Gud. The försträcktes icke till thet rin-  
 gaste af Gudz wrede / som them genom  
 Propheterna och Predikanterna blef und-  
 sagt. Therefore måste the Heliga Gudz  
 Mån klaga: HÆRe hoo tror thet at  
 tu så swårliga wredgas / och fruchtat  
 sig för sådana tina grymhet. Psal. 90. 1.  
 The mente / at HÆRren bekymrar sig  
 söga om them. HÆRren seer thet intet /  
 och Jacobs Gud achtar thet intet  
 Psal. 94: 7. Eller han wore icke så wre-  
 der på them som Propheterna goswo fö-  
 re. The förneka HÆRren; suckade wår  
 Prophete Jeremias / och säger: Thet  
 är icke Han / of warder icke så illa  
 gåendes / Swård och hunger kom-  
 mer icke öfwer of. Propheterna  
 tala mycket i wådret / och hafwa in-  
 tet Gudz Ord / thet gånge så them  
 sielfwom: Jer. 5: 12 / 13. Och om ån Gud  
 begynte slå till them / så fruchtade the sig  
 dock icke för thenne Rättfärdige och för-  
 törnade Domaren. All hugg åro för-  
 gåfwås på thesa Barn / och lata  
 doch



doch intet tuchta sig. Jer 2:30 **H**ER-  
 ren slog them och the kändet intet.  
 Han plågade them och the bättrade  
 sig intet. The hade ett Ansichte här-  
 dare än Steen / och wille icke om-  
 wända sig / Jer. 5:3. Är thet så icke /  
**M**ine Käreste / ett rätt säkert och Gud-  
 löst Folck? Men theras Duds Kos Mätt /  
 war icke ännu upfyllt. Jeremias gifwer  
 oss och tillkänna theras stora otacksam-  
 het. **T**y tu hafwer af ålder sönder-  
 brutit ditt **G**od / och sönderlutit din  
**B**and / och sagt: Jag will icke så un-  
 dertryckt warda. Efter Hebreiskan  
 synes thet lyda något annorlunda / (oan-  
 sedt at och Sahl. D. Lutheri uttolkning  
 kan hafwa sitt Förswar:) Ki meolam  
 Schabarathi ullech. **T**y jag hafwer all-  
 tid sönderbrutit ditt **G**od: Som wille  
 thet Guddommelige Mågeståtet säga:  
 Jag hafwer dig / O mitt Folck / alt godt  
 bewist. Then Egyptiska swära tråldom-  
 sens **G**od / hafwer jag sönderbrutit: Tu  
 wast med högsta glädie ifrån thet samme  
 befriad / hwarföre tu och med Glädie-  
 sang prüssade mina starka Hand: **H**ER-  
 re din högra Hand gör stor Under /  
**E** **H**ER-

Herre tin Högra Hand hafwer slagit  
 Fienden. 2. Mos B. 15: 6. Summa,  
 Allt hwad tig kunde bedröfwa / och wara  
 emot / thet hafwer jag wänt ifrån tig.  
 Men O Stacksamhet! Tu säger: Jag  
 will intet så undertryckt warda / jag  
 kan intet låta hantera mig så snöpligen /  
 eller så hårt / jag kan icke så noga hålla  
 mig till Gud / jag har och någon win-  
 ning och bistånd af Afgudarna. Ty så  
 wy röfke Melechets Himmels Drot-  
 ning / så hade wy och Bröd nog /  
 och of gick wäl / och så som ingen  
 olycko. Men sedan wy återwände /  
 hafwa wy alla wedermödo lidit / och  
 ärom genom Swärd och Hunger  
 förgångne / Jer. 44: 17/18. Jag will icke  
 bewysa Gudi then hörsamheten och Lydno-  
 som jag wid Sinai Berg uthlofwadt / wy  
 äro Herrar och willia intet löpa effter  
 dig Jer. 2: 31. O fördömmelig Stacksam-  
 het! Gud planterade thetta Folcket till  
 ett sööt Wanträ / såsem en Soreck, hwil-  
 ket war thet kosteligaste och sötaste slagz  
 Bun hos the Hebreer. Thet Judiska  
 folcket / hade bordt wara thet sköne /  
 härlige och lusswlige Gudz Wäinberg;  
 en

en ganska rättfärdig Säd förödde han  
 ther uti / thet år / the helige Gudz Män  
 Patriarcherna / Abraham / Isaac / Ja-  
 cob / Joseph / Dawid / ic. Swilckas  
 Tro / the som af thesas Säd födde woro /  
 troligen skulle efterfölla. Hade och  
 hwar och en then förhöjning / at thetta  
 Wijnträet skulle bära the härligaste Fruch-  
 ter: Men then Himmelske Wjngårdz  
 Mannen måste plaga / och anställa en  
 bedröfwelig Paranomasiom och Ordawärel:  
 Thet thenne Soreck uti en Sure wore för-  
 wandlad / till ett bittert wildt Wijn-  
 trä / som intet bär annat än willdrufs-  
 wor. **HERRANS** Sebaoths Wjng-  
 gärd / är Israels Hus / och Juda  
 Män hans lustiga Plantering / han  
 wänte efter rätt / sy så är här intet  
 annat än öfwerwäld / efter rättwij-  
 so / sy så är här altsammans plaga mähl /  
 utroopar Esajas Cap. 5: 7. War thet så  
 at undra / mine Alltelige Ahörare /  
 at then Rättfärdige Guden slog här  
 ett yndigt Folk / och wände icke igen  
 med straffet / emedan the icke aflåto at  
 synda? Gud måste ju rätta. Gud måste  
 straffa på thet / thetta säkra Folket måtte

erkänna / hwad för ett stort elände  
 och jämmer thet med sig hafwer /  
 at man öfwegifwer **HERR**en sin  
 Gud och honom intet fruchtar. Ty  
 eliest hade thetta syndiga Slächtet / wäl  
 kunnat tänckia / at Gud icke wore så swär-  
 liga förbittrad öfwer Synden. Thetta  
 gör tu och jag tiger / thet menar tu /  
 at jag skulle wara lyka som tu / men  
 jag skall straffa dig / och sättia dig thet  
 under Ögonen. Psal. 50. 21. Ty then  
 Rättfärdiga Domaren / låter Synden  
 och öfwerträdelserna ingalunda blifwa  
 ostraffade. Han hemsöker Jordennes  
 Krez / för hennes Ondsko skull / och  
 the Gaudachtiga för theras Odygd  
 skull / Es. 13. 11. Han skall komma och  
 straffa / och wara ett snart witne /  
 emot the Trollkarlar / Hoorkarlar  
 och Meenedare / och emot them som  
 Wäld och Orätt giöra / Mal. 3: 5.  
 Thersöre måtte thet syndiga Folcket / ett  
 sådant Elände / Jämmer och Hiertans-  
 Qwida / förfara. Och äfwen thersöre haf-  
 wer **HERR**en Gud alt in till thenne dag  
 icke uphört at hemsökia wårt Land med  
 ett hårdt Straff / emedan wära Syn-  
 der

der och Odugder / icke mindre än thet  
 Judiska Folckes / ännu uthan återwändo /  
 roopa till Himmelen om Straff och  
 Håmbd. Ha wer Jeremias ordsak at  
 klaga öfwer sine Åhörares Ondsko / at  
 the icke wände igen at synda; så måste ju  
 wisseligen ännu / trogne och rättsinuade  
 Predikanter ibland oss / mycket klaga och  
 sucka öfwer ett släkt framhårdande uthi  
 Ondskan. Denne Ondskan blifwer nog-  
 samt förestald och straffad: Gudz tienas-  
 re the ropa ju trösteliga / och spara  
 intet / the uphåfwa sin Röst som en  
 Basun / och förkunna Folcken the-  
 ras Öfwerträdelse och Synder. Esai.  
 58: 1. Och önskar mången / i sin Ondska  
 snård och fördiupad Syndare / at Prästen  
 icke måtte få så snart alt weta / och straf-  
 fa / på thet han isran sin Ondska icke så  
 snart måtte blifwa förhindrad: The öns-  
 ska at Prästen skulle och wara något po-  
 liciff och klook / at han icke uti alt skulle  
 wara så granrächnad: Ja the fördrista  
 sig wäl biuda till at intala rättsinuige  
 Präster / at the måtte wara sasom Räf-  
 war / om hwilcka uti Fabeln warder  
 förmält: När Legionet / Konungen öf . . .  
 E s wer

„ wer the fyrfotade Diur / låg siuk i een  
 „ starck Feber / uti ett ohyttgeligit stinckan-  
 „ de Stall / och Diuren honom ther be-  
 „ sökte / så hafwer then Krancka tillspört  
 „ Biörnen / om och han kände ther nå-  
 „ gon ond lucht? Och när Biörnen swa-  
 „ rat sanningen / at ther wore en odrä-  
 „ gelig Stanck inne / skall Lejonet ther  
 „ öfwer blifwit så wredt / at thet med  
 „ stort rytande Biörnen anfällt / och  
 „ fäst sine mordiske Kloor uti honom. Efter  
 „ theñe hafwer en Warg thet besökt / hwil-  
 „ ken menande / at undgå lejonets mordiska  
 „ anfall / hafwer swarat på then frågan:  
 „ om och han kände ther någon ond lucht?  
 „ ach nei / här luchtar tidel Dekman och  
 „ Balsam; hwilket Lejonet uptagit och  
 „ uttydt för ett håhuligit jäckande / och i  
 „ grymheet rifwer honom i stycken. Sidst  
 „ hafwer sig och Råfwen instält / hwil-  
 „ ken Lejonet tillspörde / om then elaka  
 „ stancken wore honom beswärlig / hwar  
 „ på Råfwen gifwit thet swar: At han  
 „ haft i någre Dagar en starck snuf-  
 „ wa / at han intet luchtat kunde. Hu-  
 „ ru mången / then sina Synder och ondsko  
 „ ålskar / såge heller en Råf / then intet luch-  
 „ ta kan

ta kan / komma i sitt Huus / eller stå i  
 Predikstolen / (till at förhålla honom  
 hans Synder) / än som en rättssinnad sam-  
 wets-Man och Straff-Predikant: Skulle  
 icke mångens snuswa dyrt nog betalas?  
 Men HERRen håller med thesse Råfwar/  
 som willia wara Gudz tienare / en heel  
 ander Prozel. Afwen thesse Råfwar /  
 warda Helfwetis Leijonet till Rosz. O  
 Israel / tina Propheter äro som Råf-  
 war i Öfnene. The tråda icke fram  
 för gapet / och giöra sig icke till en  
 Mur omkring Israels Huus. Wee  
 eder som giören Menniskomen hven-  
 de under Armarna / och Örnegåt un-  
 der Huswuden. Ezech. 13: 4/5/18. Ar  
 förthensfull icke thetta en framhårdande  
 ondskå / tå man icke ens will erkänna sin  
 ondskå? Wil icke låta låta sig / at man ther  
 med affstode; Ut man alla them som willia  
 ruckia och frålsa of ifrån wår ondskå /  
 will på thet åfrigaste / med hådan-  
 de / försmådande och förfälliande / ifrån ett  
 sådant arbete affkräckia? Den stor obe-  
 täncksamhet. Ondskå bedrifwe wij uti  
 hwar Mans Åsyn / och löp om ther med  
 till Helfwetit. Och wredgoms ofwer them

som of thet / hwad alt Folcket weet / och  
 wärt egit Samwete besannat / wähl-  
 meent påminna / och ifrån wår undergång /  
 och fördärf frålia willia. Käre Siäl!  
 när tu hafwer sölat och orenat titt An-  
 sichte / och tu kommer för en Spegel och  
 ther seer tine fläckiar / wredgas tu ther-  
 före öfwer Spegelen at then wissar tig  
 ett så besfläckiat Ansichte? Uhrsäch-  
 tar tu icke ifrån Spegelen i thet / at tu  
 astwår then orenligheten? Hwad äro  
 Straff-Predikanter med sine ißrige Straf-  
 Predikningar? Spegel ar the: oprich-  
 tige Spegel / öfwer hwilka man med  
 råtta kan sättia / en wijs Mans öfwer-  
 skrift så indande: Enom så trogen  
 som then androm / uthan Personens  
 anseende. Hwad wredgas tu öfwer  
 Prästen och hans Predikan / emedan tu  
 ther uti titt Ansichte seer wara ganska  
 stygdt; orsaken ar utet uti Spegelen /  
 utan uti tin Siäl! Gack bort och twå  
 titt Hierta af tine ondsko / så warder  
 thene Spegelen / nemligen Prästen / tig icke  
 mehr wissandes sådan orenlighheet / och  
 fläcker å tin Siäls anlete. Men hwar af  
 förorsakas thet at man ar Straf-Pre-  
 dika-



dikarom så gramse? thet gör then stadig-  
 warande ondskan / at man hafwer alde-  
 les ingen lust at wända igen, af thet onda.  
 Jeremias suckar öfwer ett affälligt  
 folck / som HERRN sin Gud öf-  
 wergifwit; Så tråde nu på thenna stun-  
 den / hwar och en / för then Heliga Laggens  
 tafla / och ransake sitt lefwerne /  
 mån han finna ett enda Bod / thet  
 han icke upsäteligen öfwerträdt?  
 hafwer han icke här igenom öfwer gifwit  
 GUD; Wägar / och sagt till GUD;  
 Gack bort ifrån mig / jag will intet  
 weta af tina Wägar. Job. 21:14. Men  
 meenen I / at I ären frommare än Je-  
 remie Uhörare / tänckandes hwar äro  
 the högder / the gröna Trån / the Afgu-  
 dar / hwar med wij bedrifwit ett andeli-  
 git horerij för Eder GUD? Så faren I  
 Mine käreste ganska wille. Willien I we-  
 ta the högder / Lunder / och gröna Trån;  
 åskåder allenast Edra egna Hiertan / the  
 äro the rum och ställen / ther I Edert an-  
 deliga horerij bedrifwit / i hwilka I här in-  
 till tient the wedersinggeligaste Afgu-  
 dar. I oförsonlige och hämdgirige när  
 hafwen I eder råd frågat / huru I med edra

omwäner lefwa skullen/ och hwilkens förma-  
 ning/ hafwē I strar stält i wärcket? Män-  
 then odmiuke I Eru förmaning/ som haf-  
 wer altid ropat till Eder: Om tin Bro-  
 der syndar emot dig/ så gif honom  
 till! hafwer gullit hoos Eder: Ach nej/ E-  
 dra Hiertan the hafwa måst warda till  
 gröna Trån/ ther under man satt Häm-  
 de: Dieswulen/ honom willigast at efter-  
 följa uti thet/ som han worde råd gifwan-  
 de/ till then fattige Nästans skada. I  
 Horor och Horkarlar/ hafwer icke Edert  
 Hierta varit ett sådant grönt Trå /  
 hwarunder Hore Dieswulen/ gifwit Eder  
 sine swar och anslag/ huru i skullen göra  
 Eder förbannade begärelser tillfyllest? Och  
 altså söken uti edert Hierta/ I falske / I  
 Ahregirige / I Drättrådige / I Högfär-  
 dige / ja alle I Mun-Christne; Så war-  
 den I ther sinnande / icke then sanne  
 Guden / uthan förbannade Afgudar /  
 hwilckom till dienst I här till lefwat / och  
 här igenom öwerträdt edert med Gudi  
 giorda förbund; Dett affälligt Folck! som  
 hafwen tagit odygdz Dieswulen till e-  
 der Gud/ men Eder trogne Himmelske Fa-  
 der som eder alt godt bewist/ hafwen I  
 för

förlåtit. Så är och ibland oss en stor  
 säkerheet och wårdzlösheet / at man med  
 Jeremie Uhörare / Herren sin Gud aliz-  
 intet fruchtar. Man fruchtar sig nu ett  
 mehra hwarcken för Heltwetis glöd / ett  
 eller för sins Gudz försträckeliga förban-  
 nelser / ett eller för hans wärkelige straff  
 och wredes Rits: och är sidant Eder  
 nogsam stält för ögonen; Du måste jag  
 bruka then Helige Chrysostomi Ord  
 som säger: Jag sörier och gråter /  
 ty jag seer dygderna hos oss vara så  
 fåå / men ondskan der emot dag ligen  
 till taga. Fruchtan för Heltwet kan  
 intet hindra vårt lopp till thet som  
 ondt är: Ett eller förmår långtan till  
 Himelen beweka oss at wandra på dyg-  
 denes Wäg. O! öfwer alla mätta o-  
 tacksamt solck äre wij / hafwer icke Chri-  
 stus sonderbrutit Syndzens / Dödzens  
 och Heltwetis Dof? Hos 12. 14. El. 9: 4.  
 Hafwer icke then Nådige Guden sonder-  
 brutit Krigz Dofet / thet söre oss en rund  
 tyd bewarat och befriat? These Gudz  
 Nådewälgärningar hafwe wij misbru-  
 kat / till allehanda yppigheet och ondskä.  
 Mig tyckes wij äre som våre förfäder /  
 hwil.

hwilkas otacksamhet Gudz Mannen Lu-  
 therus asmåhlar/ Tom. 1. isleb. f. 552. Sij  
 ,, ther är all wår berömmelse och  
 ,, pruis / en stön loflig dygd / som  
 ,, ett eländigt Creatur / emot sin Her-  
 ,, re och Gud / wål anstår. At när  
 ,, Gud gör of alt godt mehr än wij  
 ,, önska kunnom / så gifwe wij ho-  
 ,, nom icke annat till tack / än en för-  
 ,, bannad ohörsamhet / och hårdna-  
 ,, ckenhet / såsom heela Werlden är  
 ,, nu allestädes upfylt med halsstar-  
 ,, rigt och obanterligt folck / Drän-  
 ,, gjar / Pijgor / Bønder / Borgare / och  
 ,, Adel / hwilka äro som the grofwa  
 ,, froksta och qwistoge klubbar och  
 ,, stubbar. Gud hafwer och of fram för  
 ,, mångt folck / planterat till ett söt  
 ,, Wijn-Trää / och sadt uti of en god  
 ,, såd / gifwit of sitt Helige Ord / och  
 ,, Sacramenterne reena och klara: men  
 ,, hwad för fruchter hafwe wij burit? Åre  
 ,, wij icke i sanning ett bittert wildt Wijn-  
 ,, trää? Ach Elskelige Christne! här om  
 ,, hade man myckit at predika / om icke  
 ,, then allareda förflutne tiden fordrade /  
 ,, at wij måtte skynda of till ändan / och  
 ,, wij

wij öfwer then försträckelige otacksamheten / som skedt genom then Helge Ewangelij föracht / hade öf förbehållit en synnerlig / Ach och Wecklagan at framföra. Lutherus hafwer redan i sin tid ther öfwer suckat / wij klage och ännu alt in till theenne stunden ther öfwer. Och hafwa icke Jesuiterna ther öfwer sig så stort at glädia / besynnerligen Jesuiten Scherer och Haidelbergerus, som wrångwifligen beskyllo vår Ewangeliske lära / at then leder våre Lihörare och gifwer them tillfälle till allehanda laster / men som the thet ej kunna bewiisa / så må the ej eller sielswa Säden / någon skuld tillskrifwa. Wij bemöte them med then Helige Augustini Ord: Nu förmanar jag eder at I doch engång mågen låta af / at häda och förringa then almännelige Christelige Kyrckian / i thet i henne förwitten folckzens ogudachtiga Lefwerne / thet hon och sielt straffar / och beslita wij öf om / dageligen at rätta sådane onda och wanartige Barn. Hafwe wij så nu orsack at förundra öf ther öfwer / at Gud med sit straff riks öf hemlöker / och låter öf försara jämmert /

mer / och wedermödo i hwilket the alla  
 sig störtta / som HERren sin Gud förlä-  
 ta? och så länge wij icke wända igen at  
 synda / så wänder icke Gud igen at straffa.  
 Hwem undrar sig ther öfwer at ett Huus  
 upbrinner / när man seer ingen släckia ut  
 lågan / uthan förmerar then samme med  
 mehra Wed och Halm? Wij bära med  
 wåre margfaldige / grofwe och uppen-  
 bara synder / alltid mehr och mehr / strå  
 och weed / till Gudz grymma wredes eld /  
 och willie ännu förundra oss / hwarfore  
 thenne lågan icke ännu är uthslächt. Ja  
 sielfwa wåre Faste-dagar / hafwa mehr och  
 mehr uptåndt / thenne Gudz wredes eld /  
 emedan wij på the samme / wår käre  
 Gud allenast bespottat; Wij hafwe wäl  
 lofwat med wåra mun at bättra oss / men  
 dock aldrig ännu thet rätteligen begynt /  
 uthan hafwe ther efter / giort så ondt om  
 icke wårre än tilsförenna. På thenne ond-  
 ska måtte ju föllia straff / hugg och slag.  
 Ach mine käreste / Ach säger jag! thet  
 är at befara: At om än Gud med thet-  
 ta närwarande straff skulle uphöra / toor-  
 de ännu ett mycket försträckeligare ther  
 på föllia. Jag kan icke underlåta at

förtälja Edet kärlichheeter Sal Luthe-  
ri försträckeliga ord / på thet Edra sam-  
weten / ifrån syndenes sömn / beinner-  
ligen ifrån förstocketiens fahra måtte up-  
wäckte blifwa.

Och finnas the uti hans Huus. Po-  
stilla / öfwer I. Söndagen Advent, p. m. 5.  
Thet warder kommande ett Öwä. ”  
der öfwer Tyskland / och skall icke ”  
uthe blifwa. GUD hafwer icke ”  
skonat Staden Jerusalem / ther ”  
doch så många Helige lefwat haf- ”  
wa / och äro begrafne wordne / ”  
ther Dawid och alle Propheter ja ”  
Gud sielf hafwer bodt. Jerusa- ”  
lem war ett sådant Slott och Cam- ”  
mar / ther om GUD sielf säger: ”  
Här bor Jag / här är Min Him- ”  
mel: och hafwer lifkwäl Gud för ”  
then Syndens skull / at man hem- ”  
sökelsens tid intet hafwer tagit i ”  
acht / thenne Staden så grusweliga ”  
straffat och förödt. Thersöre hal- ”  
ler jag intet / Sirigheten hoos Bön- ”  
derna / ther Horeris och then O- ”  
tucht / som allestädes tager öfwer- ”  
handen / för så försträckelige Syn- ”  
der/

„ der / som Ewangeliu föracht. Gi-  
 „ righet / Horeth och Otucht / äro  
 „ store försträckelige synder / them  
 „ HEREN wår Gud straffar med  
 „ Pestilensia / Krig och dyrtid: Men  
 „ liffwål blifwer Land och folck  
 „ ståndande; Men thenne Synden  
 „ är mera än horeth och otucht:  
 „ Ja / icke någon menniskliguthan en  
 „ Dietwulst Synd / at man Gudz  
 „ faderliga hemskelses stora Nåde  
 „ förachtar / begabbar och bespottar.  
 „ På en sådan Synd / följer wis-  
 „ serligen ett straff / som heter: reent  
 af. Men gör jag intet mine käreste Eder  
 förnår / at jag beskylles Eder för sådana  
 uppenbare Synder? Tyckes mig doch  
 at J

II. Willien med Jeremie Åhörare  
 wara inga syndare. Om sine Åhörare  
 säger Tropheten / at the twådde sig med  
 Luut och togo mycken Sapo ther till.  
 Wå låte the lärda sin emellan fråga  
 och disputera, hwad thetta Nathar egen-  
 teligen wara må / om thet warit en så  
 blöt Steen / som uti Watnet smält / thet  
 med man sedan funnat twätta Hår- och  
 Klä-



Kläderna rena / som R: Mos. Majm: thet  
 hållit före; Eller ett reutgiörande Pulf-  
 wer efter R: Nathans mening: Eller och  
 ett särdeles slagz salt / så kallat af theu  
 Dön Nuria ther med man sig reenat  
 hafwer / efter Tirini och fleras ondom-  
 me. Sammalunda hwad Borich warit  
 för en slagz Ört / om man ther af plå-  
 gat giöra och tillreda Såpa / om hwilc-  
 ket alt man kan hafwa underrättelse  
 hos uthtolckarena / så wäl öfwer wär  
 Text / som och öfwer Gal: Ordsvr. B.  
 25: 20. samt Malach. 3: 2. Till at förtäga  
 andre som ther om skrifwit. Thet är  
 nog at wij wete / at thet betyder en  
 sådan Materia / ther med man något  
 oreent kan åter reena; Som Sahl Lu-  
 therus thet ganska wäl efter wärt sätt /  
 thesmedelst wij plåga giöra thet reent  
 som oreent är / hafwer uthtolkat / nem-  
 ligen at två sig med Quut och Sævo.  
 Hwar med theu Helae Ande will of  
 gifwa tillkänna thet säkra Judasofckes  
 arbete och fåfånga möda / hwilka wid  
 all sin ondskaf / altid wille sig hwät-  
 meena / icke för sådana syndare war-  
 da

da ansedde / som Gud them genom  
 Propheternas Munn förehölt. Såsom  
 the i the nästföljande Ord / uppå wår  
 Straf-Text / sitt Afguderij nekade:  
 Jag är icke oreen / jag håller mig  
 icke intill Baalim. Therefore när Gud  
 hemsökte theas ondsko med ett swårt  
 straff / lå gjorde the sig så fränmande /  
 at the efter ett långt och noga sitt Lef-  
 wernes pröfwande icke kunde sig besin-  
 na / hwar med the Gud förtörnat ha-  
 de utan sade: Swar med hafwa wij  
 redt honom / Malach. 2: 17. Jag är  
 oskyldig / han wände sina wrede  
 ifrån mig. Jer. 2: 35. The woro ju  
 flitige och yrige at gå i Kyrckian; wi-  
 stesthe at någon Predikan skulle stee /  
 så lupo the i en stor myckenhet till Kyr-  
 ckian / och låto icke heller gärna / någon  
 af sine Gramnar bliwa hemma / utan  
 then ena sade till then andra: Käre/  
 Kommer / och låter of höra / hwad  
 doch **HERRENS** Ord är / som the  
 såha. The suto ju uti Församlingene /  
 såsom Gudz Folck / och hörde Pro-  
 pheter nas Ord. Hesech. 33: 30 / 31. The  
 höl.

höllo sina Fäster och Högtids-  
 dagar och offrade the offer som be-  
 fälte woro/ Amos. 5: 22. The twin-  
 gade sin Kropp med Fastande/ Es. 58:3.  
 The lefde så ärbart och fromt / at  
 ingen / uthan then som intet fruch-  
 tade för skäls ord/ omhan än warit  
 en Prophet/ dierfdes straffa them/  
 Hos. 4: 4. Och oansedt at the hade  
 byggt åth Baal Altare / meente the  
 likwål sig therföre icke affallit ifrån  
 sin Gud; Emedan the genom Baals be-  
 låte / ingen annan uthan then lefwan-  
 de Guden skulle hafwa tillbidit / och han  
 wore theas Baal Hos. 2: 16. Thetta war  
 then Luut och then Säpo/ ther med Israel  
 wille två sig reen ifrån sin ondsko.  
 Men en fåfång möda! Ty doch synes  
 tin ondsko thes mehr för mig/ säger  
**HERRN / HERRN.** Then lär-  
 de Grotius, seelar i sin mening tå  
 han här öfwer skrifwer / at Israel  
 hade begåt så store Synder / at intet  
 Offer kunde them försona / utan theas  
 Synder wore större än alle offrens  
 Kraft; Ty ingen Synd är så stor / then  
 icke

icke genom ett trogit och Boffärdigt  
 Hierte - Offer för Christi Skull / tull-  
 komneligen försouas / och tillgifwes.  
 Swilket emot the Socinianer, som woro  
 Grotii gods Wänner / af Sahl. D. Fran-  
 zio härligen är uthfördt. Thet Guddom-  
 meliga Majestetet förklarar ju thet sielf/  
 hwarföre theras ondskas och odnygd syn-  
 tes altid mehr för Honom / nemligen  
 emdan the twädde sig / allnast till  
 at suncka sig i uthwärtas mätto / och  
 till at ursächta sina Synder: Swad  
 bepryder tu mycket titt wäsende /  
 at jag skall wara tig Nädelig?  
 under sadana skeen bedrifwer tu ju  
 mehr ondt. v. 33. Swilket icke kun-  
 de blifwa beständande för hans Ögon/  
 ty han är Hiertans ransakare; En  
 Niennistia seer thet för Ögonen är/  
 men Herren seer till Hiertat. i Sam.  
 16:7. Han uthransakar Hiertat och  
 pröfwar Niurarna / Jer. 17: 10. Han  
 allena ransakar afgrunden och Nienn-  
 nistornas Hierta / och weet hwad  
 the tänckia. Syr. 43: 18. Thersföre  
 såg han och wäl / at thetta Folcket /  
 nalka-

nalkades honom allenast med sin  
Mun / och åhrade honom med  
sine Läppar; men theras Hierta  
war ther långt ifrån. Esai. 29: 13.  
Och ändoch thetta oförståndiga Folcket/  
icke wille märcka at GUD gaf  
acht uppå theras ondsta / så sag han  
doch wäl theras wäsende / som  
the allestädes bedrefwo. Hos. 7: 2.  
Dherföre gick han till rätta med them /  
för thet at the säga: Jag hafwer  
icke syndat. Jer. 2. 35. Och sedan  
Israel hade i sådan rättegång förlo-  
rat saaken; lät han gå öfwer them en  
försträckelig älendes och jammers Doom /  
på thet the icke mehr skulle hålla sig  
för ofkyldiga.

Ustkellige Christne / jag menar at i ä-  
ter kunnen spegla Edra ansikten utt  
thenne Jeremies spegel. Ty hwem will  
doch ibland eder / wara ansedd för en  
grof syndare / oansedt / at hans Hier-  
ta honom thet öfwertygat? Hwem  
ibland eder I syndare / fattas Luu-  
och Såpo / ther med i weten besmy-  
ctia edra Synder? Kommer jag till

en Drinkare / så warder han uhrsächt-  
 tande sitt syllert under namn af en Frög-  
 de- Dryck / han dricker sig icke så full /  
 säger han / utan allenast till någon  
 glädie och Rolighet uti these bedröf-  
 welige och swäre tyder / mehr än eliest /  
 till at kunna fördröfwa sine Melan-  
 choliske tanckar och griller ; och om  
 han än så mycket druckit / kunde  
 han doch wäl förwätta sina Afkon-  
 Böner. Thet Ruus som han druckit /  
 menar han / hafwer föga at betyda.  
 En swärjare / föregifwer till sin uhr-  
 sächt / at han är så waan wid swär-  
 jande / at han sielf icke weet ther af  
 när han swär / thet går / säger han /  
 intet af Hiertat / och är så hans swor-  
 dom och banskap icke så stoor synd /  
 efter han så ondt ther med icke me-  
 nar ; Utan måtte the heta swärjare /  
 som af ondsko och upsåt / banna och  
 önska sin Nästa Dieswilen öfwer  
 Halsen / them må man straffa ; Men  
 han är icke en sådan. En Horkarl och  
 Hoorkona förebära till sin ursächt  
 onda Menniskors Lättfärdige Tun-  
 gor

gor och lösa tabl / huru som the män-  
 ge ofkändige fromme Hiertan någon  
 odygd snart kunna tillägga / och eme-  
 dan the sielf sådane äro / så döma  
 the straxt andra af sitt egitt sin-  
 ne. Thet måste han och ty wärr  
 förfara / han är af en frij Natur /  
 omgås gärna medh Folck / gör  
 sig med them lustig / och skämter  
 gärna; Men therföre söker han icke  
 något ondt. I stillaste Watu gå  
 the största Fiskar / för Menniskior som  
 icke uthlåta sig / skulle man sig mehr  
 wachta; Men frje Sinnen / äro icke  
 så lättfärdigt sinnade: säger man.  
 En Högfärdig/han synes icke ens i sine  
 Ögon wara skält / uthan håller sig snygg  
 och reelig / har elliest föga glädie i  
 Werlden / Gud warder han med sin  
 Ahrefklädning icke så högt förtörnande /  
 andra bära doch myckit prächtigare klä-  
 der / hwilkom thet icke borde giöra.  
 Och om han än ginge något wäl klä-  
 der / så är hans Hierta doch icke hög-  
 färdigt; med mehra som han kan in-  
 wända. Och så warda alle andre Syn-

dare sine wedersinggelige Missgärningar  
 enskyltande / öfwer hwilken Synda-  
 sinnet / och falsk färga jämtwål Hed-  
 ningarna hafwa wredgast. Seneca öf-  
 wer är bekant. Then andächtiga Mun-  
 tken Bernhardus, hafwer them och gan-  
 ska tydeligen beskriwit och straffat.  
 Ja! Then Sahlige Lutherus skrifwer  
 at med Syndernas enskyltande / hos  
 then otacksamme weriden så widt wo-  
 re kommit / at man af åthskillige la-  
 ster / will göra ydel dygder. Hans  
 Ord lyda altså: (Uti hans Huus-Bo-  
 stilla öfwer i Söndagen efter Trinit.)  
 Thet är med werlden, Gudi kla-  
 gat / thenne tiden så wyda kommit /  
 at the alle äro nu fromme och in-  
 gen mehr girig / och äro alle laster  
 tywår! Dygder wordne. At wa-  
 ra girig / måste nu heta / wara  
 achtsam / handla försichteliga / wa-  
 ra om sig / och sökia sin Naring.  
 Och som man gör med girigheten /  
 så utsmycker man och alla Synder  
 och odygder. Mord och Horerij  
 asnees än någorlunda för Synder.  
 Men



Men andre Synder måste allesam-  
mans hafwa thet Namn / som the  
icke ens wore Synder; Uthan sto-  
re Dygder: Besynnerligen hafwer  
girigheten sig så smyckt och utstoffs-  
rat / at then icke eens heeter gi-  
righet. Ingen Förste / ingen Gref-  
we / Adelsman / ingen Borgare /  
ingen Bonde / är nu mehr girig /  
utan allesamman äro the fromme / så  
at the säga: Thenne är en Man / som  
tänker sig at föda och hafwa Bröd  
i Huuset. Så hafwer thet sig och  
med andra Synder. Högfärd mo-  
ste ej heeta Högfärd / utan Ahra /  
om en Högfärdig säger man: O  
then är en ährlig Man / han hål-  
ler sig wäl och Ehrbart / han will at  
hans Slächte skall hafwa veder  
och stort Namn af honom. Wre-  
de och Afwund / måste nu icke mehr  
beta Wrede / Afwund och Synd ;  
utan rättträdighet / ißwer och Dygd.  
Ther någon wredgas / är hatfull  
och afwundas / om then säger man:  
Then Mannen är så ydug / alßwar-

sam och yfrig om Rättheten/ han haf-  
 wer stähliga orsaaker till at förtör-  
 nas / honom är stor orätt och öfwer-  
 wäld tillfogat ; Alltå är ingen syn-  
 dare nu mehr i Werlden / utan Gu-  
 di klagat / Werlden är full med He-  
 liga. Seneca säger : Ibi deest remedii  
 locus , ubi vitia honores fiunt : Hwar  
 thet så tillgår / at alla Laster bliwa  
 Dugder och Ahra / ther finner ingen  
 Böot mehra rum. Allt hñt Lutheri Ord:  
 Men ach / en förbannad möda så at ur-  
 sächta sig ; Ty menen I at Eder Gud låter  
 sine altseende Ögon / genom sådane  
 blåtta endskylningar förblindas ? Me-  
 neu I at Eder fruchtlöie Kyrckie-  
 gång / Edert Skriftermähl / Edert  
 Natwardz annammande ( ther på doch  
 mången trokar ) kan betäckia för Gudz  
 Ögon Edra Synder ? O wee ! Afwen  
 thenna Eder skrymtachtige Mun-Chri-  
 stendom / så I wäl med then ohörsam-  
 me Sonen sägen till GUD Eder Fader:  
 Ja / HERRE / jag will thet giöra /  
 jag will giöra en sann Böot- och Bät-  
 tring / och gör thet ty wär doch icke  
 Matth.

Matth. 21: 30. Och hafwer förord-  
 sakat GUD tger till / at han haf-  
 wer så swåra hemlöft Eder med sin grym-  
 ma Wrede / ty GUD kan intet mindre  
 löda / än ett sådant bedrägerij. Han till-  
 stoppar sine Öron / han will intet höra  
 en sådan skrymtares Wijsors och Bö-  
 ners buller Amos. 5: 23. Han låter the  
 stumme Syndares Been försmächtas /  
 Hans Hand är Dag och Natt swår på  
 them Psalm. 22: 3 / 4. Och altså blif-  
 wer thet ther wid; Thet är tine ond-  
 skos skull at tu så plågat warder och  
 tine olydnos / at tu så nept warder!  
 Afwen thet förre uphörer icke heller thet-  
 ta straffet ännu / emedan J / ehuru J  
 eder hwittmeenen och weten upräctna  
 Edra många Faste-Dager / doch icke än  
 med syndandet uphållit / eh eller Eder  
 bättrat. Hecla skulden står hos eder sielf/  
 Israel tu föör tig sielf i Olycko Hos.  
 13 9. Men O then Store GUDENS  
 stora Godhet! Mig tyckes mine  
 Hiert-Åstelige / sedan then Helige  
 GUDEN / genom Jeremiam hafwer  
 swarat på Eder Hwår förre / så före-  
 stäl

ställer han Eder af hiertelig kärlek / ge-  
 nom samma Propheten ett annat  
 Swärföre / ut I ther på swara mågen:  
 Swä gören I doch thetta stora  
 Onda emot Edert egit Liff? Jer. 44: 7.  
 Thet går Honom till Hiertat / at wi  
 så obetänckte äro och icke willie förbar-  
 ma oss öfwer oss sielfwa / uthan uplåte-  
 ligen rafa emot oss sielfwe. Swä gö-  
 ren i doch / thetta stora onda emot  
 edert egit Liff? Darsedt at jag haf-  
 wer låtit mit straf-ris tuchta eder / och  
 thet för eder synders skuld / så warar då  
 min Wrede allenast ett Sgnableck / jag  
 hafwer lust till Liffwet. Psalm. 30: 6.  
 Jag är ännu Then gamle kärlek-Rike  
 Fadren / min Barmhertighet är såbrin-  
 nande / at jag icke göra will efter  
 mina grymma Wrede / at jag eder  
 plat fördärwar Hos. 11: 8/9. Swä  
 gören i nu thet stora onda emot Edert  
 egit Liff; och wänden Eder icke till mig  
 med en uprichtig Hiertans Bättring?  
 Swä gören I så ondt emot Edert egit  
 Liff? Jesu Blodige Sär ropa till E-  
 der: Wä äre ju, thesfore slagne / at  
 wi

wå Eder I arme syndare heela mågom/  
 på thet wå Eder med then förtörnade  
 GUDEN mågom försona / wå stäm  
 Eder ännu öpne / till at förwara Eder  
 för all olycka. Swå gören i thetta on-  
 da emot edert egit Lijf at I förskiu-  
 ten of / genom Eder Obootsfärdighet  
 och förstockelse? Swå gören I thetta  
 emot Edert egit Lijf? Kopar then kä-  
 re Duswan / GUD then Helige Anda/  
 mine Wingar äro redo / at beskydda  
 Eder för alt Olycks-Wäder / Swå  
 willien I icke låta betäckia eder? swa-  
 rer doch nu / Mine Allskelige. Swå  
 gören I doch thetta stora onda e-  
 mot edert egit Lijf? Swå willien  
 I så eländigt / ja Ewinnerligen döo?  
 ther I doch både här i tiden och ther  
 ewigt kunnen lefwa. Swarföre skeer  
 thet? Swarföre sträfwen I efter olyc-  
 kon? Huru står thet till mine Al-  
 dra käreste Stålar? Stämmens I  
 öfwer

öfwer Eder obetäncksamhet? kunnen  
 I doch intet swara? Flyta Edra Ögon  
 med Tårar i stället för Swar? Men  
 hwad är thet I gräten? När I icke  
 willien wärckeligen begyuna at bättra  
 Eder/ när I icke engång then så ofta  
 uthlofwade Fromheten och en sanstkollig  
 Boot willien ställa i wärcket. Ach käre  
 Christne/ låter icke Gud förgäfwes bedta  
 och nödga Eder / till Eder egen Lycka  
 och Wälgång; I Dag om I hören  
 hans Röst så tillstopper icke Eder Ö-  
 ron / utan omwänder Eder / med ett  
 Fromt Beswerne / af alt Hierta/ med  
 Fastande / med Gråtande och sörjan-  
 de / rñfwer idart Hierta/ och icke edra  
 Kläder / och wänder eder till HER-  
 ren Eder GUD / ty han är nådelig /  
 Barmhertig / Tolig och af stoor mild-  
 het / och låter sig snart ångra. straffet:  
 thet warder wist / wist är thet / at  
 så framt I bättra Eder och betäncken  
 hwad

hwad Eder Salighet tillhörer / så warder och HErren ångrande Straffet / och han warder lemnandes efter sig wälsignelsen / Joel. 2: 12/13.

Thet gifwe och förlåne then gode och nådige GUDEN / at thenne af Hiertat wälmeente Straf-Predikan icke måtte wara stedd förgåfwes / uthan at then måtte trångia sig uti Eder allas Hiertan / på thet at then Ogudachtige måtte öfwergifwa sin Wäg / och Syndaren sina Tanckar Es. 55: 7. På thet at hwar och een omwänder sig ifrån sin Onda Wäg / och sin Händers Dårskap; så warder Then Nådige Fadren sig och ångrandes / och wändandes sig ifrån sin grymma Wrede / at wij icke för.

fördärfwoms. Nu Abba käre fader  
 wij arme bootfärdige syndare bedie  
 dig / hör of milde **HÆRRE GUD**  
 förbarma tigh öfwer of / milde  
**HÆRRE GUD** / för **JESU**  
 Christi Marter / Angest och  
 Pyno skull / Amen.





I. N. J.

Helfwētis ewiga Tämmer

Eller

The fördömdas

**S**lyck salighet /

Föreståld

Uti en enfaldig ST NODAL - Predikan /  
som skedde i Åbo / den 17. Januarij,  
Anno 1707.

Och sedermera then säkra Werlden till  
trogen Åtvarning / efter Befallning  
i Tryck befordrad /

af

**JACOB GARWOLIO,**

Proposito & Pastore in Cura Åminne.

1811

3 Charles Street

London

Warrant

Sheweth

That the said Charles Street is a public highway

and that the said highway is obstructed by the

ACOB GARWOOD

Proprietor of the said highway

**D**et är then store och Helige GUDENS un-  
derliga Nåd och milda Nåd / hwilken Tu/  
Gudfruchtige Läsare! må med mig wyrd-  
samligen erkänna; at när Han låter för  
Soldatsens Synder/ Komma swärs Plågor öfwer någon  
deel af sin Christeliga Församling / Han äfwen tå i at-  
skillig måtto thes innerliga styrelsa befrämjar: Af  
några Bibliske Exempel / och Christenhetens första  
tryhundrade Åhrs förföljelser / samt många the senare  
tjunders reda kunnige bewiis / Kan thet intygas. Ett  
Kan och med thens HÖGSTES tillhielp / snart blif-  
wa kunnigt / i arbetet, öfwer then Heliga Bibel; som  
i Hans åkallan här hemma begyntes / wid then tid  
som thet förra Krüget Åhr 1674. ther uthe hade sin  
begynnelse: Wid hwilket Wärd/ under thet och thet-  
ta än påstående Krüig/ af GUDS Nåd/ är nästan mera  
tillgiort / än i the emellan warande Frjids-Åhr. Jag  
will ihogkomma samma HERANS Barmhertighet /  
(Esai. 63: 7.) i thet som är wedersarit Hans menighet i  
thetta losliga Stiftet: Hon ha swer under thet oss än  
tryckande Krüiget/ mera tyngd och utödande Plågor  
most utstå / än någon deel af HANS KONIG.  
MÅNS / öfwer hwilken ware then ALLSMÄTTES  
TJÖDES beskydd! wjda Års-Åkten/ther Fiendens  
Foot en är Kommen uppå. Men then Nådfulle  
GUDEN/ hafwer så sig wårda låtit om sitt Ordz och  
Församlingz wid macht hållande ibland oss / at jämte  
the Fruchter / som the fromma under samma Kors i  
tolamod kunnat bära / then Himmelsta Sanningen  
mera ibland oss är worden utspridd och stadfast: Af  
sådan nytta stätte wj genom Gudz Wälsignelse thet/  
at sedan wåra Troos Lärar blewo företagne i sin af  
B. Hasenreffero opsatte Ordning / uti Prästemöten  
ifran Åhr 1660/ äro the sålunda genom lärda Dispu-  
tationer, och nu innom the sidst förlupne 16. Åhr/ af  
utwalde lärare i Församlingarne/ förklarade och stads-  
fäste/ at man och af sådant Synodaliskt Arbetz / ther  
thet

thet är ihopsamlat och förwarat / Kan hafwa ett  
*complet Syntagma Locorum Theologicorum*: Samma  
 Gudelige öfningar / hafwa innom sielfwa thesse  
 Ärtigs Åhren. dels här / dels i Wasa och Uhlö / å nit-  
 ton Synodaliske Dagar haft sin hugnelige gång: så  
 at GUD har låtit thet ibland oss åfnåde sant wara/  
 som i begynnelsen bepröfsades. Wed thet andeliga mötet  
 i thetta Åhr / war å thenförsta Dagen / Låran om  
 Helfwetet företagen / då then Ehrewördige och  
 Högwållårde Herr **JACOB GARWOLIUS**,  
 som wd Österbotniska Regementet i Riga såsom  
 Pastor, wid Slob Consistorium såsom Assessor, och wid  
 Kongl. Armeen i Lifland såsom Sält. *Præpositus*,  
 gjort sig meriterad nu mera / Probst och Pastor i Eu-  
 rasåminne; i thenna följande Predikan / Christi  
 märkelige warnings språk så upbyggeligen förklara-  
 de / at wålbemålte Herr *Præpositus* straxt blef anmo-  
 dad / at gifwa then på Trycket / som och af honom  
 berömligen skedt är. O at the säkre Werldenes  
 och Rättisens trålar / af thet fastlige Pönorumets fö-  
 reställande / motte fatta till sann omwändelse en inner-  
 lig rysning! O at the som i Sanatist mening / förklens  
 Guds ewiga sanning och Rättwisi / och af en wrång  
 Skonsamhet föregifwa at Helfwetets Plågor en stola  
 wara ewige; måtte thet som här §. 19. och 20. finnes/  
 bättre till sinnes taga: Men J / mine kåreste /  
 ( 2 Pet. 3: 17 / 18 ) medan J weten thet tills-  
 förene / så förwarer Eder / at J icke förförde  
 warden genom the Ogudachtigas Wilfarelse /  
 samt med them / och fallen ifrån eders egen stadig-  
 het; Utan wåren i Nådene och wårs HERAS  
 och Frelsares **GESU CHRISSTI** Kunskap:  
 Honom ware Åhranu och till ewig tid! Amen.

Åbo den 28. Martii, 1707.

JO. GEZELIUS, J. F.



A. Ω.

**D** Ewighet! tin längd mig fast försträcker /  
 Som början har / men aldrig ändan råcker :  
 O Ewighet ! en tid förutan tid !  
 Mig nådig war / O Gud tig blir jag wid  
 I Namn Fadens / och Sons / och then  
 Helge Andes / Amen.

S. 1.

**D** Et thet med oss / **HERKANS**  
 Återlöste / så thenna Syd-  
 ones wårt jordiska Huus  
 nederslagit warder / (2 Cor.  
 5: 1.) ingalunda ute är; såsom  
 Atheisterna \* willja och the Ogdachtiga  
 gerna såge: Wundre Skars-Elden / eller  
 någon annan / a lödsachtiga Menni-  
 skior updichtad utwäg / oss förestår : För-  
 ntan theenne endaste / nemligen: **Ut wñ**  
**G 3** **måste**

\* *Quorum nugas à B. Joh. Müller masculè re-  
 futatas vid. in ejusdem Atheismo devictio,  
 Cap. 8. p. m. 208. seqq.*

måste alle uppenbarade warda för Christi Domstohl: På thet hwar och en skall få efter som han handlat hafwer medan han lefde / ehwad thet är Godt eller Ondt. (2 Cor. 5: 10.) Ther om wittnar ibland många andra af then Helga Andas rörde GUDS Menniskior / (2 Pet. 1: 21.) Then högtuplyste Propheten Daniel uti sitt 12. Cap. (v. 2.) ther han säger: Många the som under Jordenne sofwa liggia / skola upwåkna / somblige till ewigt Ljuf / somblige till ewig Försmädelse och Blygd. Uthi hwilka Ord han oemotfäneligen talar om the afledne Döde; beskriwandes them af then Förman som theas Kroppar genicentligen wedersfars / nemligen: At the komma till at liggia under Jorden och sofwa / eller warda begrafne i Jordenne / then allas wår Moder är. Syr. 40: 1. Många säger Propheten / skola upwåkna. Men hwar blifwa då the öfrige? Skola icke alla upwäckte warda? Jo / sannerligen. Propheten menar thet samma: Brufandes thet Ordet många uti samma mening som thet elliest uti Skrifften offta bru.

brukat warder / nemligen i stället för  
 alla: \* Hwilket war **HERRE** Jesus  
 Christus klarligen wid handen gifwer /  
 ta han thetta Daniels Språk hoos Joh.  
 5:28. nästan med samma Ord framförer  
 och säger: **Then stund skall komma /**  
**i hwilka alla the i Griffterna äro /**  
 skola höra hans ( **Menniskiones Sons** )  
 Röst. Men ehuru upwäckelsen nti sig  
 sielf är lijka för alla; så skall doch påföljden  
 hoos the upwäckte wara aldeles olyka ;  
 ty somblige ( nemligen the som wäl  
 hafwa giordt ( Joh. 5:29. ) skola up-  
 wäckna till ewigt **Lif** ; till at besittia  
 thet oförgångeliga / obesmittade  
 och owanskelige **Urfwet** / som them i  
**Himmelen** förwarat är. ( 1 Pet. 1:4 / )  
 Men somblige ( nemligen the som illa  
 hafwa giordt ( Joh. 5:29. ) till ewig  
 försmädelse och blygd ; som them i  
**Helswetet** oändeligen wedersaras  
 skall.

S. 2. Om thesse twenne höga Troos  
 Artiklar uti **HERANS** helige Fruchtan  
 till

§ 4

\* Conf. Esai, 53: 12. Matth. 20: 28. Rom. 5: 19.

till at handla / är närvarande Anseende  
 lige Menigheten utaf thetta Stifts Ehre-  
 wördiga Prästerskap / utaf theß höga  
 Andeliga Förman och thet Högwördi-  
 ge Doom Capitlet / till underdånigst  
 föllie af wår allernådigste Dyre Ko-  
 nungz Högrättwärdige Förordningar /  
 för denne gången sammankallad. Gud  
 och wårs HERres Jesu Christi Fader  
 ware med sin Sou och then Helige An-  
 da högeligen lofwat / som ibland män-  
 ge andra oförskylta Nåde Wälgärnin-  
 gar / af wit of / som bodde fördom  
 nu m. d. ett Land (Esa. 9:1.) sitt Ord  
 med en stor Ewangelisters Skara  
 (Psal. 68:12.) bibehållit of alt stadigt  
 wid sin Himmelska Sanningz eniga  
 Reenhet och rena Enighet; Giordt (emot  
 wår mächtige och grymma Fiende)  
 Bomarna fasta / för wåra Portar:  
 och skaffat wår om Gränzom Fryd.  
 (Ps. 147:13/14.) Alt wij thetta Gude-  
 liga mötet oförhindrade biwüsta kunna.  
 Han sände nu sin Wäshet ned af  
 sinom höga Himmel / och af sine  
 Hålighets Säte / sände han hen-  
 ne / at hon är när of och arbetar med  
 of



of / at wi måge förstå / hwad ho-  
nom tåckt är. Sap. 9: 10.) Ther om  
willie wi wüdare åkalla hans Guds-  
meliga Barinhertighet / sedan wi wärt  
fölliande Morgon-Offer för hans Nåde-  
Thron uti Hiertans ödmuktighet nederlagt  
hafwa: Jag tackar dig &c.

TEXTUS. Matth. 10: 28.

**R**ädens icke för them som  
dråpa Kroppen / och haf-  
wa doch icke macht at dråpa  
Siälena; utan rädens meer  
honom / som kan fördärfa  
både Siäl och Kropp i Hells-  
wete.

S. 3.

**H** Wilken skulle man wähl / HER-  
rans wålsignade! hålla före at vara  
then aldraeligastaste ibland alla  
Menniskior? Hwar och en lärer haf-  
wa sin egen börda: Och hoo är som uti  
theße

these jämmerfulla tyder sig af någon sär-  
 deles Lycksalighet berömma kan? Mån-  
 gen tyckes wara lycksalig; men tryckes  
 af en hemlig Sorg / hwilken han hållre  
 uti siglfräter / (Psalin. 39: 4.) än för  
 närwarande Werldens Kärleckslösa  
 Menniskior uptäcker / the ther / så the  
 Gud; Barns wedervärdigheter erfara /  
 äro mycket otydige Domare / men Ar-  
 me Huswalare. (Hiob. 16: 2.) Mån-  
 gens Ansichte synes wara gladlynt;  
 Men Hiertat är fult med ångest och  
 Sorg: såsom Esthers / så hon skulle gå  
 in till Konung Ahasverum: Af tillöfn:  
 till Esth. 5: 8. Mången bär för sitt Stånd  
 och Kall skull en pryddande Åhre - Kläd-  
 ning; Men skulle man see Hiertat / så  
 torde thet bestinnas at wara med ång-  
 stan och Swärmodighet / såsom med ett  
 Sorge - Floor beweswat; såsom man un-  
 der Jorams Konglige Kläder / uti Sa-  
 maria Belägringz tid / en Säck warse  
 bles. (2 Reg. 6: 30.)

s. 4. Ibland them / hwilkas olyck-  
 salighet oss kunnig wara kan / lårer man  
 utan twiswel förnembligast beklaga these  
 efterföljande / nemligen (2) En Siuk och  
 Brac.

Bräckelig / men ther jämte huuswilloch  
 förlåten Menniska / som i mangel af  
 all Jordisk tröst måste instånna med  
 Dawid: Thet går mig så illa at jag  
 är en stor försmädelse worden mi-  
 nom Grannom / och en styggelse mi-  
 nom kändom: The som mig see på  
 Gatone / the fly för mig / jag är för-  
 gåten af Giertat / såsom en döder / jag  
 är worden såsom ett sönderlagit Kä-  
 rille (Ps. 31: 12 / 13.) Men ehuru stor thene o-  
 lycksaligheten är / så finnes doch / Gudi lof!  
 Mångē som uti sin största Armod / så seliga-  
 ste kräckhet och högsta föracht / är med Laza-  
 ro (Luc. 16: 20.) Et sanskyldigt Gudz barn /  
 och en utkorad arswinge till Himelen.

S. 5. En Fattig Fånge / som i stäl-  
 let för sin förre fröhet / heder och beqräm-  
 lighet / måste lida hoos sin Tyranniska  
 Fiende odrågelig Trældom / Smålek /  
 Hunger / Törst / Kiöld och sådant mehr /  
 kan wijdare (b) billigt räcknas ibland the  
 Olycksaliga; Men om han hatwer fröjd  
 med GUD / (Rom. 5: 1) Och winnlåg-  
 ger sig om at blifwa uti hans Kär-  
 leek; (Joh. 15: 9.) Så warder han också  
 uti thetta tillståndet / underligen försörd /  
 räffe.

räckeligen tröstad / och omsyder på ett Gu-  
 di behagligt sätt förlofsad: Såsom Da-  
 wid med många andre Gudz Barn thet  
 ehfartit hafwa / och han ther om såle-  
 des talar: Lofwer I folck wår Gud/  
 låter hans Lof widt hört warda.  
 Then wåra Siäl wid Luff behåller/  
 och låter wåra Fötter intet slinta. Ty  
 GUD tu hafwer försökt of / och pröf-  
 wat of såsom Silfwer pröfwat war-  
 der. Tu hafwer fördt of uti Häch-  
 telse / tu hafwer lagt en Tunga på  
 wåra Länder. Tu hafwer låtit kom-  
 ma Menniskior öfwer wårt Hus-  
 wud / wij äre komne i Eld och i Watern:  
 Men tu hafwer utfördt of / och we-  
 derqweckt of. Psalm. 66. 8 — 12.

s. 6. Yttermehra (c) hörer med rät-  
 tauti the Döds saligas hoop / en Fåne och  
 af sine Siunen kommen Menniskia / then  
 man såsom ett rytande Wildiur binda  
 och wachta moste. Men och thetta haf-  
 wer sin nytta och tröst. Ty ändeoch then  
 Heltige och allwissa Guden / för Men-  
 niskiones föregångna högfärd eller någon  
 annan Synd / låter heñe råka uti ofwan-  
 benämde Uelhet; så betygar lykwäl för-  
 faren-

renheten: At han utaf sin Guddomne-  
liga Barmhertighet / gifwer henne ge-  
meenligen hennes Förstånd igen / åt min-  
stone för hennes Vnda; At hon sin Dår-  
het uti en sann Bootsärdighet erkänna /  
sig till ett Saligt afsked sticka och bere-  
da kan. Till at förtijga thet: At och  
the sunda themedelst påminte blifwa /  
till at besinna: Swad för en ädel gäf-  
wa / ett godt Förstånd är / upväckte till  
at innerligen tacka Gud thesfore / och  
upmuntrade till at bruka thet till Gudz  
Uhra och thesas nåstas fromma.

§. 7. Unteligen (till at förbyggå flere)  
kan man (d) med högsta skåhl kalla en af  
Satan uti lekamlig måtto besatter  
Menniskia Glycksalig; Ty Hiertat  
båfwar och alla Hären reesa sig up / så  
man allenast läser huru grusweliga the  
arma Menniskior utaf thesne onde Fi-  
enden medfarne warda / utöfwer hwilke  
ka han then rättfärdiga Gudens tillstä-  
dielse till någon tyd ehrsällit hafwer.\*  
Men så wyda som thesne genomwår Gudz  
innerliga barmhertighet / blifwa ifrån  
en sådan gräselig plåga igen befrijade /  
om.

\* Conf. Matth. 17: 14, 15, Marc. 9: 17, 18, Luc. 9: 38, 39.

omvända sig ifrån sina förra wägars wil-  
lo/wandra uti wårs HERRES Jesu Chri-  
sti Footspår / och förnöta sin öfrige Lifz-  
tid uti en Helig försichtighet; så äro i  
sanning (e) the fördömdes/som med Saul  
(af 1 Chron. ii. 12.) dödd uti sina Mis-  
gärningar/ fram förberörde / och alla  
som man någonsin Olycksaliga kalla må/  
the aldraolucksaligaste; ehuru lycksaliga  
the för theras höghet / Rikedom och  
andra förgångeliga Förmåner uti Werl-  
denne håldne warda; ty the fara efter si-  
na Fäder och så aldrig see liuset/(Psal.  
49: 20.) Och theras Härlighet (som  
them här / lifka såsom ett Opium och en  
starkt Druck insöfwat och betagit hafwer)  
fsaar inter efter them. (Psal. 49: 20.) u-  
tan lemnar hoos them allenast sin bedröf-  
weliga ihugkommelse.

S. 8. För thenne Olycksaligheten /  
hwilken wår trosaste Återlösare Christus  
Jesús uti wår Uplåsne Text / med thes  
lyfachtige färgor afmålar / åttwarnar  
han sina käre Apostlar och Lärjungar /  
wid theras första affärdande till at pres-  
dika Ewangelium uti thet Jüdeska Lan-  
det; Underwysandes them / huruledes  
the

the sig både i lärdom och Lefwerne för-  
 hålla/ och hwad them uti Werldenne we-  
 derfaras skulle: nemligen / Allahanda  
 wedertwärdighet/ ja och en försmädlig död.  
 Men the skulle hållre / uti en sann för-  
 tröstan på Gudz helga styrrelse / som thes-  
 ras Huswudhåar räknat hade / (Matth.  
 10: 30.) samt otwifwelachtige försäkran  
 om en ymnig Nådebelöning i Himme-  
 len / (Matth. 5: 12.) utwålia till at lida  
 Bedröfwelse med Gudz folck / (Hebr.  
 11: 25.) ån låta faran och dödelige Men-  
 niskiors oändeliga Tyranni / försträc-  
 kja sig ifrån sanningen uti Christo; ty  
 the Rådä (Apoc. 21: 8.) höra till the  
**Fördömdas** Menighet/ hwilka wij  
 för thenne gången af Gudz Ord / och i  
 synnerhet af wår helga Text/ wilja/ efter  
 then Nåd som Gud förlåner/ betrachta.

Såsom the aldraolucksaligaste Menniskior/  
 stårskodandes

Theras-Olycksalighet

1. Orsak / och 2. Bestaffenhet.

Sielp Gld wij altid måge få  
 Wårt lefwerne anställa:

At wij till ewig tjd en få  
 Wår swåra Synd omgålla.  
 Låt oss wår World så genom gå /  
 At wij när lifwet åndas /  
 I Trone måge faste stå;  
 Så skall i Frögd alt wändas.  
 Amen.

## S. 9.

**S** Wad nu / HÆRrens Jesu Ål-  
 skelige! the Förre eller the För-  
 dömdas Olycksalighets Orsaak  
 anbelangar: Så kan then uti the illa Refor-  
 merades mening / ingalunda utan en stoor  
 Gud; för smädelse / tilläggias **GUDI** /  
 som icke will at några skulle förgås /  
 utan at hwar och en wänder sig till  
 Bättring. Såsom Apostolen Petrus /  
 vittnar (2 Ep 3: 9.) Och **GUD** siels be-  
 tygar: Jag hafwer ingen lust till hans  
 Död / som döör / säger HÆRren  
 HÆRren: (Hesek. 18: 32.) Ty ehuru-  
 wähl han så wähl annorstädes uti Skrif-  
 ten som i synnerhet uti Texten / beskri-  
 wes till sin oomskräcka och alla Men-  
 niskiors Wålde widt öfvergående alz-  
 mächtighet; Förmedelst hwilken han icke  
 mäch-



allenast kan Dråpa Kroppen såsom  
 the; uan och fördärwa Siäl och  
 Kropp: Helfwete: hwilket them/ ehuru  
 mächt ge the äro / aldeles omöjeligit är:  
 Så brukar han doch henne ingalunda witz-  
 dare än en Rättfärdig Domare / som  
 gifwer hwarjom och enom efter hans  
 wätar / och efter hans Gärningars  
 Frucht. Jer. 17: 10. Utan Israel tu  
 förer sig sielf i olycko. Säger HER-  
 ren / Hos. 13: 9. Men hwar med? I thet  
 tu förachtar Gudz Godhet / tols-  
 samhet / och långmodighets rüke-  
 dom / icke förståndandes / at Gudz  
 mildhet lockar sig till bättring: U-  
 tan efter tina hårdhet och oboot-  
 färdiga hierta / samctar tu sig sielf-  
 wom wrede på wredenes Dag / när  
 Gudz rättwisa Doom blifwer uppen-  
 bar / hwilken gifwa skal hwarjom och  
 enom efter hans gärningar / nemliga  
 Druis och Uthro / och Oförgängeli-  
 git wäsende / them / som med to-  
 lamod uti goda Gärningar fahra ef-  
 ter ewigt lif / men them som en-  
 trätne äro / och icke wilja lyda gär-  
 ningene / utan lyda orätthetene / os-

gunst och wrede : bedröfwelse och  
 ångest öfwer hwar och en Menne-  
 skios Siäl som illa gör. Rom. 2 :  
 4/5/6/7/8/9.

§ 10 Förnämligast räknar HERR-  
 rans Munn ibland sådana sin egen olycks-  
 lighets wällare: alle otrogne; (Mar.  
 16: 16.) alle ogudachtige (Psalin. 11: 7.)  
 alla falska Lärare. (Apoc. 19: 20.)  
 alla Gudz församlingz förföljare.  
 (2 Thess. 1: 6.) alla Bespottare. (Esa.  
 28: 15.) alla oprooriska. (Num. 16: 33.)  
 alla högfärdiga. (Esa. 14: 13) alla  
 Drinctare. (Esa. 5: 11/14.) alla Gi-  
 ruga. (Psalin. 49: 15.) alla rädda och  
 otrogna / och grufweliga / och  
 Mandråpare och Bolare / och Trul-  
 karlar / och Afgudadyrkare / och alla  
 Lögnachtige. (Apoc. 21: 8.) alla o-  
 barmhertiga / som HERRen Jesum  
 uti hans hungroga / torstiga / huuswilla /  
 nakna / siuka / och i hächtelse stadde Brö-  
 der och Eysstrar / intet spysat / weder-  
 q rectt / hysat / klädt och beökt hafwa.  
 (Matth. 25: 41/42/43) Och uti en summa:  
 alla Ogärningsmän; (Matth. 7: 23)  
 ibland hwilka alla obetänkte Menne-  
 skiors

skiors Trålar / (1 Cor. 7:23.) Ingalun-  
 da äro the ringaste / som uti Samwe-  
 tet och saligheten angående måhl / rå-  
 das mehra för them som kunna drä-  
 pa Kroppen / än för honom som kan  
 fördärwa Siäl och Kropp i Helf-  
 wete ; hwilket HERren JESUS uti  
 Terten allwarligen förbiuder : doch icke  
 så ) som wore the medelst then fruchtan  
 och hörsamheten uphåswen / som alla  
 Undersätare/näst och uti Gudi/ äro skyl-  
 dige the ras förordnade Öfwerhet; Ty han  
 befaller sielf / at man skall gifwa Key-  
 sarenom thet Kearsarenom tillhör.  
 (Matth. 22:21.) Och hans Muns An-  
 da säger uttryckeligen : Swar och en-  
 ware Öfwerhetene / som wäldet haf-  
 wer / underdånig. Rom. 13:1. Och uti  
 samma Cap. v. 7. Så gifwer nu hwar-  
 tom och enom thet I plichtige ären:  
 Them skatt / som skatt böör / them  
 toll som toll böör / them rådzl som  
 rådzl tilhör / them heder som he-  
 der tilhör. Utan han menar här en  
 otidig fruchtan för Gudlösa Sannin-  
 genes Fiender / antingen ut-eller innom  
 Sörsamlingen: Hwilka såsom the intet  
 sielf

sielwe annamma Kärleken till Sannaena/ (2 Theff. 2: 10.) Så kunna the ett eller lyda them som henne bekänna och förswara; Utan haata / förfölia / och om the kunna / fördrifwa och döda them / och komma ther med ofta åstads / at förr än mången Demas (2 Tim. 4: 10.) will lyda något / förwänder han hellre then Helge Andes Regel (af Act. 5: 29. Man måtte mehr lyda Gud än Meniskior) och blifwer en skännelig Afgudadyrkare / och Bruswelia Siälamördare. En Afgudadyrkare; Ty han uphåmwer wahunächtiga Meniskior uti sitt Hierta / öfwer then alzmächtiga Guden: En Siälamördare; Ty han störter både sig sielf / och them som han antingen förarga eller försumma kan / uti en ewig olycksalighet.

§. 11. Sådant skeer och höres ofta / ty wär! icke allenast uti allmenna förföller; Så mången utaf rådliga eller annat kösligit affeende / förtöger eller förnekas then Himmelste Sanningen / och wedersakar Christum för Meniskiom; (Matth. 10: 33.) utan och elliest uti Församlingens roliga tillstånd;

stånd; I thet man utaf obilligt anseens  
 de till the mächtigas och förmodnas  
 Person / hwilka man till någon sin  
 nyttas affaknad / intet gärna förtörna  
 will / är antingen kallsinmig / eller un-  
 derlåter aldeles till at tala eller göra  
 thet hans Kall utaf honom fordrar; I  
 synnerhet uti Låro och Domare Em-  
 betet: Wid hwilka thet utaf Men-  
 skio fruchtan / stundom beklageligen  
 således tillgår / at hwad Joriten  
 will / thet säger Domaren / på thet  
 han skall göra honom en tiensst igen.  
 ( Mich. 7: 3. ) Utas thet förut nämnda  
 ståndet må hwar och en pröfwa sig sielf /  
 om han efter sin skyldighet / kan säga med  
 godt Samwete in för Gud / som känner  
 wår Siertans Grund / Psalm. 44: 22. )  
 Sj jag will icke låta stoppa mig  
 Munnen till / HERRER tu weest thet.  
 ( Psalm. 40: 10 ) Befinner man hoos  
 sig wederspelet / och ohelgar nu HER-  
 ren HERREN ibland hans folck (tä-  
 ingen Lufffabra / Gudi lof! wid handen  
 är) allenast för en Handfull Bugg och  
 för en beta Bröd: ( Ezech 13: 19. ) hwad  
 skulle wähl ta skee om man hade till at

handla med en ogudachtig Ahab? (1 Reg. 18. 17. Cap. 22 : 8/26/27.) som ägde macht till at spela med oss såsom Herodes med Johanne? (Marc. 6:17.) Jag fructar/ at mången Uria (af 2 Reg. 16. 11. ) Skulle bygga Altaret såsom Ahas wille. Fader wår / inled oss icke i Frestelse;

§. 12. Det samma hånder icke sällan uti mångens Christendoms allmänna öfningar / i synnerhet / hwad wår teelände Nästas Broderliga straffande anbelangar / hwilket utaf förberörde Menniskio-fruchtan ofta tillbaka sättes / ehuru högt och en Christen / för then hålsosamma nyttan skull / som ther på gemenligen följer / så thet irättan tyd / uti en Helig Nätåstkan försichteligen brukas / i förmågor af Gud; Ord / ther till förbunden är: hwarföre bemålte Broderliga straffandet af en Gudelig Lärare icke obilligt kallas: En Andelig Almoso / hwilken wij ock them / som oss ther om intet bedia eller anmoda skyldige äro / efter Herrans besalnin: tu skalt icke hata tin Broder itino Hierta / utan  
tu

tu skalt straffa tin Nästa / på thet  
 tu icke skall lyda Skull för hans  
 Skull. Lev. 19: 17. Till at förtiga thet  
 At en stor Drel/och ibland them en hoop  
 Gudlösa Huus-Fäder och Föräldrar  
 sig uti thetta måhlet/ om Josephs ska-  
 da (Amos 6: 6.) icke thet ringaste be-  
 kymbra; Utan thet gör them lika mycket/  
 om the: as nästa eller undergifne wandra  
 antingen på salighetenes eller förtappels-  
 sens Wäg / allenast the wederbörligen  
 göra sina Syflor / och riktigt förrätta  
 sitt arbete / så äro the med them wähl  
 tillfredz / och låta Prediko-Embetet al-  
 lena bekymbra sig om thet öfriga: Så  
 finnes ånteligen sombliga / som låta  
 sig tyckia at wara här utinnan om sin  
 plicht något ömre / görandes sitt till hoos  
 the ringare ; Men skall thet gälla the  
 myndiga / så tåga the hellre stilla / och  
 göra sig delachtiga af Fremmandes  
 Synder / än förmana the osiduga.  
 (1 Thess. 5: 14.) och winläggia sig om /  
 at omwända Syndaren af hans wä-  
 gars willo. Jac. 5: 20.)

§. 13. Men hwad står ofi till at göra/  
 ta thenne fördömmeliga rådhogan ofi /

antingen uti wårt Embete och Christen-  
 dom i gemen / eller wid Jesu Christi E-  
 wangelij bekännelse i ynnighet / till Meen  
 och hinder komma will? Freljaren Je-  
 sus lärer oss uti Texten: Ex duobus malis,  
 minus esse eligendum: Eller at man utaf  
 flere oljka wederwärdigheter skall utwä-  
 lia sig then lindrigaste / såsom thet skeer  
 uti tummelige ting / så framt en sådan  
 frjhet ännutas kan; Såsom man seer  
 af Dawidz Exempel: Hwilken / så ho-  
 nom af Propheten Gad / på then Nå-  
 dige och jämwähl uti Bredene på sin  
 Barmhertighet tänckande Gudens wäg-  
 nar blef föresatt / at han till wäl förtient  
 straff / för thet han af högmod hade räc-  
 nat sitt Folck / skulle uthwällia sig /  
 antingen tre Åhrs Hunger / tre Måna-  
 ders flycht för Fienden / eller tre Da-  
 gars Pestilentie uti Landet; Walde thet  
 sidsta såsom thet lättaste / sägandes: Mig  
 är stor ångest / men lätt mig falla i  
 HERRANS Hand / (ty hans Barm-  
 hertighet är stor) jag will icke fal-  
 la i Menniskis Hand. (2 Sam 24 :  
 12 / 13 / 14.) Och emedan wid ett Gude-  
 ligt och moget jämförande / noasamt  
 finnes



finnes: at thet timmeliga / som oß för  
 Sanningenes / eller en rättsinnig nyttäl-  
 stans skull / utaf wrängwija Menni-  
 skior / (doch icke utan Gudz tillståndelse)  
 tr. bindes eller tillskyndas kan / icke ens  
 står till at ligka emot thet ewiga / som  
 öfwer alla Affällingar och Piemna kom-  
 ma skall; En råder wår käre Aterlösa-  
 re / at wij hållre / med andra hans Fri-  
 modiga bekännare och uprichtiga ålska-  
 re / undergifwa oss / om Gudi så behagar /  
 dödeliga Menniskiors ändeliga Wrede /  
 som till thet högsta intet kunna komma  
 wårdare / än till en tyd plåga / och ändre-  
 ligen dråpa Kroppen / som thes förutan  
 sig förgängelighetene undergifwa mo-  
 sedan hafwa the intet hwad the mehr  
 göra kunna; (Luc. 12: 4) In Si len som  
 efter Frälsermansens sanfärdiga utiagu /  
 odödelig är / förmå the intet / hwarcken  
 betaga then Andeliga wederaueckelsen /  
 som Gud sine ståndachtiga bekännare /  
 jänwål under the Aldrabästigaste plå-  
 gor rükeligen meddela plågar / som the  
 He'ga Martyrers Exempel betygar;  
 mindre beröfwa henne Saligheten; Un  
 at wij med rådhoqa för Menniskior /

Skulle förorsaka utöfwer oss af then odödeliga Gudens strånga Rättsfördighet the **FÖRDÖMDAS** oändeliga Olycksalighet: Then wth.

§. 14. För thet andra hafwe till at betrachta till des **Besfaffenhet**: Men hwar finnes en ibland the Aldralärda ste och skickeligaste Männ / som henne till alla delar fullkomligen beskrifwa kan? Thet blifwer wähl wid Chrylostomi Parodia öfwer Esai. 64: 4. och 1 Cor. 2: 9. At thet intet Öga hafwer sedt / och intet Öra hört / och uti ingen Meniskios Hierta stigit är / thet hafwer Gud beredt them / som honö hata. Messaren med lärda Tungan (Esai. 50: 4.) Gifwer oss uti Texten / jämte en trogen åtvarning / en märckelig anledning till thenne beskrifningen: At the Fördömdas Olycksalighet består uti theras Siälars och Kroppars fördärfwande i Helwete. Lemnandes oss thet med then esterrättelsen: At så snart Siälen / Meniskians andra wäsenteliga del / ( then thet / som sagt är / af ingen dräpas kan / ) warder skild förmedelst

delst döde ifrån then ogudachtigas Kropp/  
 utan föregången Brott och omvändelies  
 Måste hon ofördröffeligen för Jhu Chri-  
 sti Rättfärdiga Doom. Stohi / till at af-  
 höra och strart ther på undergå / then för-  
 skräckeliga Domen / och wähl förtienta  
 Olycksaligheten / som jämwäl öfwer then  
 till ewig försmädelse och blygd uti all-  
 menna upståndelse upwäckta / och med  
 then förbannade Siälen föreenade Kropp-  
 pen / på then yttersta Dagen / med thes-  
 se Ord / offenteligen Publiceras Skall:  
 Går bort ifrån mig i förbannade u-  
 ti Ewinnerlig! Eld / som Diesle-  
 nom och hans Englom tillredd är.  
 (Matth 25: 41.) Skolandes thenne the  
 fördömdas Siäl och Kropp utan åter-  
 wändo fördärfwande / men aldrig dödan-  
 de olycksalighet / förnämligast bestå uti  
 twäggehanda: (a) In absentia omnis bo-  
 ni, uti en fullkomlig brist på alt thet go-  
 da / som Menniskians Hierta uti thet al-  
 draringaste / frögda eller wedergwictia  
 kan. (β) In Præsentia omnis mali, uti en/  
 uti allo mätto beklagelig delachtighet u-  
 taf alt thet onda / som man någonsin up-  
 tänckia eller nämna kan: Såsom thet  
 Ordet

Ordet *ὑπολέσαι* eller *πόδων* som uti thet-  
ta rummet i stället för fö Darfwa uti  
Grund Texten finnes; Förutan andra/  
i synnerhet uti these twänne bemärkeller/  
så wäl uti wår Swenska/ som uti then  
dyra Gudz Mannens Lutheri Tyska ver-  
sion brukat warder. \*

s. 15 Hwad thet förra eller goda  
anbelangar / som the Fördömda med the-  
ras högsta affaknad / skola aldeles för-  
lustige blifwa: Så skall ther ibland wa-  
ra thet fornamsta: Gudz Heliga och  
blida Ansichtes saliga äskådande; Hwar-  
irån the (Summa cum ignominia in per-  
petuum) och till ewiga tider skola relege-  
rade och fördrefne warda. Om nu Mus-  
chowiterne / **HERRANS** Dyrt Återlö-  
ste (Såsom Olearius uti sin Muschowit-  
tiske Reese-beskrifning berättar pag. 222.)  
skola hålla thet för theras högsta olyck-  
salighet; om them för någon begången  
öfwerträdelse blifwer antydt / at the in-  
tet mera skola så see sin Czars klara Ögon:  
Och om hoos Pauli Åhörare uti Ephe-  
so / hans Skilsmisso ifrån them en stor  
grååt

\* Vid: Fried: Lanckisch: Concordans: minor:  
Part: 2. sub Tit: ἀπόδων p: m. 87.

gråat förorsakade / så at the föllo honom om Halsen / och knste honom / förjandes: Måst för thet Ordet skull som han sagt hade / at the icke skulle fa see hans Ansichte. (Act. 20. 37: 38.) Hiely HERRRE Gud! Swad jämmer och klagogråt skall thet så bli wa ibland the Fördömda? Så them förkunnat warder / at the aldrig skola fa see Gudz Ansichte? Ty (Deum non videre superat omnia Gehennæ supplicia:) Ut intet see Gud / öfvergår alla Helwetes plågor: Betnygar Bernhardus. Swar emot Fulgentius och Augustinus säga: om möjligt wore / at Gud skulle gifwa them Fördömdom allenast ett Nåde-Blick / så wore theras Helfwete them intet Helfwete / utan Paradys.

S. 16. Swad thet senare eller Onda wid kommer / uti hwilket the Fördömda skola hafwa delachtighet: Så kan man thet (andra Kristenes rum till at förtijga) allenast utaf thet ena Ordet: Helfwete / som uti Terten finnes / nogsamnt inhämta: Uti hwilket ställe HERRREN JESUS brukar uti Grundspråket thet Ordet / yäwa: Haswandes ther med sitt Hel-

Helga affeende på en Ort uti Jerusa-  
 lens Östra och Södra Förstad / kallad  
 efter Hinnams Barn / som honom for-  
 dom innehaff / Hinnams eller Hinnons  
 Daal; ( utaf Jos. 18: 16. ) Hvilken thet  
 Afgudiska Juda-Folket / utaf Satans  
 tillkyndan hade sedermera tillägnat och  
 ohelgat the Ammoniters Afgud Molech;  
 Och thet sammastädes upstätt hans we-  
 derstinggeliga Beläte / gjort af Koppar  
 uti en Konungz Gestalt / med Öre- eller  
 Kalfwe Hufvud / men then öfriga del-  
 len såsom en Människa med utsträckt Ar-  
 mar; Offrandes honom / Molech, sina  
 Barn efter the Ammoniters grusweliga  
 Exempel ( 2 Paral: 28. 3. ) emot Gudz kla-  
 ra förbud / Levit. 18: 21. Tu skal icke gif-  
 wa af tine Säd / at thet skal up-  
 brännas för Molech, at tu icke ohel-  
 gar tins Gudz Namn / ty jag är H Er-  
 ren. Och så thetta försträckeliga Men-  
 nisko-offrandet företogs / som ganska of-  
 ta skedde / gjorde man en Eld rundt  
 omkring berörde Belätet / och dref the thet  
 till destinerade Barnen thet uti: Hvilka  
 wiljandes undfly Pågans häftighet /  
 togo sin tillflycht uti Bäletet / som war  
 iholigt

iholigt och stod wiid öpet; Men kommo  
myckit illa ann; Ty så snart the kommo  
ther uti / gaf thet sig straxt tillsammans/  
Och lyka som upslukade them lefwandes:  
och emedan thet utaf then ombrinnan-  
de Eldē hade bliwit glödande hett / blef wo  
the ther uti jännerligen upbrände; hwil-  
ket Molechs förbånade så kallade Prä-  
ster / mbillade Folcket / at ske utan Bar-  
nens ringaste sweda / till Föräldrarnas  
Synders förlåtelse / och theras egen sa-  
lighet. Men på thet the offerades Skrähl  
icke skulle höras / eller beweka någon till  
niedljdande: Hwarer man brukat thet  
wid Bukor och andra högt liudande speel:  
Hwar af thenne Daalen wid ett annat  
Namn / är worden kallad Tophet\* / af  
samma instrumenters rörande.\*\* Så-  
som nu omtahlte ålendige Barmen / uti  
berörde Gehennå eller Hinns Daal /  
uti beskrefna glödande Belåtet / utstodo  
en osätjelig sweda och Marter; Så will  
Frålsaren Iesus förmedelst thenne allu-  
sion och lifnellen låta oss förstå: At Hel-  
wete

\* Vid: 2 Reg: 23: 10 Jer. 7: 31. Cap. 19: 6.

\*\* Conf præter alios, Joh. Conradi Pfeilen Cla-  
vis Theol: sub Tit, γειννα, p. m: 814.

wetet är ett pynorum / (Luc. 16: 28.)  
 Ther all jämmer såsom en Ström / uth-  
 öfwer the Fördömda / inwärtas och  
 uthwärtas / utgiutas skall.

S. 17. Inwärtas skola the utan ä-  
 terwändo / och mykit håstigare än Isra-  
 els Barn uti Skuene utaf brännande Dr-  
 mar (Num. 21: 6.) Plågas af en odo-  
 delig Samwetz Mark / (Ejai. 66: 24.)  
 Som alt jämt skall byta och agga them /  
 för theras föregångna / närwarande /  
 och tillkommande tillstånd. För thet  
 föregångna / at the thet härliga tillfäl-  
 let / som Gud uti Christo Jesu / them /  
 thenne olycksaligheten at undkomma / ym-  
 nigt tillbiuda låtit / framhårdeligen förs-  
 achtat. The skola önska; Men alt för-  
 seent:

*O mihi praece viros referte si Jupiter annos.*

O at wij i stället för the 20 / 30 / 40.  
 och flere Åhr / som wij om Boot och om-  
 wändelse såfångt för oss predika låtit /  
 hade nu allenast en timma tyd till at  
 betänckia oss / så wille wij gärna / och  
 huru gärna / göra Bättring i Säck  
 och Ask. (Math. 11: 21.) Men såda-  
 na och flera önskingar skola skee förgäf-  
 wes



wes: En Gudz Nådes Dör är och blif-  
 wer för them i ewighet tillsluten. Icke  
 mindre Qwahl skall theas Samwete  
 förorsaka hoos them / för theas närwa-  
 rande och tillkommande tillstånd. The  
 skola sucka för Andans Ångest skull/  
 ( Sap. 5:3. ) och utlåta sig utaf Despera-  
 tion med hisfeliga Ord emot Gud /  
 alla Creatur och sig sielfwa. Gud  
 skola the Blasphemera för theas odrå-  
 gelige Blågors skull / som the wähl we-  
 ta sig lyda af hans Rättfärdighet.  
 Osifer Creaturen skola the heffigt  
 wredgas / at the af them aldeles för-  
 låtne / skola blifwa uti ett ewigt mörc-  
 ker; Men uthöfwer sig sielfwa skola  
 the i stället för thet / at Naturen gruf-  
 war sig för Döden / och söker sitt bybe-  
 hållande / önska honom; på thet the  
 doch en gång theas odrågeliga Qwifda  
 och Martter undslippa motte. \*

§. 18. Uthi uthwärtas måtto / mo-  
 ste the låta behaga sig ett eländigt Her-  
 berge / som kallas uti Texten Helfwete:  
 och är: en brinnande S. S. ( Apoc. 19:  
 25. ) Ett ewigt Jängelse. ( Matth. 5:26 )

J

LII

\* vid. B Gerhard. L. de Inferno, S. 52: p. 67.

En Kumla ther intet wahn uti år.  
 (Zach. 9: 11.) En Grop diup och  
 wüd. nog / boningen ther inne Eld  
 och mycken Wed är: Hwilcken Her-  
 rans Andra upstånda skall / såsom en  
 Swafwel-Ström. (Esai. 30: 33.) Men  
 hwarest thetta faafeliga Qwarteret är;  
 ther om willie wij så litet bekymbra oss /  
 som en Konglig Brud låter sig wara an-  
 gelägit at weta / hwar Fånga-Huuset är /  
 allenast hon kommer till at besittia thet  
 Timret uti. Konunga-Huuset / som  
 Henne utaf Hennes Herre utsedt är: \*  
 Gud låte ingen utaf oss / thet experimenta-  
 liter ehrsara! Ther jämppte skola the wara  
 högst beswärade utaf ett wederstygge-  
 lig Compagnie och Sälstap / nembligen  
 dehlis af Diefwulen och hans Englar /  
 som skola försträckia, qwålia och plåga  
 them. Försträckia med theras grymna  
 gestalt / som skall wara tusende sinom  
 tusende falt faafeligare än ett Spöke / för  
 hwilket man likwål af försträckelse offra  
 beswimmnar: Såsom Konung Saul / tå  
 then förmeentte Samuel sig honom up-  
 pen.

\* Non queramus ubi sit, sed potius quomodo effugiamus. Chrysoft. Homil. 31. in Epist. ad Rom.

penbarade / och sade : I morgon skall  
 tu och tine Söner wara när mig / = = =  
 föll han hasteliga till Jordena / ty han  
 kunde icke stå / och wardt swårliga för-  
 färåd = = så at ingen macht war mehr i  
 honom. (1 Sam. 28: 19 / 20.) Och Cardi-  
 nalen Crescentius, hwilcken öfwer ett  
 Spöke / som han uti Concilio Tridentino,  
 uti en stoor swart Hundz-Bestalt / med  
 långa alt in till Jorden hängiande Hron  
 och brinnande Ögon / warse blef / så stoor-  
 ligen försträcktes / at han föll uti swår  
 Siukdom / och wardt strart ther efter död.\*  
 Qwålia skola the Ondra Andar them med  
 allehanda Hiert-býtanda Hådes-Ord;  
 Men Plåga uti sielfwa Wårcket och med  
 Gårningom; Ty ändoch the icke skola was-  
 ra Gudz rättwissa Doms ordenteliga Exe-  
 cutores; emedan HÆRren sielf skall lä-  
 ta regna / (så wåhl öfwer the Fördömda  
 som och Dieflarna /) Liungande / Eld  
 och Swa wel / och gifwa them Qwå-  
 der till LÖna; (Ps. 11: 7.) Så skola the  
 doch / såsom the Fördömdas desperate  
 Fiender / uti sin egen Sweda tillfoga them  
 allehanda / och så mycket försträckeligare

Tämmer och Hiertans-Wee/ som them  
 ther till hwarcken Förmögenhet eller  
 Willia feelandes warder. Icke Förmö-  
 genhet; Ty the äro starckare än Men-  
 niskan; i synnerhet the Fördömda / i-  
 från hwilcka Gud sin bestämmelses Hand  
 aldeles bort tagit hafwer: Icke Willia;  
 Ty thet är theras Lust / tå the något för-  
 dårswa. Hiob. 41: 13. ) Och emedan the  
 intet kunna hämnas på GUD för thet  
 han them utaf sin Rättfärdighet uti the-  
 ras Fall / utan Frelsare lemnat hafwer;  
 Ty skola the sökia till at släckia sin Harm  
 på the Fördömda / som fram för them be-  
 rörde stoorä Förmänen hafst; Men skän-  
 neligen missbrukat hafwa. Dehls skola  
 the Fördömda hisskeligen bestwåras af the-  
 ras öfrige Sälstap / the andra förtap-  
 pelsens Barn; Hålst afthem till hwil-  
 ckas ofärd the på ett eller annat sätt kun-  
 nat wara wällande. Af them moste the  
 höra fölljande och andra gräseliga För-  
 bannelser: Wee Eder I mine förbannade  
 Föräldrar / Lärare / Huus-Fäder / Barn /  
 Tienstebion / o. s. w. som mig till thenne  
 Wåndan bracht hafwen. Ach at then  
 Dagen aldrig warit till / på hwilken jag  
 eder

Eder sedt hafwer! Ty hade J Eder skuldighet bättre i acht tagit; hade Edra Dunda Exempel mig icke förfördt; hade jag för Eder förmeenta Wälfärd skull icke så mycket lupit/ och farit effter thet Förgångeliga/ och ther wid förgåtit både Siäl och Samwete / så wore jag icke kommen uti thetta Pijnorummet. Och ändteligen skola the fördömda lyda en outsägelig Byna / emot hwilcken the aldra grusweligaste plågor / som then ena Menniskan till then andras fördärf någonsin uptänckt/ äro allenast ett Barnaspeel.

§. 19 Man försträckes / och bafwande komer uppå ens Kiött. (Hiob. 21. 6.) Så man läser: Huruledes then Moscowitiske Tyrannen Johan Basilovitz låtit Anno 1573/ sseeka Commendanten på Witgensten Johan Boije / jämte annat förnämnt Folck/ lefwande på spett\*. Huruledes then samma sålt och exseqverat öfwer sin oskyldiga Cantzler Ivan Michaëlovitz Wiskovati, en så försträckelig Dom/ at han skulle bindas naken/ af Händer och Fötter wid en Sträck- eller plågo Bänck /

J 3

och

och hwar och en utaf hans Hoffbetiänt-  
 ta moſte ſkåra ſig en Lem eller ett ſtücke  
 utaf then leſwande Kroppen / ſom utſtod  
 i medler tid en gråſelig wånda \*. Huruledes  
 SaporeſKonungen i Perſien låtit flå  
 Keiſer Walerianum leſwande / och ſprån-  
 gia honom med Salt \*\*. Huruledes the  
 Japanenſer med ett beſynnerligt / och af na-  
 turen myckit heetare Watn / ån ſindande  
 Beck och ſmålt Bln / ſom ſkall finnas hoos  
 them uti en Brunn / then the ther ſkåla  
 Falla Singoc eller Helfiwete / twungit mån-  
 ga tuſende Chriſtina till at förfåka trona /  
 i ſå måtto : at the låtit falla några dråp-  
 par utaf berörde Watnet uppå theras  
 båhra Kråpp / hwilken the förmedelſt be-  
 håndige Låfedomar ſtråxt igen heelat /  
 och ſåledes dageligen med them procederat  
 och till wårcka gåt / in till theſ the / om  
 mötjeligit warit / med them ſitt Dieſwul-  
 ſka åndamåhl wunnit \*\*\*. Huruledes  
 Laurentius bliſwit ſteekt på Blöod \*\*\*\*.

Och

\* Petrus Petrejus parte 3m. 218. & ex eodem Fran-  
 ciſci in Hahnen Geſchrey.

\*\* Gottfr. Chron. l. 4 p. 360.

\*\*\* Eraſ. Franciſci im Sittens Spiegel p. 1149.

\*\*\*\* vid Chr. Matchia Theatr. Hiſtor. ex Ambr. &  
 Prud. p. m. 625. B1

Och Schach Abbas låtit afhugga en Persians  
 thes Händer och Fötter / och befalt at sät-  
 tias then öfrige Kroppen uti sudande  
 Smör\*. Men altthetta med mehra gruf-  
 weligit / som man uti Historierne igen fin-  
 na kan / är såsom Solegramd emot heela  
 Werldenes Sand / och såsom intet emot  
 Helfwetes plågor: Man må betrachta  
 antingen theas håstighet eller warach-  
 tighet. Håstigheten skall wara så stoor /  
 at the Fördömde utan återwändo / eller  
 till at hafwa then ringaste respiration och  
 roo hwarcken Dag eller Natt / Apoc.  
 14: 11.) Skola ohörligen qwålias uti alla  
 theas Kræfter / Sinnen och Lem-  
 mar. Förståndet med uhrsinnighet:  
 Willian med förtwiflan: Minnet med  
 the framledna goda Dagars stadiga ihug-  
 komelse: Synen utaf thet glödande Fån-  
 gelses och the gryma Dieflars jämer fulla  
 åskodande / af Röök / Damb och sudande  
 heeta Lårar: Hörflen utaf the onda An-  
 dars faseliga rytande / samt the andra För-  
 dömdas Gråt och Tandagnislan: (Matth.  
 8: 12.) Luchten af Helfwetes stinckande  
 Swafwel / och the förtappades orenlighet:

Sma-

\* Ap. *Olearium Hodepor*, *Russ. Pers.* l. 4. cap. 27. p. 475.

Smaken af en odrägelig hunger och törst /  
 uti hwilke the icke skola ha wa till at fågna  
 sig utaf then ringaste Watudroppa / till  
 at swalka sin Tunga med: Kändzlan utaf  
 en hästig Låga / som skall icke allenast  
 utwärtas hängia wid Huden / utan och  
 trängia sig genom Stål och Kropp / Mårg  
 och Been / Ädrar och Senor / Lefwer och  
 Lungor / Hiertat och Juålfwor Och thet  
 med en ewig warachthet; Ty skulle  
 the hafwa thet alldraringaste hoppet om  
 någon förlåfning / skulle the lida thenne /  
 och all annor sin olycksalighet med glädie ;  
 Men the skola plågas Dag och Nat /  
 ifrån ewighet till ewighet. ( Apoc. 20:  
 10. ) theras Feld är en ewinnerlig Feld.  
 ( Matth. 18: 8. ) Theras Försinådelse en  
 ewig Försinådelse ( Dan. 12: 2. ) Theras  
 Pjino en ewig Pjino. ( Matth. 25: 46. )  
 Theras Fördärf ett ewigt Fördärf. ( 2.  
 Theff. 1: 9. ) Theras Botjor ewiga Bot-  
 jor. ( Judæ. b. 6. ) Och Köken af the-  
 ras Plågo skall upstiga af ewighet  
 till ewighet. ( Apoc. 14: 11. )

§. 20. Origines och några andra Fäder /  
 som fördesfullt äro misericordes eller barm-  
 hertige kallade wordne hafwa wähl jämte  
 the Wederdöpare / som uti wår Christieli-



ga oförändrade Augsbürgske Confessions  
 17. Art. fördömde blifwa / welat emot  
 these the Fördömdas Olycksaligheet war-  
 achtighet förewända: Som skulle thet  
 sträfwa både emot Gudz Barmhertig-  
 het och Rättfärdighet/till at så grufwe-  
 ligē och utan återwändo/awålia sina Hän-  
 ders Wårck; Håst emedan emellan finitum  
 & infinitum, Brättet som är ändeligt/  
 och Starffet om thet skulle blifwa ewigt/  
 wore ingen proportion och liffhet; Men  
 fåfångt. Gudz Barmhertighet är  
 wåhl stor (Ps. 119: 156.) Och wahs-  
 rar ifrån ewighet till ewighet/ öfwer  
 them som fruchta honom (Ps. 103: 17.)  
 Men them som henne här uti tiden fram-  
 hårdeligen förachta / skal Dömen utan  
 Barmhertighet öfwergå. (Jac. 2. 13.)  
 Och Gudz Wrede (som brinner in till  
 thet nedersta Helwetet / (Deut. 32: 22)  
 (MÉVEI) blifwer öfwer them (Joh. 3: 36.)  
 Sammaledes blifwer och Gudz Rättfär-  
 dighet uti thetta måhlet aldeles oför-  
 frånckt; ty ändoch the Fördömdas synd  
 intet hafwer warit ewig (ratione actus)  
 uti sig sielf/utan blifwit offta fulbordat uti  
 en kort tid; så är hon likwål ewig (ratio-

ne objecti) i anseende till Gud/emot hwilcken hon bedrefwen är; Jämnwål och (ratione affectus peccandi) hwad Åtrån och Willian till at synda anbelangar / hwilcken hoos the Ogudachtiga är oändelig; som ingalunda åstunda at warda löste ifrån thenna dödzens Kropp / (Rom. 7:24:) utan önska fast mehra at lesiwa / om möjeligit wore / till ewig tijd / och förlusta sig utan återwåndo / utaf sine Kösliga begärelfers fulbordande. (Infinitus ergo affectus peccandi, infinitam pœnam meretur. Tauler.) Therefore är thet och rättwist för Gudi (2 Tehss. 1:6.) at belägga (extensivè) en ewig åtrå till at synda / med ewigt straff; ehuruwåhl thet (intensivè) skall wara odrågeligare för then ena ån för then andra / alt ther efter som hwar och en thet med sin Ogudachtighet förorsakat hafwer: Så at Tyro och Sidoni sampt the Sodomeers Lande / skall wara drågeligare på Domedagen / ån Chorazin, Bethsaida och Capernaü, uti hwilkom Herren Jesus hade giordt sina mästa Krassiter / och the hade läkwåhl intet bättrat sig. (Matth. 11:20/24.) Confer. Math. 23:14/15. (Luc. 12:47/48.) Doch skall then

then minsta quistan af Hellsweetes Eid wara osägeligen häffrigare än the aldraswärraste Jordiska Blågor / om the än alla uti en hoop församblade wore.

§. 21. Men HErre hoo troor thet / at tu så swårliga wredgas / och hoo fruchtar sig för sådana tine Grymbet? (Psalm. 90: 11.) The förbannade Atheister lee ther öfwer / och hålla alt thet som om the Fördömdas Olycksalighet läres / för ydel Fabel-wärck och Menniskio-dicht / sätjande / om icke uppenbarligen af fruchtan för werldzligt straff / doch hemligen uti sina Hiertan: Swar är nu thet Löffe om hans tillkommelse? ty ifrån then Dag Fäderna äro affomnade / blifwer alt / såsom thet af Creaturens begynnelse varit hafwer. (2 Pet. 3: 4.) Oförsedt äro wij födde / och fara åter bort / såsom wij aldrig varit hade / ty andadrächten i våra Näsor är en rök / och vårt Tahl är en Gnista / som af vårt Hierta utgår: när thet utsläckt är / så är Lufwet borto som i en Falaste / och Anden försvinner såsom ett tunt Wäder. (Sap. 2: 2/3.) Och med then första Atheisten Cain / hwilkens Tahl (Gen.

(Gen. 4: 8.) med sin Broder Abel / effter Rabinernas berättelse / thetta varit hawer. (Non est iudicium nec Judex, nec seculum aliud, nec merces bona pro iustis, nec poenà pro impiis.) thet är hwarcken någon Dom / eller Domare / eller annat Liff / eller Löön för the Fromma / eller straff för the Ogudachtiga. Men skulle the ras Troo göra Gudz Trohet om intet? bort thet. Ware heller Gud sannfärdig / och hwar och en Atheistisk Meniskialögnachtig. (Rom. 3: 3 / 4.) Hielten i Israel (som både sielf uti wår afhandlade Text och annorstädes / jämwähl och genom sina utforade Wittnen uti thet Gambla och Nya Testamentet om the Fördömdas Olycksalighet predikar /) ligger icke. (1 Cor. 15: 29.) Himmel och Jord skola förgåas / men hans Ord skola icke förgåas. (Matth. 24: 35.) Wilia berörde Bespättare icke höra eller troo honom / så måge the fara fort uti the ras Ondska / om them så behagar; Men wara ther förifrade om / at han skal engång tala med them uti sine wrede / och med sine grymhet skal han försträckta them. (Psal. 2: 5.) Troon skall gifwas them i Händerna

na med Helfwetes Eid och Swaswel. Herren Jesus förhindre theras Arghet / och beware sine Uttorade / i synnerhet wår reesande Ungdom / at the icke måge af them besmittade och försörde warda.

§. 22. Förutan ofwannembde af Satans hoop ( Apoc. 3:9. ) hafwer man stoor orsak till at jämra sig / och högeli- gen sucka öfwer theras ofärd / som oboot- färdeligen stadde på allahanda motwil- liga / antingen förr ( §. 10. ) upräknade eller andra fördömmelsen förorsakande Synnda-Wägar / gå uti Diefwulens Snaro / at hwilckom the fångne äro efter hans willia / ( 2 Tim. 2:26. ) i- från then ena Ondskone till then an- dra / ( Jer. 9:3. ) och försträckias lif- wähl som nogast ett Ögnableck för Helfwete / ( Hiob. 21:13. ) som hafwer utwidgat sina Siäl / och upgapat med sina Käfftar utan mätto / ( Esa. 5:14. ) till at upsluka them. The löpa alle sitt lopp / såsom en grym Häst i stridenne. ( Jer. 8:6. ) och hålla them för sina argaste Fiender / som utaf ett gu- deligit wählneenande / them thet förnee- na willia; the äro honom gramse /  
som

som them uppenbara straffar/ och  
 hafwa en styggelse wid then som hål-  
 losamt lärer. (Amos. 5: 10.) Icke min-  
 dre medynckan wårde äro the / som hware-  
 ken låta sig tryckia / at thet som om Helf-  
 wete predikas / angår them / mindre in-  
 billa sig at hafwa behof till at fruchta sig  
 therföre; emedan the uti Döpelsen haf-  
 wa iklädt sig Christum. (Gal. 3: 27.)  
 Kunna läsa och förstå then Christeliga Lä-  
 rans förnåmbsta Huswudstycken / bekän-  
 na Christum med Munnen / bjuwista then  
 almenna Gudztiensten / gå uti bestäm-  
 da tujder till Skriff och HERRans Hög-  
 wårdiga Rattward / siunga och läsa Mor-  
 gon och Afften / låta see sig af Men-  
 skiom förmedelst någon Gifmildhet och  
 Almoso / och föra elliest utwårtes en tåm-  
 melig årbahr borgerlig wandel; hafwan-  
 des ett skeen till Gudachtighet: (2  
 Tim. 3: 5.) Men huru thet för thet öfri-  
 ge står till med then inwårtes Men-  
 skian / och theras Sinnes förnyelse /  
 (Rom. 12: 2.) som på Crones Rättfär-  
 tighet (Rom. 4: 13) nödwändigst följja  
 moste; thet giöra the sig söga betymber  
 om: At wedersaka sig sielf / och ra-

ga sitt Kors uppå sig / och föllia  
 Christum (Matth. 16: 24.) Är them en  
 obekant saak: at fara effter Helgelse /  
 (Hebr. 12: 14.) och klåda sig såsom  
 Gudz Utkorade / Helgon och Ålste-  
 lige / uti Hiertans Barmhertighet /  
 Wänlighet / Ödmuikt / Sachtmo-  
 dighet / Longmodighet / (Coll. 3: 12.)  
 räckna the för ett opus supererogationis,  
 eller en öfwerlops gärning. Men the äro  
 på en Wäg med the förra / fara wille /  
 och weta icke Skriffterna / en eller  
 Gudz Krafft; (Matth. 22: 29.) och mo-  
 ste fördensfull låta underwisa sig: at  
 then saliggjörande Troon / ther af the  
 sig med Tungan berömma / är icke nä-  
 gon Mennisklig Inbillning och Dröm/  
 utan ett Guddommeligit Wårck uti oss/  
 som förwandlar oss och föder oss på nytt  
 af Gudi / (Joh. 1: 13.) och döder then  
 gamla Adam / gör oss aldeles till an-  
 dra Menniskior / till Hierta / Mod /  
 Sinne / och alla Kraffter / och hemptar  
 then helga Anden med sig: såsom then  
 stora Gudz Redskap Luthers / uti sitt  
 Goldene Företahl öfwer Epistelen till the  
 Romare / med mehra märckeligen talar.  
 Hwar

Swär och en som thetta ringa Arbetet  
 hörer eller läser / ransake och söte sitt  
 wäsende (Thren. 3: 40.) och låte sina o-  
 grundade inbillningar intet längre bedra-  
 ga sig / utien så öfwer alla mätto wichtig  
 saak / som icke angår Silfwer / Guld /  
 Åhra eller Reputation, utan Siäl och  
 Kropp / för hwilka sedan the i Helf-  
 wete en gång fördärswade äro / intet of-  
 fer ståar igen: (Hebr. 10: 26.)

§: 23. Ploremus (sade fordömd Maca-  
 rius i Nicria till sina åhörare) Ploremus  
 fratres, antequam eo deveniamus, ubi La-  
 crymæ comburunt corpora, Käre Bröder/  
 låt of begråta våra Synder / förr än wi  
 komma tift / ther Tårarna (såsom Eldz-  
 lågor) bränna Kroppen. Una hora gra-  
 vior in pena, quam centum anni in pœniten-  
 tiâ. Thet är bättre at begråta här sina syn-  
 der i hundrade Åhr / än uthstå Helfswetes  
 Marter allenast en timma. **H** KRANS  
 Wälsignade / låter Eder wara sagt thet  
 samna / och till at undfly en så oförlif-  
 nelig Olycksalighet / betiener Eder med  
 högsta alfware utaf föliande och andra u-  
 ti Gudz Ord wähl grundade och säkre  
 förslag. Stynder Eder / medan Jän-  
 nu



nu tid hafwen / ( Gal. 6: 10. ) förmedelst  
 en sann omvändelse / ifrån then breda  
**Wägen** som drager till **Fördömmel-**  
**sen** ( Matth. 7: 13. ) **Besinner** Eder at **J**  
 utom en oskrymptachtig **Bootsfärdighet**  
 öfning ären lefwande **Helfvetes** **Bran-**  
**dar** / och at många hwilkas alltid årnade /  
 men **Dag** från **Dag** upskutne **Båttring** /  
**Döden** oförmodeligen förekommit / lig-  
**gia** nu i **Helfwetet** såsom **fåår** / och **dö-**  
**den** gnager them. ( Psalm. 49: 15. )  
**Erkänner** wårs **HEKres** **Jesus** **Christi**  
 ewiga kärlek med innerlig tacksägelse /  
 som sig om **Edra** **Siälur** så **hierteligen**  
 wårda låtit / at han icke allenast återlöst  
 them ifrån **Fördärfwet** / utan låter och  
 åtvarna Eder therföre. **Håller** Eder  
 med en lefwande **Troo** till hans dyra **För-**  
**trienit** och blifwer uti honom : At när  
 han uppenbarat wårder / måge wij  
 hafwa **Förtroöstning** / och icke komma  
 på **flam** för honom i hans tillkom-  
 melse. ( 1 Joh. 2: 28. ) **Rätter** Eder efter  
 hans trogna förmaning / och rådens uti  
 en rätt **Barna-fruchtan** för then **Uzmäch-**  
**tiga** och **Rättwisa** **Guden** : så at **J** haf-  
 wen honom för **ögon** och i **hiertat** alla

Edra Lifz dagar / och tagen Eder till  
 wahra / at I icke samtycken i någon  
 synd / och giöre emot hans God. (Iob.  
 4: 6.) Skyr uti Edert Embete och Chri-  
 stendoms öfning all ortydig Menniskio  
 fruchtan såsom ett dödande förgift / och  
 låter thet gälla Eder lika mycket: an-  
 tingen Werlden älskar / hatar eller för-  
 achtar Eder / om thet icke annorledes  
 wara kan / allenast I i allting bewij-  
 sen Eder / såsom Gudz Tienare och  
 Tienarinnor (2 Cor. 6: 4.) Ty then thet  
 älskar Werldena / uti honom är icke  
 Fadrens kärlek. (1 Joh. 2: 15.) Wan-  
 dret stundeligen uti en Helig försichtig-  
 het / och sticker Eder utan återwändo så-  
 som goda Jesu Christi Stridzmän /  
 (2 Tim. 2: 3.) Emot eder afsagde Siäla-  
 Siende Diefwulen / som Mästerligen weet  
 till at betiena sig / utaf sin egen list / Werl-  
 denes förargeliga Exempel / och Edert egit  
 fördärswade Kiöth och Blodz ondskan till  
 Edert argaste. Försummer ingalunda ett  
 noga Samwets prof / och går aldrig med  
 en oångrad Synd till hwilo: På thet Her-  
 ren / om han kommer om Midnatz tyd  
 (Mar. 13: 35.) Icke må finna Eder obered-  
 da

da/ och gifwa I der Lön med Skrym-  
tare (Matth. 24. 51.) Täncker alltid på the  
Fördömdas ewiga Glycksalighet i Helt-  
wetet/ så lårer lusten till at synda wähl för-  
gås\*. Sueder dageligen: utransaka mig  
Gud/ och få wetamitt Hierta / bepröfs-  
wa mig / och förnim huru jag menar  
thet. Och see till om jag på enom on-  
dom Wäg är och led mig på then  
ewiga Wägen. (Ps. 139: 23 / 24.) Och  
beder jäm wähl nu till ett wälsignat sluth.

Selige HERRE GUD!

Selige starcke GUD!

Selige Barmhertige Greflare!

Tu ewige GUD

Lätt of icke bortkastas

I then brinnande Heltwetets Glöd/

War of barmhertig!

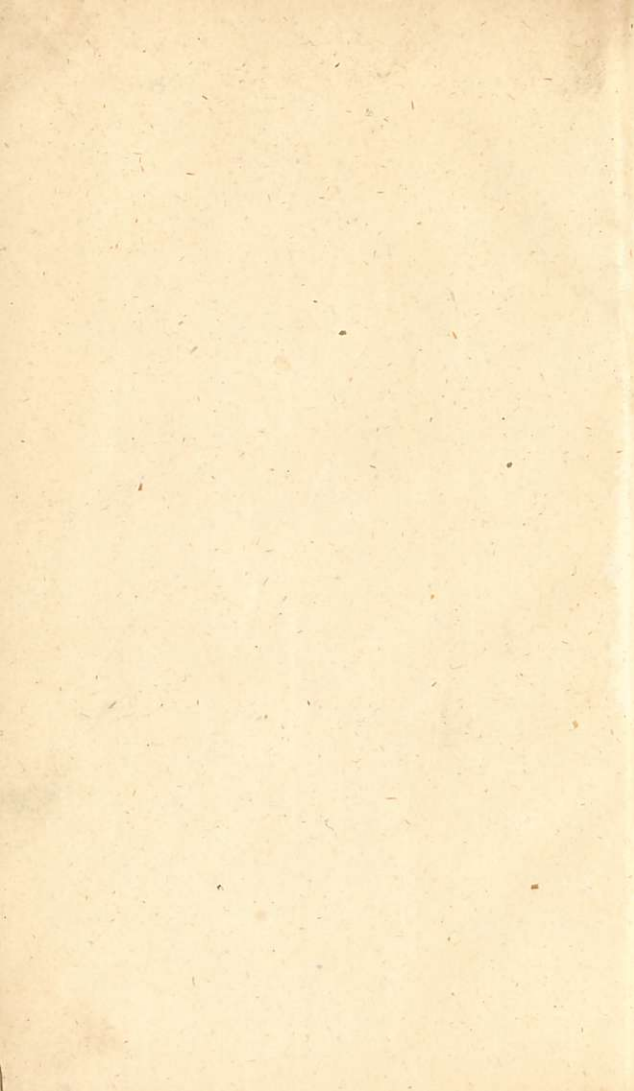
A M E N.

\* Verba de Gebenna, ne in Gebennam incidas, effici-  
ent. Chrysof. Homil. 44. in Matth. p. 406.









~~314. IX. 7.~~

*Dr. Saarniskij.*  
Maijer

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA



120 102 1629

*MP X*

